

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ జూన్ నెల 29-వ తేది శనివారము } సంచిక ౭౪
Vol. 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠమాస బహుళ సప్తమి } No 74

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

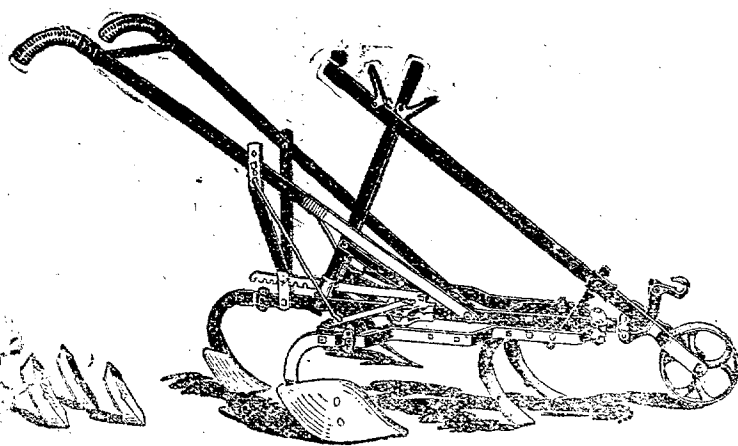
గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపుష్కల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచవలసివది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

మాక్ కార్మిక్-డిరింగ్

నాగల్లు

ఈ నాగల్లుతో అనేకవిధములగు భూసారముగల భూములలో నవభాగ్యములు,
చిక్కడు, ప్రత్తి, పొగాకు, వరి, గోధుమ మున్నగువంటలను పండించుటకు
కావలసిన వెక్యూ-విధములగు ఉపకరణముల నన్నిటిని ఈనాగల్లుకుచేర్చి వీలున్నది.

గొప్పప్రతిభ ఈ దిగువ విలాసమునందు గలది.

బొంబాయి
కరాచి

VOLKART
ENGINEERS

లాహోరు
తూర్పుకొడి

ఆర్ట్ నియన్ వీ థి మద్రాసు.

బహద్దూర్ వేంద్రనాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రత్యక్షియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నందుకొలిగిజేయు ఫెడర్ పైలు కాగితములు

బాప్ట ఫిల్మ్స్ ప్రెస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాస్వామయము,

ధర రు 2.8

పాస్టు ఫిల్మ్స్ ప్రెస్
7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

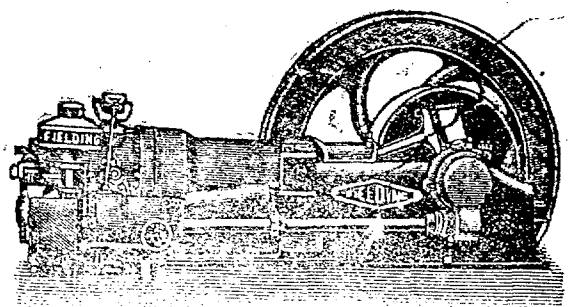
ఫిల్డింగు

కోల్డు స్టార్డింగు

&

శే మి డీ శ ల్

కూడాయిలు యింజనులు

మెకానికల్ పనులు నుభము

యింజనులు చూడ ముందు

క్రూడాయిలు ఫిల్మ్స్ పనులు తక్కువ

విలువలతోగల ప్రాయశః.

సోల్ మేజిస్ట్రేట్—

డి. యల్. శాస్త్రి & కో.,

12, న్యూమార్కెట్, మద్రాసు.

కృష్ణాభార్యసి-బెజవాడ

ఇందు దాక్టరు శ్రీనాథ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే
సముస్తాయుక్త బోధనములు లభింపజేయబడుచున్నది. అతి
చాక కోరినవారికి. పి. కె. గ పంపబడును. కేటలాగు
25.6

ప్రజలకు మంచివార్త

కలకత్తాలో, తా.రా.మొదట్లో విశేషముగా, నెం. 30 రూ. భవనమునందు గల

మహాప్రక్షేపవనం భోజనశాల

మిక్కిలి సౌఖ్యమైన మద్రాసు తా.రా.మొదట్లో భవనమునందు గల ప్రత్యేకములకు మధ్య ఇది స్థాపించినది. ఆరోగ్యకరమైన యేర్పాట్లతోను, ఎక్స్క్ల్యూజివ్‌లు, ఫాన్సు మొదలగువాటితో అమర్చబడినది. ఇంతయే? మీ స్వగృహమునందున్నట్లే యందును. కుటుంబముతో సమస్తముగా ప్రత్యేకముగా గలదు. జాతీయమహాసభ జరిగినప్పుడు మద్రాసు నుండివచ్చిన ప్రేక్షకులందరిచేతను, ఈభోజనశాల ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానింపబడినది. మరత్తులు న్యాయమైనవి. మాయుద్ధ నున్న గైర్దును మిమ్మును వైత్యవేదమువద్ద కలిసికొనెదరు. ఇతరవివరములకు మేనేజరుకు వ్రాయుడు.

తండ్రివిలాసము:—“భవనం” కలకత్తా.

ఇంగ్లీషు కవరు, ఫ్రేజులతో సమర్పించిన ఎంపైర్ హల్లులు, ఈగిల్ బర్గుమైన్ హల్లులు నెం. 1, 2, 3, 7, 8 కి కావలసిన విడిభాగములు విరివిగా స్టాకులో నున్నవి. అన్నిటిలోకి ముఖ్యముగా చిన్న జల్లెల్లో “కార్బా” మార్కు కలిగినవి చాలశ్రేష్ఠమైనవి. చిరకాలము మన్నన పని గ్రహింపదగినది.

బెల్లింగులు, ఇంగ్లీషు, అమెరికన్ తోట్లు వివిధసైజులు, కాటన్, బ్లాక్ సాలిడ్ వోవెన్ యం. సి. యం. సింగిల్ ఎక్కువ లావైనవి, ఎక్కువ మందము గలవి, రెడ్ సూయన్ కాటన్, సింగిల్ ఎక్కువ లావైన వెంట్రుకలు, పుల్లీలు, పాస్టింగ్ ప్లమ్మర్ బ్లాకులు, స్టాన్ షేపింగ్ సిమెంటు, కెమికల్ సాల్టు, మెగ్నీషియం క్లోరైడ్ సినలైన కార్బన్ ఎమెరి, షరఫ్ షేరుజ్ ట్టిల్ షీట్లు, అస్, బెస్ట్ షీట్లు, స్టీల్ షేర్ క్లాత్ మొదలైనవి రైసుమిల్లునకు వలయుసామాను లన్నియు గలవు.

P. O. Box 1265.
Telegrams, Welknown,

A. MOHAMED & Co.,
313, Linghi Chetty St., MADRAS.

మైనపువత్తులు, మైనము.

మినరల్ టర్ పెన్ టైక్

ఇంజిన్-బర్నా పెట్రోలియం కంపెనీ, లిమిటెడ్

రంగూన్

వారిచే తయారు చేయబడినది.

“సరస్వతి” మార్కు మైనపువత్తులును

తెలుపులోను, ఇతరరంగులలోను, బండివత్తులును,

“కోడి - బీగము” మార్కు

ప్రియరైసు వత్తులును

300 మినరల్ టర్ పెన్ టైక్

అన్నిరకములందు ఎల్లప్పుడును స్టాకులో నన్నది

దక్షిణ ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు:— వ్రాసిన ధరలు తెలుపబడు

ప్యారి ఆండ్ కో, లిమిటెడ్., మదరాసు.

ఆస్సీన్ వాల్ అండ్ కో, లిమిటెడ్. కొచ్చి.

వెస్టర్న్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రధాన కార్యాలయము - సతారా

13 వత్సరములలో హిందూదేశపు కంపెనీలలో కెల్లా ఉన్నత ఫాస మూలమిచ్చినది ఎక్కువ బోనస్ యిచ్చగిల్గినది.

1000 కి సం॥ నకు రూ. 22/8 చొ॥ హాల్ లైఫ్ పాలీసీల బోనస్, మీద యివ్వబడినది. చురుకుగా పని చేయగల అత్యధికవియలైన పాలీసీలకు మంచి లాభము కలదు. గ్యారంటీగా పని చేయవారిలకు మంచి సదుపాయము కలదు.

వివరములకు:—

మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుడు.

తమిళనాడులో ఆంధ్రగ్రంథాలయము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అన్నపూర్ణయ్యగారు ప్రారంభోత్సవమును జరుపుట

రాజపాలము, జూన్ 17—చిరకాలము క్రిందట తమ. పూర్వీకులచే మాతృగూమియగు నాంధ్రదేశము వీడబడి తమిళనాడులో నివాసులై యుండు కతన నానాటికి మాతృభాష దోహదములేని వృక్షమునలే పీడించు క్రొండుటంజేసి ఉదారపురుషులగు ఎర్రగుంటల ధర్మరాజుగారు తమ నిర్వాహకత్వములో నున్న బాలబాలికా పాఠశాలలో ఆంధ్రభాష గరపించు చుండుటం జేసి దోహదము కలిగి ఎండిపోవుచున్న భాషావృక్షమును ఇర్రెత్తుచున్నది. ఇంకను భాష నభివృద్ధి చేసి కొనవలచి శ్రుతియ యునుట కొందరు విరాళముల వసలే చేసి గ్రంథాలయ మొకటి స్థాపించుటచే కాంగ్రెసు పత్రిక పతిగారు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి కాహ్వానముబంప వారు రా సంగీకరించినట్లు చెల్లిరి. 15 వ తేదీ తిరువనంతపురంరైలులో వారు నవ్వుచున్నట్లు తెలుసుకొని కొందరు యువకుల శ్రీ విల్లిపుత్తూరునకు బంప రైలులో వారిని సందించి రాజపాలయమునకు పిలుచుకొని వచ్చినతోడనే వెం. ప్రాజు మున్నగువ్రముఖులు ఎదురుకొలు సన్మానమును జరిపి వగర ప్రవేశమును జేయించిరి.

16 వ తేదీ ఉదయ 9 ఘంటలకు గ్రంథాలయ సభ్యులును తదితరులును కలిసి వందలకొలది జనసమూహము మంగళ వాద్య విశేషములతో ధర్మరాజుగారి భవనమునకువచ్చి వారిని తోడ్కొని ఉర్రేగింపు టుత్సవముతో గొట్టుముక్కల వంశజుల సామదాయక భవనమునకు గొనిపోయిరి. అచ్చట శ్రుతియ బాలికలు మృదుమధుర స్వరముతో త్యాగరాజ కీర్తనల పతియటములముగ దైవప్రార్థన జరిపిన వెంటనే గ్రంథాలయ సభ్యుల తరపున వెంకట్రాజుగారు స్వాగతపత్రము సర్పించి పుష్పమాలాలంకృతులం జేసి గ్రంథాలయమును తేరవ ప్రార్థించిరి. అంతట వారు తమ పాపన హస్తకములచే గ్రంథాలయమును తేరచి గ్రంథాలయము దినదినాభి వృద్ధియై చిరస్థాయియునుటలకు మంగళాశీర్వాదమును చేసిరి. పిమ్మట గంభీర స్వరముతో రాష్ట్రేతరాంగ్రుు ఉద్యమమును, మాతృభాషా పోషణకొరకై దక్షిణాంధ్రులు చేయవలసిన కృషియును గ్రంథాలయ యుపయోగములును, శ్రీ విద్యావ్యాప్తికొరకు చరించవలసిన విధులును బాలికాపాఠశాలను తెనుగు పాఠశాలగా మార్చవలసినదనియు మున్నగు సంగతుల గంభీరప వ్యాసము 2 ఘంటలపై నిచ్చిరి ఆంగ్రులందరును తేటతెల్లమును వారి వననాచుత్కృతిని విని సంతోషముతో నుప్పొంగిన చెప్పట సతీతయోక్తికా సేరను. అంతట వెంకట్రాజుగారు కొంతవరకు పుస్తక సింఛి ఆంగ్రుతరపుర అన్నపూర్ణయ్యగారికి వందనము లావరించి వారి కాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధి యనునట్లు దైవమును ప్రార్థించి సభ్యులకు వందనతాంబూలాది సత్కారముల జరిపి సభను ముగించిరి.

రాజకీయ సభ

పిమ్మట సాయంత్రము 6 ఘంటలకు శ్రీవిల్లిపుత్తూరు తాలూకా కాంగ్రెసు సెక్రెటరీ: కొరకననునొంది ఈ గ్రామ యూనియన్ చైర్మను పూసపాళ్ళ కుమారస్వామి రాజుగారి అగ్రాసవాధిపత్యమున పాలిటికల్ మీటింగు నొకదానిని జరపజేసెనది. ఆ మీటింగులో అన్నపూర్ణయ్యగారు ధూన్ లక్ష్మీభాయి, అల్లూరి సీతారామరాజు మున్నగు స్వాతంత్ర్యయోధుల చరిత్రలను జెప్పి భిక్షుడు ఉద్యమము మున్నగు రాజకీయ పరిస్థితుల విషయముగ గంభీరప వ్యాసము జేసిరి.

స్వాగతపత్రము

దక్షిణాంధ్ర శ్రుతియ గ్రంథాలయ సభనకు అన్నపూర్ణయ్యగారి కిచ్చిన స్వాగతపత్రము.

మహారాజ శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారికి

మహాశయా స్వాగతము.

1. మాతృదేశముకొరకును, ఆంధ్రరాష్ట్రముకొరకును ఆంధ్రభాషా పోషణమును ప్రముఖముచేయు తమ దర్శన భాగ్యముచే ధన్యులమైతిమి.

మాపూర్వీకులు చాలకాలము క్రిందట అప్పటి రాజకీయ పరిస్థితులలో తెలుగు దేశమును నదలి సాంధ్యరాజులగర్భ దండనాగులుగ నుండి యుంకిరి, సేవ ముసిన తరువాత ఈ దేశము కట్టుకునే నిమిత్తములమును తీసుకొని తమజాతి

కేరతో రాజుని శివాలయమున నిర్మించిరి. అందరికిని అనుకూల పడునట్లుగ నీటివనంతోను, నందనవనములని పిలువబడు పూల తోటలతోను, మందలములతోను, రవ్యచానడులతోను ఇంక ననేక సౌకర్యములు కలుగునట్టి స్థితులతో నిర్మించిరి. నానా టికి వృద్ధిపొందుటచే ఇప్పటికి ౪౫ వేల జనసంఖ్య కలిగియున్నది. అందులో 8 వేలమంది త్రితీయులును, బ్రాహ్మణ, కమ్మ, బలిజ, నెట్టి, కుమ్మర, డేవాంగ, దొమ్మర, మాదిగ కులములవారు 4 వేలను కలరు. మొత్తములో (1/3) మాడవ నంతు తెలుగువారై యున్నారు.

5 సంవత్సరముల క్రితమువరకు మా తల్లి భాషయగు తెలుగు ఊహించియున్నది. అందులకు కారణములు ఏవన వచ్చినదో మనకు దూరముగనుండుట, అరవమే వ్యవహారిక భాషయైయుండుట, రాత్రివిగల్గిన సోదరులతో కలిసిపెరిసి యుండుట, అరవపాఠశాలలో చదువుచుండుట. ఈ కారణములబట్టి తెలుగుభాష యనుభవము మోడు అయియుండెడిది. మాలో పురుషులకు స్త్రీలు బాగుగ మాట్లాడగలరు. ఇంత కాలమునుంచి ఇక్కడ వసించుచున్న ఆంధ్రసంప్రదాయములను విడిచిపెట్టుకుండనే నేటివర కావరించుచున్నాము.

తల్లి భాషయగు తెలుగుననుచుట చూచి మాలో ఎర్రగుంటల ధర్మరాజుగారు తమచే పోషింపబడుచున్న మాధ్యమిక పాఠశాలలోను, బాలికా పాఠశాలలోను తెలుగును నేర్పించుటకై తెలుగుదేశమునుండి ఉపాధ్యాయులను పిలిపించి ఎక్కువ గ్రహమును సెలవుచేసి నేర్పించుచున్నారు. ఈ 5 సంవత్సరముల నుంచి వారు చేయుచున్న కృషివలన మోడు అయియున్న తెలుగుభాష అనే వృక్షము ఇప్పుడిప్పుడు చిగురెత్తుచున్నది. యువకులకు తెలుగు నేర్పుటకై రాత్రిపాఠశాలనుగూడ నొకదాని నేర్పాటు చేయడమైనది.

ఈ గ్రామములోనే చేరియున్న సింగరాజుకోట, జగ్గరాజు కోటలలోను ఈరీతిగనే తెలుగుభాష ఊహలో యున్నందున అలోపమును బోగొట్టుకొనవలెనని మి॥ రా॥ శ్రీ పూ స పాటి రామస్వామిరాజుగారును, కుమారస్వామిరాజుగారును 4 సంవత్సరముల క్రిందట దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సంఘమును స్థాపించి ఆంధ్రదేశము నుండి యుపాధ్యాయులను పిలిపించి విద్యాభివృద్ధిచేయుచుండ

అప్పటి మాస్థీగులనుబట్టి ఉపాధ్యాయులు పెళ్లవలసివచ్చిన వారైరి. తిరిగి యిప్పుడు అక్కడనున్న తాలూకాబోర్డు బాలికా పాఠశాలలో తెలుగు నేర్పించుటకై తెలుగు ఉపాధ్యాయులను వేయవలసినదిగా బోర్డువారిని కోరియున్నారు. బోర్డులో తెలుగు మెంబర్ల సంఖ్య ఎక్కువ యున్నందున బోర్డువారు రాగల మీటింగ్లో వేవలనని మాడ చెప్పియున్నారు. ఇంక చలన అక్కడమాడ తెలుగు వృద్ధికావచ్చును.

ఇప్పటినున్న వారు గ్రహములలో వెనుకబడియున్నను తల్లి భాష యగు తెలుగునం దభిమాన మెక్కువ కలిగియున్నారు. ధర్మరాజుగారి పాఠశాలలోగాక చిక్కిన పాఠశాలలలో చదువుచున్న విద్యార్థులకు భాషావ్యాప్తి సులభముగ లభించుటకై ఇక్కడివారిని ఆంధ్రదేశమునకు బంపి విద్యాభివృద్ధి కలుగునట్లు చేయించిన బాగుండనని మాలో కొందరు పెద్దలు తలచి గంపు సహాయమువలన ఇద్దరు రాజులపిల్లలను తెలుగుదేశములో నన్న గణపదరం సమీపమున నన్న సరిపల్లె పాఠశాలకు బంపి యున్నారు. వారివిద్య పూర్తియైనపిమ్మట ఇంకను ఇక్కడ విద్యావ్యాప్తి కాగలదు.

ఈ చట్టపట్ల తెలుగువారున్న గ్రామములలోమాడ కొంచెముకొంచెముగా తెలుగు నభివృద్ధి చేయించుకొనుచున్నట్లు నిని యున్నారు. వారు ముమ్మల నాదర్శముగ నుండుకొని ఇంకను నభివృద్ధి చేసికొగలరని తలచెదము. ఇదియునుగాక మధురలో నున్న కింగ్ జార్జి ఆవట్యూర్ డ్రమెటిక్ సొసైటీవారు తెలుగు నాటకములు ప్రదర్శించుచున్నందున ఒకవిధముగ విద్యాప్రచారము జరుగచున్న దనవచ్చును.

ఇకరెవ్వరిములలోనున్న తెలుగువారు ఆంధ్రోద్యమము కొర కెటుల పాటుపడుచున్నారో అటులనే మేముగూడ పాటుపడగలము. తదితర దక్షిణాంధ్రులనుమాడ ఆ యుద్యమములో పాల్గొనగలరని తలచెదము.

ఈ గ్రామములో కొంతవరకు విద్యనేర్పియున్న బాల బాలికలకున్న యువతీయువకులకున్న తల్లి భాషయగు తెలుగు భివృద్ధి యగుటకు గ్రంథాలయ మొకటి యున్న బాగుండనని మాలో పెద్దలు కొందరు ప్రోత్సహ పరచిరి. అందువలన విరాళముల వసూలుచేసికొని రె నురుల మాలగనము తోను, శాస్త్రములు, పురాణములు, నవలలు, నాటకములు,

బాపాలాల్ గారి బంగారు, పెండి నస్తువులు

216 చైరాబజారుబోర్డు, మదరాసు.

3

కొలు తీరిక నిద్రములు మన్నన ఇకరంగములు చేరి 700 పుస్తకములతోను పోషింపబడితిమి. అందులకు తమ పాఠన పాస్తకములనుచే స్థాపించిన దివనాభివృద్ధి యగునని తలచి తమకు నాచోనము బంపియుంటిమి.

తమకుండు కాగ్యబాహ్యములో నిదియు స్వకార్యముగ నెంచి మూరదేశమునెలవకు చొప్పునూమిని చాలకాలము క్రిందటనే విడిచియున్నవారని మిమ్మలకు తెలియకొని దక్షిణాంధ్ర సాహిత్యమున భీమ నయించి యున్నాము. తమ రుమానంతో భీమాన ముందుటయే గాక ధర్మరాజుగారిపాఠశాలలో తెలుగును బోధించుటకై మోక్షమైన ఇద్దరు పండితులను పంపియున్నందున వారివలన కలుగుబోధవలన మీరు విద్యాదానమును మాపిల్లలకుచేయుచున్న వారైతిరి. ఈ కారణములవలన మీకు మే మెంతయో కృతజ్ఞులము.

తమ రిష్యకు మా పరిస్థితులను స్వయముగ జూచియున్న వారు గమక చిగురించుచున్న మా ఆంధ్రభాషావృక్షము చక్కగ పుష్పించి పండ్లపండవట్లుగ మాకు సలహానిచ్చుచు ఆంధ్రదేశమున మాకు భాషాభివృద్ధియగుటకై స్వహస్తసహాయములచే పత్రికలు గ్రంథములు ఉచితముగ లభింపజేయుటకై మిమ్ముల ప్రార్థించుచున్నాము. అన్ని విధముల మాక తోడ్పడుచున్న తమ కాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధి కలుగనట్లు పరమేశ్వరుడు చేయుగాక.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయులు దక్షిణాంధ్ర త్రితీయగ్రంథాలయసహజనసభవారు 17.6.29 తేది ఉదయమున 9 గంటలకు ధర్మరాజుగారి బాల, బాలికా పాఠశాలకు తిరికించి ఆందు గరపబడుచున్న ఆంధ్రభాషావిధానమును పరిశీలించి ప్రతిభగలిగిన బోయి వారల విద్యాభ్యాసమును బరీక్షించిరి.

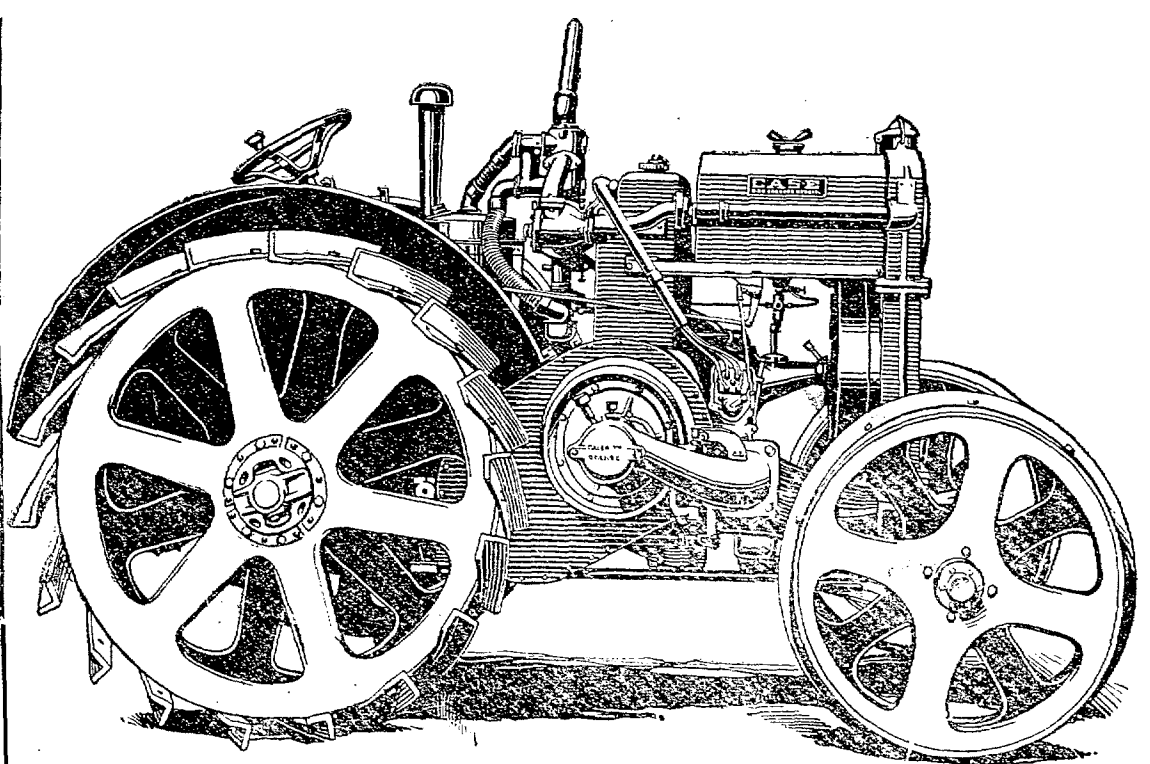
కేన్ కిరోసిన్ ఆయిల్ ట్రాక్టర్లు

భూస్వాములకు చాల యువయుక్తమైనవి.

ట్రాక్టర్లు నువయోగించిన ఎక్కువ లోతుగాను త్వరితముగాను చక్కగాను భూమిని దున్నుకొనవచ్చును

కేన్ ట్రాక్టర్ల నువయోగించిన ఎట్టి గట్టి నేల లందైనను సులభముగా దున్నవీలగును

మంచి గిలక నొకదాని ను పయోగించిన వివిధ పనుల కువయోగించును.

పూర్తి వివరములు, ధరలు గోరునారలకు చిత్రలిఖితమైన కేటలాగులను పంపనిండు.

మా స్పీ ఆండు కో లి మి టె డ్

ఇంజనీర్లు

పోస్టుబాక్సు నెం 60, మద్రాసు.

విజన్ సీలు:—బెజవాడ, కాకినాడ.

3

అమ్మ తాంజనము డిపో, మద్రాసు బొంబాయి.

టి. ఆర్. శర్మ, విజయనగరం, ఉత్తర సర్కారులకు
సోల్ ఏజెంటు.

ఎత్తు $11\frac{3}{4}$ " దూ. 6-0

స్పెన్సర్ & కో., లిమిటెడ్, మద్రాసు, బ్రాంచీలు.
(SPENCER & Co., Ltd., MADRAS & BRANCHES)

ఉదకమండలం వార్తలు

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

వ్యవసాయశాఖయందు మార్పులు

ఉదకమండలం, జూన్ 26:—వ్యవసాయశాఖయందు గాంపబడవలసిన మార్పుల గూర్చి యొక స్క్రీమును తయారుచేయు లో డైరెక్టరునకు తోడ్పడుటగాను డిప్యూటీ డైరెక్టరు మన్ గోగారు ప్రత్యేకముగా నియమింపబడిరి. డైరెక్టరుగారు తమ సూచనలను తయారుచేయుటలో వ్యవసాయ రాయలుకమిషనరీ సహాయ సహకారాలను అనుసరించి తమసూచనలను తయారుచేసిరి. డైరెక్టరుగారి సూచనలయొక్క ప్రధానసూత్రములను సామాన్యముగా ప్రభుత్వమువా రంగీకరించుచు 1929-30 సం॥కు సంబంధించిన సూచనల విషయమున మాత్రము ప్రస్తుతము ఉత్తరపు లను గావించెదరు.

ప్రస్తుత మిరాజాధాని యెనిమిది సర్కిళ్లుగా విభజింపబడియున్నది. మరి రెండు సర్కిళ్లు నీలగిరిల కొకటియును, ఆంధ్రమండలముల కొకటియును ఏర్పరుపబడవలసినదిగా డైరెక్టరుగారు సూచించిరి. నీలగిరిలలో నిర్వహింపబడుచున్న పనిబట్టి దాని నొక ప్రత్యేక సర్కిల్లుగా నేర్పాటుచేయవలసిన యవసరము లేదనియు సదరుజిల్లాలో పని యధికముగా నున్నచో ఆ పనికొర కొక అసిస్టాంటును నియమించు విషయ మాలోచింపబడవలసినదియు ఆంధ్రమండలములలో నొక ప్రత్యేక సర్కిల్లు నేర్పాటు చేయుటగూడ ప్రస్తుత మత్యవసరము గాదనియు ప్రభుత్వము వారభిప్రాయపడుచున్నారు.

ప్రస్తుతము ప్రతిసర్కిల్లకును ఒక డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఒక అసిస్టాంటు నియమింపబడి యున్నారు. డైరెక్టరుగారి సూచనల ప్రకారము ప్రతిజిల్లా కొక ప్రత్యేక యుద్ధోగి డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటరు ఆఫీసును అనుసరణతో యా వత్తు రాజధానికిని 18 నురు ప్రత్యేకోద్ధోగి గులు రా బో వు ప ది సంవత్సరములలోగా నియమింపబడుటకును, 1929-30 సం॥ లో నలుగురు ఉద్ధోగిలు మాత్రము రూ 250-25-750 వేతన

ముపైని 1-5-29 లేదనుండి నియమింప బడుటకును, ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి. ఈయుద్ధోగిలక్రింద పనిచేయుటకు అనవసరము గుమాస్తాలు మున్నగువారు నియమింపబడుటకు గూడ ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.

ప్రతి తాలూకా కొక వ్యవసాయ డెమాన్ స్ట్రీటరు రా బోవు పది సంవత్సరములలో రాజధానియందంతటను నియమింపబడుటకును, ప్రతివిత్తనముల పంట అధికముగా నున్న 3,6,8 సర్కిళ్లులో నొక్కొక్క సర్కిల్లును యిద్దరు ప్రత్యేక డెమాన్ స్ట్రీటరులు, ధాన్యపు విత్తనముల పంట అధికముగానున్న 5వ సర్కిల్లులో నిద్దరు ప్రత్యేక డెమాన్ స్ట్రీటరులు, నియమింపబడుటకును ప్రారంభమున రాబోవు సంవత్సరములో 8 నురు డెమాన్ స్ట్రీటరులు (అప్పురు సబార్డినేట్లు) రూ 85-5-120 వేతనముపైని 1-5-29వ లేదనుండి నియమింపబడుటకును పీరిక్రింద పనిచేయుటకు 15 నురు మేస్ట్రీలు రూ 15-1-20 వేతనముపైని 1-5-29 లేదనుండి యొకసంవత్సరమువరకు తాత్కాలికముగా నియమింపబడుటకును, ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి.

వ్యవసాయ పరిశోధనశాఖ

వ్యవసాయ పరిశోధనశాఖనుండి వేరుచేయబడి ప్రతి సర్కిల్లయొక్క డిప్యూటీ డైరెక్టరుల కొప్పగింపబడుటకును, పరిపాలనాశాఖ కోయంబత్తూరులో ప్రిన్సిపాలుగారి యధీనముక్రింద కేంద్రీకరింపబడుటకును, ఇందునిమిత్తము ప్రిన్సిపాలుక్రింద నొక పెర్సనలు అసిస్టాంటు రూ 250-25-350 వేతనముపైని ఏప్రిల్ 1 వ లేదనుండి అయిదేండ్లవరకును నియమింపబడుటకును, ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి.

చమురు ధాన్యముల పంటకొర కొక ప్రత్యేక ప్రవీణుని రూ 350-50-1250 వేతనముపైని నియమింపబడుటకు ఇండియా మంత్రిగారి యనుమతిని సంపాదించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కోరబడియున్నారు.

జొన్నపైరు ప్రవీణుని క్రిందనొక కెబి టెడ్డు అసిస్టాంటు అదోనివద్ద నొక క్రొత్తవైపును తెరువబడుటకు ప్రారంభ పన్నాహములు పూర్తిగాకానే నియమింపబడును.

కీటక శాస్త్రపరిశోధన శాఖలో పనిచేయుటకొక . గౌరవ టెడ్డు అసిస్టాంటు రూ 250-25-750 వేతనముపైని మేనెల 1వ లేదనుండి నియమింప బడుటకును, పీరిక్రింద పనిచేయుట కవసరముగ సిబ్బంది గూడ నియమింప బడుటకును, ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.

వ్యవసాయ గ్రంథాలయము యొక్క వ్యవసాయ నిర్వహణమునకు ఒక అప్పురు సబార్డినేట్లు మేనెల 1 వ లేదనుండి నియమింపబడుటకు ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి.

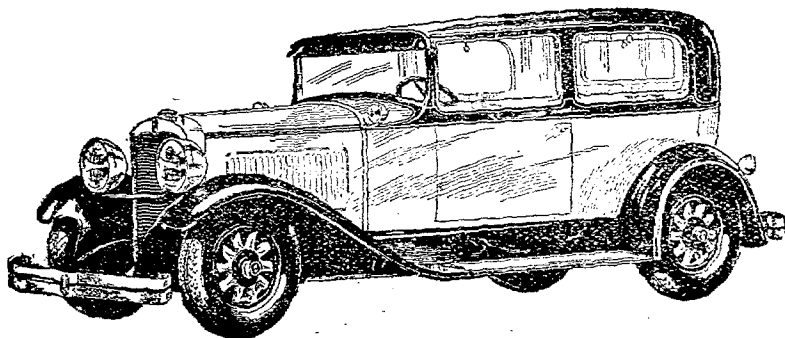
డైరెక్టరు గారికి తోడ్పడుట కొక డిప్యూటీ డైరెక్టరు రూ 350-50-1250 వేతనముపైని నియమింప బడుటకును పీరిక్రింద రూ 100 ప్రత్యేక వేతనము, రూ 150 ప్రెసిడెన్సీ ఆలవెన్సు గూడ నొక బడుటకును, ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి. కాని, యాయుద్ధోగము యొక్క అత్యధికవేతనము రూ 1200 కంటె నధిక మొత్తముగలచే ఇండియా మంత్రిగారి యనుమతి కోరబడియున్నది.

ది బెజవాడ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు మిల్సు లిమిటెడ్, బెజవాడ వాలంటరీ లిక్విడేషను

1929 వ సంవత్సరము 6 వ జూలై శనివారము 5 గంటలకు బెజవాడలో మెయిన్ కనాలు రోడ్డు నందు ఉండు మిల్సు రిజిష్టరు ఆఫీసునందు సదరు కంపెనీ వాలంటరీ లిక్విడేషను నిమిత్తం వాటాదారులు అందరియొక్క అసాధారణ మీటింగు జరుగునని యిందుమూలముగా తెలుపుచున్నారము.

(బోర్డు అనుమతిని)

రిజిష్టరు ఆఫీసు } జి. లక్ష్మణరావు,
బెజవాడ, } మేనేజింగు యేజంటు
14-6-1929. } అండు డైరెక్టరు.

వేటిలో కలిసియున్నను స్పష్టముగా తెలియును

పెక్కు వత్సరములనుండి అపరిమితముగా యీకారులు తయారుచేయబడి విక్రయింపబడుచుండుటచేత యీనామకారులకు అత్యధికమగుసౌఖ్యము కలిగినది. అన్ని దేశములవారు దీనినే చాల మెచ్చుకొనుచున్నారు.

నామ్ 400 మాడల్ కారులు అపూర్వమైన అందమును సౌకర్యమును కలిగియున్నవి. ఉత్తర అమెరికాలో ఇదివర కివి మిక్కిలి హెచ్చుగా వాడుకలోయున్నవి. యిప్పుడు భారతదేశములో కూడ వీని వాడుక అధికమగుచున్నది. ఈ కారులలో యిట్టి గొప్ప మార్పులు చేసియున్నను ధర మాత్రము హెచ్చింపబడలేదు.

400 కారు ధర మిక్కిలి తక్కువ యగుటవలనను, యిది మిక్కిలి అందమైనదగుటవలనను అన్ని కారులలోను యిది చాల ప్రేమమైనది. దీనిని కొనుటవలననే చాల సంతోషము కలుగును.

నూ త న

నామ్ "400"

మద్రాసు రాజధానికి సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు.

THE MOTOR RECONDITIONING STATION

161, Mount Road, Madras.

Telephone 3708.

Telegram "ALLMOTOR"

సబ్ ఏజెంట్లు:—

మెసర్స్ యూనియన్ మోటారుకంపెనీ, మచిలీపట్నం, (వెస్టుగోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలకు)
మెసర్స్ శ్రీ సీతారామ మోటారు స్టోర్సు, తుని, (ఈస్టుగోదావరి, విశాఖపట్నంజిల్లాలకు)

గొప్ప శాస్త్రీయ పరిశోధనము రసాయన బంగారపుగాజులు

ఈ గాజులను చుంచి బంగారుగాజుల దగ్గర పెట్టిచూచి ఏమి భానున్నారో గమనింపుడు. ప్రముఖులను కొనెడినాకే గుర్తింపజాలక నిజమైన బంగారుగాజుల నిర్ణయపడిన 200 కిచ్చుకుకట్టిరి. ఆన్నివిధముల పరీక్షయొనర్చిచూడుడు. శబ్దముకూడ బంగారునాదరే యుండును. స్త్రీలచేతుల కలం కరించి ఎట్లుండునో, చూడుడు. ప్రకాశమానముగాను, ఆకర్షణీయముగా నుండును.

12 గాజుల సెట్ వివిధ డిజైనులు. రు 4/8
(కానలినెట్లయిన. 8 సెట్లలో సైజునకు 4 చొ॥
సప్లయ చేయబడును).

కచ్చులు జెత్తు మంచెరార్లు, సీమకనులులతో నమర్చి
నవి. 1 కి రు 2/8.

4 గుండీలు, చేతిగుండీల జెత్తు కలసి సెట్. రు 4/8.
కంతాహారము, చుంచి నమోదగులది. రు 7/-
మెడగొలుసు, చుంచికెట్టెనులో పెంగెంటుతో సహా.
రు 4/-

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం
అమృతమునకు సాంపిల్ కేసు

2 డజన్ల గాజులు (వివిధ సైజులు, డిజైనులు గలవి
2 సీమకనులుల చుద్దుల జెత్తు, ఒక కంతాహారము, ఒక
మెడగొలుసు, ఒక సాదాగొలుసు, ఒక సెట్ గుండీలు, పెర
క్ అంటుజోడు, కలసి అద్వాష్నుగా డబ్బుపంపినవార్గి-
రు 24/-లకు. వీటిగా పంపిన 24/12- పంపబడును.

కొలది కేసులు మాత్రమే కలవు

ఆర్డరుచ్చినప్పుడు గాజు మధ్యకొలతను తెలుపుడు
మీకు నచ్చిన డిజైనుల మీము పంపెదము. ఆ భారము మా
మీద వదులుడు. ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
లేనిదో గమనింబడును.

అద్రెసు, స్పష్టముగా వ్రాయుడు.

D. M. MASTER,

Chemical Dept., Bandra, Bombay.

చృవన ప్రాశస్త్యము
మీయ-దగ్గ-ఉబ్బసము-అశీర్వము-కళము-పురాణ
జ్యోతులు-మొదలగు వ్యాసులను ఖండించి బలమును
కలిగించు ఔషధములలో యుత్తమునయినది. 6
20 తులము డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. చార్జీప్రత్యేకము
పి—శి—వ అందు కంపెనీ,
ఆయుర్వేద సమాజం పెరిడేపి నెల్లూరుజిల్లా.

ఒక ఆదర్శనియమైన

సహకారపద్ధతి

మీవర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య
యెట్టేటు మున్నగువాని నిమిత్తము
వడ్డీలేకుండా ఋణములు

రు. 5,000 వరకు.

ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు

చేయవచ్చును

ప్రవేశము రు 1/- మాత్రమే

ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లింగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను.
అడ్మిషను ఫారముకొరకును, తదితర వివరముల
కొరకును అ. 0-4-0 తపాల బిల్లులను పంపవలెను.

Messrs A. P. VINE & Co.,

Managing Agents,

Ferozepore City (Punjab.)
తంజివిలాసము:- మొనర్చు వి. పి. వైస్ అందు కో
గ్లోబ్ } మేనేజింగు ఏజెంటు
తెహాను నెం. 222. } ఫిరోజ్ పూర్, పంజాబ్.

హిందూదేశము : జపానులందలి విద్యావ్యాప్తి

ఈ క్రిందియంశముల నలన బ్రిటిష్ యిండియా, జపాను
లందలి విద్యావ్యాప్తిలో గల వ్యత్యాసము స్పష్టపడగలదు.

క్రిందిటి జనాభా లెక్క ననుసరించి బ్రిటిష్ యిండియా
యందలి జనసంఖ్య 247,000,000, జపానునందలి జనసంఖ్య
60,250,000 మొత్తముగా జపానునందలి జనసంఖ్యకంటె
బ్రిటిష్ యిండియాలోని జనసంఖ్య 4 రెట్లు అధికమని చెప్పవచ్చు
ను. మొత్తము జనసంఖ్యలో విద్యాలయమునకు పోదనసామా
మునందున్న బాల బాలికల సంఖ్య 100 కి 15 చొప్పున
పరిగణించినను అట్టి బాల బాలికలు బ్రిటిష్ యిండియాలో
37,000,000 ను, జపానులో 9,000,000 కలరని తెలిసికొన
వచ్చును.

ప్రాథమిక విద్యాలయములు మొదలుకొని యూనివర్సిటీ
కళాశాలలవరకు గల వివిధ విద్యాసంస్థలయొక్క మొత్తము సం
ఖ్య బ్రిటిష్ యిండియాలో 223,229 యాను, జపానులో
44855 ను కలరని లెక్కింపబడుచున్నది. దీనిని బట్టి జపాను
లోగల విద్యాలయములకంటె బ్రిటిష్ యిండియాలోగల విద్యా
లయము లిండుమిండుగా 5 రెట్లు ఎక్కువగానే గలరని తేలు
చున్నను మొత్తముగా విద్యార్జనముచేయు బాల బాలికల
సంఖ్య జపానులోకంటె బ్రిటిష్ యిండియాలో మిక్కిలి తక్కు
వయేదని పాఠకులు గ్రహింపగలరు. ఏలనన బ్రిటిష్ యిండి
యాలోని విద్యార్థుల విద్యార్థినికలసంఖ్య 9, 800,000 కాగా
జపానులో సట్టివిద్యార్థుల విద్యార్థినికలసంఖ్య 110 లక్షలని
గ్రహింపవలయు. జపానుకంటె 4 రెట్లుగల్గిన జనసంఖ్యకలిగి
నటువంటిన్ని, 5 రెట్లుగల్గిన విద్యాసంస్థల కలిగినటువంటిన్ని
బ్రిటిష్ యిండియాలో జపానునందుకంటె 12 లక్షల విద్యార్థి
విద్యార్థినులు తక్కువగా గలరని స్పష్టపడుచున్నది. జనసంఖ్య
యంతటిలో విద్యార్జనము చేయవలస బాలబాలికలలో 100 కి
4 రు చొప్పున మాత్రమే బ్రిటిష్ యిండియాలో విద్యనార్జించు
చుండగా జపానులో యట్టి బాలబాలికలలో 100 కి 19 నకు

చొప్పున విద్య నభ్యసించగల్గుచున్నార. అనగా బ్రిటిష్ యిండి
యాలో విద్యనభ్యసించగల ప్రాయమునందున్న 15 గరు బాల
బాలికలలో 4 రు చొప్పున విద్య నభ్యసించగలగుచున్నారని
యు తేలింపిన 11 రుంది నిరక్షరకుక్షులైయున్నారనియు, జపా
నులో అట్టిచున్నవందనున్న బాలబాలికలెల్ల విద్యనార్జించుట
యేగాక ప్రైవేటువ్యవస్థను చెల్లినవారిలో సైతము 100 కి 4 రు
చొప్పున చిన్నవారితోబాటు విద్యనభ్యసించుచున్నారనియు
తెలియగలదు. ముచితర! ఇండియానందలి విద్యావిహీనత
హిందూదేశమునందలి విద్యాలయ స్థాపనమునకును జపానులోని
విద్యాలయ స్థాపనోద్దేశ్యములకు నెంతో వ్యత్యాసము కలదు.
జపానులో ప్రాథమిక విద్య ముగియుటతోడనే సెక్కుండ్రు
తెక్నికల్ కంటిన్యూయేషన్ స్కూలుకు పోవుటాచారమై
యున్నది. అట్టివిద్యాలయము లాచేశమం దంత విరివిగా స్థా
పింపబడి యున్నది. ఈవిద్యాలయములలో పారిశ్రామిక విద్య
లను సామాన్య విద్యయును కూడా చక్కగా నేర్పబడును. ని
జమన కిట్టి విద్యాలయములే జీవనాధారములు. ఇట్టివిద్యాలయ
ములు మొత్తముగా జపానులో 15000 కలవనియు 10 లక్ష
లయింది యావిద్యాలయములలో విద్యలను కళలను అభ్యసించ
గల్గుచున్నారనియు గ్రహించవలయు. ఈవిద్యాలయములసం
ఖ్య గత పదియేడ్లలో ద్విగుణీకృత మయ్యెనని తెలియుచున్న
ది. ఇండియాలోనో ప్రాథమికవిద్య ముగియుటతోడనే యింక
ను చదువలచిన విశిష్టముగ మాధ్యమిక లేక సెకండరీ స్కూ
లుకు పోలయునేగాని వేటొందు శరణ్యములేదు. ఈవిద్య
నభ్యసించుటవలన కెట్టి ప్రయోజనము కలుగగలదో మనకెల్లరకు
ప్రస్ఫుటమగుచున్నది. సర్వేపి. పి. రేగారు నెలవిచ్చినటుల గుమాస్తాగిరికి
బంగ్లాదేశుగిరికి బశింపులననుమనకు తప్ప మరొకవిధముగా
ప్రయోజనబడుట లేదు. ఈదిక్కుమాలిన పనికిమాలిన చదువుల
వలన దేహమనోబలములు నశించుటయేగాక అప్పులపాలై ఆస్తు
లమోగిట్టుకొని ఎండకొండరు అలచుటించుచున్నారో దేశము
నకు తేరపాగజూచిన తేటపడగలదు. పోనీ యామాధ్యమిక
విద్యాయాదులో చదువువారి సంఖ్యయైనను 100 కి ఏ 10
మా మోయుండును. జపానునందు ప్రాథమిక విద్యయొక్క

నన్లైటు సబ్బు యని దాని నవిన
రంగువలన, వాసనవలన తెలియును.

మీరు ఎల్లప్పుడూ సన్లైట్ను ఉపయోగించిన, మీరు పరిశుద్ధమైన
ఉడుపులను గలిగియుండురు. మీకుకూడ చల్లదనము గలగును. ఇది పూర్తిగా
నిర్మలమైనది. ప్రపంచమున్న వాటిలో మిక్కిలి పరిశుద్ధమైనది. ఇది
మిక్కిలి త్వరితముగాను, సమగ్రముగాను పరిశుభ్రముచేయుటయందు ఆశ్చర్య
మేమిలేదు. సన్లైట్ సబ్బు
ప్రతిబిల్లపైనను పా 1000 లకు } లీవర్ బ్రదర్సు లిమిటెడ్,
పూచీగలదు. } పార్ట్ సన్లైట్, ఇంగ్లాండు.

SUNLIGHT SOAP

కాలపరిమితి యాశేంద్రు. హిందూదేశముననే వానశ్యము మాత్రమే. మనదేశమునను పార్శ్వకామిక విద్యాయములు విరివిగా స్థాపింపబడుచేసి ప్రాథమిక విద్యార్థన ముగుటతోడనే ఎందఱో బాలబాలిక లా విద్యాలయముల కేంద్రీకృతముల నభ్యసించుదు రనుట నిర్వివాదాంశము.

బ్రిటిషు యిండియాలో విద్యార్థ్యాప్తికై ప్రభుత్వమువారు వ్యయపఱచునది 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. అనగా ను నిషి క్కొకటింటికి 0-6-0 మాత్రము ఖర్చుపెట్టబడుచున్నది. బ్రిటిషుఇండియాలోయందలి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకుగాని కేంద్రప్రభుత్వమునకుగాని మొత్తముమీద సంవత్సర మొకటింటికి వచ్చు ఆదాయము 220 కోట్ల రూపాయలు అయితే విద్యకొరకు ఖర్చుపెట్టినది 10 కోట్లు మాత్రమే. అనగా మొత్తముమీద వచ్చు ఆదాయములో విద్యనిమిత్తము 100 కి 4-8-0 రూపాయలు చొప్పున వెచ్చించుచున్నారని స్పష్టపడుచులేదా.

జపానునందో రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు కాని కేంద్రప్రభుత్వముగాని వానికి వచ్చు ఆదాయములో 100 కి 15 చొప్పున విద్య నిమిత్తము వినియోగించుచున్నది. విద్యాపాఠశాలమునకు ప్రభుత్వమువారు ఇండియాలో మినిసి 1 కి 0-6-0 ఖర్చుపెట్టుచుండిన, జపానులో ప్రభుత్వమువారు మినిసికి 1 కి 8 పెన్నులు అనగా రమారమి రూ 7-0-0 ఖర్చుపెట్టి గలగుచున్నారని పాఠకుల కాశ్చర్యముగా నుండవచ్చును. చూచితిరా? దేశీయ ప్రభుత్వమునకును విదేశీయ ప్రభుత్వమునకును గల వ్యత్యాసము. మన హిందూదేశముల గతి పరభృముల గతి యగుచున్నది.

ఇక స్కూలుఫీజు వసూలుచేయు సందర్భము లెట్టిదో చూతము! మనదేశమున స్కూలుఫీజులు అనగా బడిపిల్లలు చెల్లించవలసిన జీతములా కాలక్రమమున పెక్కుచెయ్యబడుచున్నవి. జపానునందో కాలక్రమమున జీతములు తగ్గింపబడుచుండును.

చతుష్టప్పి కళలను నిలయనుగు హిందూదేశము చిరకాలమునుండి దాస్యశృంఖలాబద్ధ మగుటచే నిట్టి పతిత దీనస్థితియందుండుటయు; ఒక శతాబ్దము క్రిందటివఱకు పేరుప్రతిష్ఠలు లేక మారుమూల మారుమూలయియున్న జపాను నేడెప్పున్న స్థితియందుండి సర్వవిధ విద్యలకు పుట్టినిల్లులగుటయు సంభవించుచున్నది.

బాపట్ల. సింగంపల్లి వెంకటాద్రి.

Good chance.

“శిల్ప-వంటిమజిల్లు”

దొరలు మిక్కిలి ప్రీతిగా వాడుచున్నారు. అక్కరలేనిదో డబ్బు వాపసు అంపెదము. ప్రసిద్ధిజెందిన మజిలీ న్లని మీకు తెలిసియేయుండును.

- 12 జగముల తాను 6 కమిజులగును రూ 7-8-0
- 15 ,, మెడగల పనితనము 6 మీజులుగలపెట్టె 9-0-0
- పట్టువి 8 కమిజులుగలపెట్టె 15 ,, మెడగలవి. 9-0-0

హాస్టేశీకేరు. క్యాబులగుయిసాం.

గుప్తా ఆండుకో, చికాకోల్. గంజాం జిల్లా,

ఉచితము. ఉచితము.

అందఱకు నుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధులు విషయములు పూర్తిగ చర్చింపబడినవి. ఇందు వాఝుక్కయు, వాశిష్ట్యముక్కయు, పెక్కుపద్ధతులను నూచింనుచాచూపఁములు గూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితేని వాఝుక్కయు పద్ధతి మీకు బాగుగా బోధపడ

గలదు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రమన నూతనోత్సాహమును శరీరవ్యాధుమానక్తియు కలిగి తీరును. తెలాలా ఖర్చుకు మాత్రము రు. 0-2-0 రెండుకాలు పంపితేరని యీ గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని, మీజీవయాత్రయందు నిస్సంశయముగ మార్పు గలిగితిరును. ఈగ్రంథము పోస్టాలోనకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగానే లేఖను వ్రాయుడు. దీనిని జదివి ఆయురారోగ్యబలముల ననుభవించుదుగాక

ప్రాఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు, ఆఖిల భారతీయ శరీర వ్యాధియనుమార్గదర్శి, పోస్టునాకొగుడిపన, బెంగళూరు సిటీ.

ఎంవైఆఫ్ ఇండియా

లైఫ్ ఆన్యూరెము కంపెనీ లిమిటెడ్,
హెడ్ ఆఫీసు:—బాంబాయి. స్థాపితము 1897

28-2-29 తేదీతో అంతముగు 1929 సం॥రమునకు	
హెచ్చైన నూతనవ్యాపారము	రూ. 1,27,00,000
హెచ్చైన వరుమానము	రూ. 59,00,000
హెచ్చైన ఆస్తులు	రూ. 3,34,00,000

మద్రాసుబాంచి పోస్టుబాక్సు నెం 237
9, 10 సెకెండులైనుబీచ్, మద్రాసు.

ప్రశ్న
మంచిభాగ్యమును నీయమజాకమున కుపకరించుటకై మహా ప్రభావ సంపన్నులగు మహర్షులచే నేర్పబడిన సాధనములతో ప్రశ్న శాస్త్రముకట్టి. దైవస్వరూపమును, దుర్దేయమును నగు భవిష్యత్కాల గగ్గళమున చివకేమి భాగభేదము దాగియున్నదోయనియు, ఆ యంధకారమునం దాకాలేక మేమైన మినుకుమినుకు మనుచున్నదెమో యనియు తెలిసికొనగోరు వర్తకులు, విద్యార్థులు, పెండ్లియాడ నెంచువారు, ఉన్నతిపరవుల కభిలషించువారు, సోగగర్జులు, శ్రింగారకర్తలు, వీరువారనవల సముద్రజనులను ఈప్రశ్న శాస్త్రమునందలి ఆర్థికాముల సాధింపవచ్చును. 5 ప్రశ్నలకు ఫలితము చెప్పుటకు. రు. 1-4-0. వి. పి. గా పంపబడును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము, లేక జాతక వ్రాసు నకులు ప్రశ్నలతో పంపవలయును.
అడ్రసు:—ప్రాఫెసర్ శేఖరు, మెన్టర్స్, ఏలూరు (శిల్పిమగోదావరి)

రిజిస్టరు క్షీరవర్ధని రిజిస్టరు

నవనాగరికతా వ్యవహారములన ప్రపంచాభివృద్ధికి పునాదియగు శిశుపోషణయందు అనేకమార్పులు కలియున్నవి. శిశుపోషణమునకు చనుబాటకంటె ఈ ప్రయమైనది మరియొకటిలేదని సమస్త దేశములలోని వైద్యశాస్త్రవేత్తలును అంగీకరించియున్న విషయమే అనుభవములోను ఎజీనియన్నదే. అయినను కాలాశ్రమన గంభీరముగ బాంబాయి చూచి పోతవాలవలన బిడ్డలు బాగుగ బలవయుండుననియు, పిల్లలకు పాలిచ్చినయెడల తల్లలుబలము దగ్గననియు, స్వేచ్ఛాహార విహారముల కాటంకము కలుగుననియు పలువురు పలువిధముల తలచుచున్నారు. ఇట్టి విపరీతభావములను మాని, బిడ్డలకు కృత్రిమాహారముల నివృత్త చనుబాలనిచ్చుటకు ప్రయత్నింపుడు.

క్షీరవర్ధని యిందులకు చేయుచున్న మహోపకార మెల్ల రకును విదితమే. క్షీరవర్ధని ని నే విం చుట వలన తల్లికిని పిల్లకును ఆరోగ్యమును, ఆనందమును, తేజస్సును కలుగును. వర్ధమక్కరలేదు.

క్షీరవర్ధని మంచి రుచి కలిగియుండును. వెలగ్వల్చము. ఫలకరణికము. ఇం దతిశయోక్తి ఎంత మాత్రమును లేదు.

మీరు పంపించిన క్షీరవర్ధని యెక్కువ నుణము యిచ్చినదని వ్రాయుటకు సంతసించుచున్నది. పాలులేక బాధపడుచుండు పిల్లలపాలిటి కల్పవృక్షమని చెప్పుట తిథియొక్క కాదని నాననృక్తము. వెంటనే 6 సీసాలు వి. పి. పి. గా పంపించ కోర్తాను. టి. రామరాజుగారు, ఆన్లగొండి. పి. బి. కమలాపూరు. (5-6-29)

ఆయుర్వేద భూషణ, నోరి రామశాస్త్రి, ఏ. కె. ఏ. సి.,
ఆయుర్వేద నిలయము (రిజిస్టర్డ్), బెజవాడ.

మీరు చెల్లించువైకమునకు తగిన ఆభరణములు

దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేది? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘ కాలమునుండి ప్రజలలాభము నిమిత్తమే వ్యాపారమును వాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిజెందిన ఈదిగువస్థలమునకే దయచేయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారులోడ్లు, మద్రాసు.

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(ప్రియిట్ సెటిల్ మెంట్స్ లో) (ఇంగ్లాండులో)
ఇకాన్వోరేటు చేయబడినది. రిజిస్టరు చేయబడినది.)

ఇది ఆదర్శ ప్రాయముగ పోలీస్ పోలీస్ రద్దు
చేయకూడదు. శాశ్వతముగా పనికి రాకుండు చేయ
గూడదు. అను నిబంధనలు సహజముగనే యున్నది.

ధారాశ్రమై పద్ధతిపై పనిచేయ ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. వెంకటాచారి, ఛీఫ్ ఏజంట్లు,

రిటర్డ్డ్ హౌస్, వేపేరి, మద్రాసు.

రుక్మాంగదాచార్య,

హోమ్స్ పేట, ప్రొద్దుటూరు.

సుందరరాజన్ అయ్యంగార్,

"గోతావిలాస" రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

The
Allenburys'
Foods.

బిడ్డలను పెంచుటకు
క్రమమైన పద్ధతి

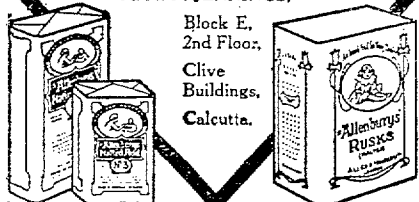
భూలోకముందంతయు, కృతజ్ఞు
గల తల్లి తండ్రులనుండి వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రము వచ్చినవి.

ప్రతివారమును ఇండియా
కు క్రొత్త సరకు వచ్చును.

అన్ని ఉగ్రాణములలోను,
మందు లమ్మవారికడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,

'బిడ్డలను పెంచుట, విచారణ'
అను మా ఇంగ్లీషు పుస్తకమునకు
ప్రాయము. ఉచితము.

సిల్కు ఖద్దరు

లేక వేస్తు సిల్కు-నూటింగులు వాణ్యమైనవి. చాకధర
లో పొందనగును. ఉత్తరము బాగుగానుండును. అందమైన ప
కుపు పచ్చరంగుగా తేలును.

7 గజములు X 27 అం. 1 నూట్, 2 కొట్లకు సరిపో
వును. ధర రు 6/2 పోస్టుఖర్చులు ఉచితము. నచ్చనియెడల సా
మ్మ వాపసుచేయబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే ప్రా
యుదు.

Jagannath Chanan Ram,
Choura Bazaar, Ludhiana,
Upper India.

మా కళింగదేశ సంచారము

చారిత్రకనిదర్శనములు గనుపించుట

విజయనగరమున జరిగిన భారతీతీర్థ వర్ధంత్యుత్సవములకు వచ్చి
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారి తీర్థానము ననుసరించి డాక్టరు
బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారును గంటూరుమండల వాస్త
వ్యులగు శ్రీ కోన వేంకటరామశర్మగారును విశ్వవిద్యాలయ రిజ
స్ట్రారువారగు శ్రీ వెక్కలంక అచ్యుతరావుగారును కళింగదేశ
సంచారమునకు బ్రారంభించితిమి. జూనునెల 5 వ తేదీన విజ
యనగరమునుండి బయలుదేరి రామతీర్థము, రణస్థలి మున్నగు
ప్రాచీన ప్రాథమముగల ప్రదేశముల దిలకించుచు నచ్చటి రామ
జీయకమును గాంచుచు నాటి సాయంకాలము శ్రీ కాకుళము
వేరితిమి. పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయాదర్శముల నాప్యాయనము
గ జూచుచున్న మిత్రులొకరు తమ ఇంటి మాకు ఆతిథ్యమొసంగిరి.
శ్రీ కాకుళమునందలి మసీదు నొకదానిని జూచుట దట్టించి
భారతీతీర్థ ఛాయాగ్రాహకు లగు శ్రీ భోగరాజు కృష్ణమూర్తి
గారిచే ఆమసీదునందలి శాసనముయొక్క ఛాయాపటము తీయ
బడెను. ఆశాసనముబట్టి యామసీదు 17 వ శతాబ్దమున బౌరంగ
జీయ పాదుసాగారి పరిపాలనాకాలమున గట్టించబడియె నని
దెలియవచ్చినది. భోజనముచేసి ప్రత్యేక మోటారుపయి కళింగ
పట్టణమునకు బ్రయాణమైతిమి. త్రోవలో సింగపురము కాలి
హండము గార మొదలగు చారిత్రకప్రసిద్ధము లగు గ్రామము
లను సందర్శించి యచ్చటి ప్రకృతిసౌందర్యమును శోభను గను
నించుచు అచ్చటి శాసనప్రతిముల గొన్నిటిని పర్యకిమిడి రాజా
వారు త్రవ్వించియుంచినవి బరిశీలించి ఛాయాగ్రహణ మొన
ర్చితిమి. అచ్చటినుండి 6 వ తేదీ సాయంకాలమునకు కళింగ
పట్టణము పోయి వేసవికయి విచ్చేసిన కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాల
య చరిత్ర ప్రాశస్త్యముగానున్న శ్రీయుత బృందావనచంద్ర
భట్టాచార్యులవారిని గలిసికొని వారు కొన్ని దినములనుండి అచ్చటి
"కోటదిబ్బ" "జగతి మెట్ట" మొదలగు చారిత్రక ప్రదేశములజూచి
అచ్చట వున్న గొన్ని ప్రాంతములద్రవ్యించి దొరకినవస్తువులను భద్ర
పఱచినవా రగుటచేతను నాడు వారితో ప్రసంగించితిమి. మఱు
నాడు మేమును వారును ఆయాప్రదేశముల దిలకించుచు గొన్ని
క్రొత్తప్రదేశముల ద్రవ్యించి చూచితిమి. ఇతర గ్రామములు గొం
డలు ఈ ప్రదేశముల దొరకిన కొన్ని నాణెములను దెచ్చి భట్టా
చార్యులవారి కిచ్చి గూండుటచే నవియెల్ల విశ్రాంతి సమయముల
బరిశీలించితిమి. అనాణెముల లిపులనుబట్టి యవి క్రీ. శ. మొదటి
శతాబ్దము నాటివని దెలిసికొంటిమి. ఈ కళింగదేశము రఘుమహా
రాజు కాలమునుండి యాంగ్ల ప్రభుత్వగ్రహమునను మఱుకును అవిచ్చి
న్నముగ అనేక మహారాజులచే నేలబడినది. అశోక చక్రవర్తి
యీ కళింగదేశమును కొల్లగొట్టడలచి నే నానమేతుడయి విచ్చేసి
కొల్లగొని రక్తపాత మొనర్చి ప్రజలను హింసించి పిదప బక్సా
లత్రపుడయి హింసను వదిలి అహింసయే సర్వోత్కృష్టమని
యెంచి యప్పటినుండి బుద్ధమతావలంబుడయి తన రాజ్యమున
ధార్మికశాసనములను ప్రంథముల ను వేయించిన వాడ
గుట నీదేశము జ్ఞానోపదేశ మొనర్చిన పవిత్రక్షేత్రమని తెలియ
తగ్గది. భారవేలండు:—ఇతరదండములు, శాతవాహనులు, గాం
గులు, మహమ్మదీయ చక్రవర్తులు, మొదలగువా రెందఱోయీ
దేశము నేల యార్జిక, రాజకీయ, మత, పారిశ్రామిక, విద్యా
విషయక సంబద్ధప్రవృద్ధి గావించియుంకిరి. అట్టి యీ ప్రాంత
మున అపూర్వములగు చారిత్రక నిదర్శనములు గనుపించుట విం
తగాదు. మేము పరిశీలించి నంతవఱకును ఆనాటి కళింగదేశీయుల
హస్తవిద్యాసమును, బుద్ధి వైశిష్ట్యమును, గనబఱచు కొన్ని యిటి
కలు, పింగాణి పెంకులు దొరకుచున్నవి. వాటిపై మనవారు
చేసిన పలువిధములగు లలితకళలను గమనించిన జాలును. ఈసంద
ర్భమున నొక విషాదాంశమును జెప్పక తప్పదు. శ్రీయుత భట్టా
చార్యులవారు పరిశోధన మొదలు నెమ్మొందలి శాసనపరిశో
ధక నూపరిం టెండెంటుగారికి తంతివా రైనవీరి. వారు కోటగిరి
యందలి దక్షిణభాగ శాసనపరిశోధక శాఖవారికి దెబ్బ, వారు
సంగతిసందర్శములను గమనించుచు "నాదిగువ యధికారుల
బంపుచున్నాను. శ్రీభట్టాచార్యులవారును, మరి యితరులను
గావించుచున్న పరిశోధనమును నిలువవలసిన" దని గంజామునుం
డలకర గ్రామానుకున తంతినిచ్చిరి. మండలకర గ్రామమును వెంటనే
శ్రీ కాకుళము తహశీల్ దారువారిద్వారా మాకుదెలిపిరి. అందువలన
మేముచేయవలసిన పరిశోధనము అప్పటికి నిలిచినది. 8 వ తేదీ శని
వారం సాయంకాలము గ్రామములోని ప్రముఖులచే సభగావింప
బడినది. రిటైర్డు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు శ్రీ మొసలకంటి వేంకట
రమణయ్య పంతులు గారి యధ్యక్షత క్రింద
గుంటూరు మండల వాస్తవ్యులును

ఆంధ్రగ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శియు నగు శ్రీ కోన వేంకట
రామశర్మగారు గ్రంథాలయోద్యమము ప్రజాసామాన్యము అను
విషయమును గూర్చి నిదర్శనములతో నుపన్యసించిరి. ప్రజల్ల
రునువీరి యుపన్యాసమును వినినపిదప అచ్చటి నిద్రాంజులైన
గ్రంథాలయమును పునరుద్ధరించుమని వాగ్దత్త మొనర్చిరి.
పిదప శ్రీ అసిస్టాంటు కలెక్టరువారి అధ్యక్షతక్రింద విజయనగర
వాస్తవ్యులును, ఆంధ్రపరిశోక విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షులును
అగు డాక్టరు బి. శేషగిరిరావు పంతులువారు "కళింగదేశ పూర్వ
ప్రాథమము"ను గూర్చి తెలుగున నుపన్యసించిరి. ప్రాశస్త్య బృం
దావనచంద్ర భట్టాచార్యులవారు ఆంగ్లమున దాము తెలిసికొనిన
నూతనాంశముల వివరించిరి. అధ్యక్షులు, వక్తల యుపన్యాస
సారము దెలుపుచు ఇచ్చటికి వీరు వ్యయప్రయాసలకు లోనై
విచ్చేసి మన కీ క్రొత్తసాంశములను దెలిపినందుకు వందనీయులని
తెలివిచ్చి విరమించిరి.

మారాకవలన యిచ్చట గ్రంథాలయ మొండు పునరుద్ధ
రింపబడుటయు వీరిత్రాంశములు కొన్ని కన్పించుటయు తట
స్థించినవి. మేము త్రవ్వించి పనిచేసిన ప్రదేశములు ఛాయాగ్ర
హణ మొనర్చుటయేగాక, దొరకిన వస్తుసమదాయమునకు చిత్ర
ఫలకములను దీసికొంటిమి. మండల కర గ్రామాకుల యుత్తరపు
రాకున్న మేమెట్టి విచిత్రాంశముల కనిపెట్టియుండునో ఎవ
రికి యెఱుక. ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించిన శాసన పరిశోధక
శాఖవారు నిమ్మకు నీరెక్కిన పగిది యూరకొనక ఈ ప్రదేశ
ములను పరిశోధన మొనర్చి తనన భోగట్టా చరిత్రపరిశోధకులకు
అందింతురని తెలుచుచున్నాము.

ఇచ్చట మే ముండిన దినములలో మాకు దగిన ఆతిథ్యమొ
సంగిన శ్రీకృష్ణగంధుల రామేశ్వరగారికి గృతజ్ఞులము. శ్రీభట్టా
చార్యులవారి సౌశీల్యమును జిజ్ఞాసయు ఆదర్శప్రాయములు.
ఈపండితు లాంధ్ర భారతీతీర్థమునం దుపాధ్యాయత్వము
(Fellow) నంగీకరించి మాపండితులతో కలసి దేశ చరిత్రా
స్వేషణమునందు పాల్గొన నియ్యకొనిరిని తెలుపుట కెంతయు
సంతోషించుచున్నాము.

అంధవరపు లక్ష్మణమూర్తి,

శ్రీ భారతీతీర్థపరిశోధకవిద్యాలయ ఉత్తరకళింగశాఖ

కార్యదర్శి

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదముగు రిమందులను

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్లాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. కెద్దదయిన
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

ముసలివాండ్రును యౌవన వంతులుగా జేయును

పలుచ బడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. ఎక్కువ
సేపు బలమును కలుగజేసి సంసారపాఖ్యమునకు అవకాశ
మిచ్చును, శరీరమునకు తేజస్సు కలుగ జేయును. ఎటు
నంటి సుఖసంబంధమైన జాడ్యములైనను జేరజాలవు. 1
గంటలో వీటి కర్ముత శక్తినికనవరచి అనందమును కలుగ
జేసి శ్రీ పురుషులను తనివి నొందించు బైరాగిచిటి. రస
విషగంధకాదులు కలియలేదు.

20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0

ఆర్య వైశ్య అశ్రమం

చికాకోట్ సిటి (గంజాంజిల్లా.)

స్వాతంత్ర్య భారతభూమి

ఆఫ్ఫిషిల్ కోరిక

పాపానరు, జూన్ 29:— పియా సున్నీల తగవులను

పరిష్కరించుటకై వచ్చిన ఆఫ్ఫిషిల్ నాయకులకు పిపావరులదలి మహమ్మదీయులు గొప్ప విరుద్ధ జరిపిరి. 3600 మంది ఆఫ్ఫిషిల్ ఈ విరుద్ధను ఆహ్వానింప బడిరి. ఆఫ్ఫిషిల్ తమ విభేదములను మరచి తమదేశ ప్రశాంతికి ఐకమత్యముతో పనిచేయవలయుననియు, స్వాతంత్ర్య సంగ్రామార్థమై ఎంతటి త్యాగమునైనను గావించవలయుననియు పిపావరు మహమ్మదీయ నాయకులు ఉపన్యాసముల నొసగిరి.

సరిహద్దురాష్ట్రమునందున్న మహమ్మదీయులు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న ఆఫ్ఫిషిల్ జాతులవారు రక్తసంబంధముగలవారైనను, భారతదేశపు మహమ్మదీయులు అస్వతంత్రులగుటచే ఎట్టిసహాయము చేయజాలకున్నారని పిపావరు మహమ్మదీయ నాయకులు చెప్పిరి.

ఆఫ్ఫిషిల్ జాతి నాయకులు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరమొసగిరి:— భారతదేశపు బానిసత్వము ఇతరస్వాతంత్ర్య దేశములకు యిబ్బంది కలుగజేయుచున్నది. భారతదేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించ వలయునని మాకోరిక. మాకు హిందూదేశమునందు మహమ్మదీయులు హిందువులు సోదరులు. మాతగవులను మేము సర్దుకొన వలసి యుండుటచే అమనుగ్రాహక తోడ్పడ కత్తిలేనివారమై యున్నాము. (ఫ్రీ ప్రెస్)

సీమ కమలములకు (బ్లూజాగరు రకము)

4359

బోగిలాల్ మంగల్జి కంవెని, 89, సాలిపీఠి, మదరాసు.

అఖిల భారత గూర్ఖాసంఘము

నెహ్రూనివేదిక నామోదించుట

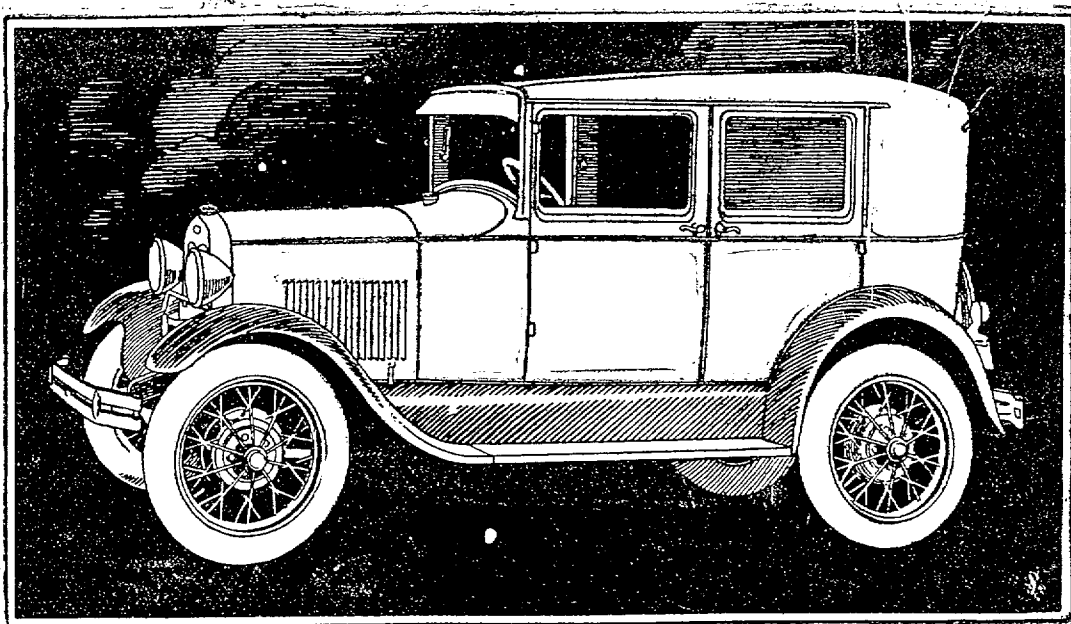
డేరాడూన్, జూన్ 28:— బ్రిటిష్ ఇండియాలో నివసించు 80 లక్షల గూర్ఖాల పక్షమున అఖిలభారత గూర్ఖాసమితి వారు ఇర్విన్ ప్రభువుగారి ఆంగ్ల దేశయానము సుఖప్రదముగా జరుగు గాకయని కోరుచు నెహ్రూనివేదికలో ప్రతిపాదితమైన జొమినియన్ స్వాతంత్ర్యమునకు అనుహులర మని మనవి చేయుచున్నారు. సంయుక్త నియోజకవర్గములనువారభిమానించుచున్నారు. ఐనను భారతరాజనసభలోను, రాష్ట్రీయ శాసనసభలోను, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను ప్రభుత్వమువారు యేర్పరుచుచో గూర్ఖాలకు గూడ తగిన ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమొసంగవలెనని సమితి కోరుచున్నది. తై సెన్సులేషన్ కుకీర్తిలను ధరించుటకు స్వేచ్ఛ యివ్వవలసినదని గూడ సమితి ప్రార్థించుచున్నది.

అసెంబ్లీ బాంబుబీభత్సము

భగత్ సింగు దత్తుగారలు 13 రోజులనుండి నిరశనవ్రతము బూనియుండుట

లాహోరు, జూన్ 28:— భారతరాజనసభలో బాంబులు వేసినందులకు యావత్ స్వీకృతిరవాస శిక్షవిధింపబడిన భగత్ సింగు దత్తుగారలు 13 రోజులనుండి నిరశనవ్రతము బూని యున్నారని 'చందేమాతరం' వ్రాయుచున్నది. రాజకీయ శైధిల్య తగిన సౌకర్యములను చెరసాలలో తమకు ప్రభుత్వము వారివ్వలేదని వా రిట్లు చేసిరి. భగత్ సింగు దత్తుగారల యెడల్యతను సానుభూతిని తెలియబరచుటకై నవజీవన్ భారతసభయు, కాంగ్రెస్ సంస్థయు జూన్ 30వ తారీఖునాడు నిరసనదీక్షబూనుటకు నిశ్చయించిన వనిగూడ చందేమాతరం పత్రిక వ్రాయుచున్నది. (అ. ప్రెస్.)

సాందర్యము, సేవ

భద్రము:— ప్రాచీనా మాయబడిన ఆటు బ్రేక్ పద్ధతి వేగముగా పోయెడు పక్షములు నిశ్శబ్దముగా నుండునట్లు గట్టిపట్టుటతో చేయబడియున్నది. పీల్డసాబర్ ప్రాభు ఆర్థముతో చేయబడినది. స్టీలుబాడి ఆర్థ్యంతరక్షణను గలిగించుచున్నది.

మితవ్యయము:— పట్టణములందు నడుపునప్పుడు ఒక గాలను 20 మైళ్లకు పైగానే, బయలుప్రదేశములందు 30 మైళ్లు పోవునట్లు విారుగ్రహింతును. ఇందుచే చమురుహావ మిగులును. మీ రనుకొనిన దానికంటెను దీర్ఘకాలమునకు పైరులు మున్నును. ఎందుచేత ననగా కారు తేలికయైనది, బ్రేకింగు సమున్నతది, నిశ్శబ్దమైనది.

దీర్ఘకాలోపయోగము:— సంవత్సరములు గడచిన కొలదిని క్రొత్తవంతలను మార్పులు ఫోర్డ్ మోటారు కారులకు కలుగుటలేదు. కనుక రోతభుట్టించెడి ప్రాతరకములలోనికి జేరదు. ప్రాత ఫోర్డ్ కారులను క్రొత్త ఫోర్డ్ కారులను ఒక్క నాదిరే యగుటచేత ప్రాత క్రొత్తధేదములు లేక సమాన గౌరవముగలవై యుండును. క్రొత్త నమోనాలు రయారుచేయుటకంటె చిన్న చిన్న యభివృద్ధులను ఉన్నమాదిరియందే కన్నించుట ఫోర్డ్ మోటారు కంపెనీవారిపద్ధతి యగుటచే ఈ నూతనాభివృద్ధులను మీ ప్రాత మోటారు నకుగూడ స్వల్ప వ్యయముతో జేర్చుకొనవచ్చును.

స్పష్టత:— ఫోర్డ్ కారు నమూనా యంతయు ఒక జేసిక్ పద్ధతి ననుసరించి, తుదివరకు కొంచెమైనను విడువక అనుసరింపబడినది. "దానిని మిక్కిలి బాగుగా చేయును. మిక్కిలి సులభముగా చేయుదు" అని విశదముగా తెలుపవచ్చును.

వాయిదాల పద్ధతిపై చెల్లించుట:— మీ సరుమానమునుండి కొనబలినవో ఫోర్డ్, డీలరులందరినంద గల మిక్కిలి ఆర్థజీయవైవర్ధియు అనుమతి బొందిన వాయిదా పద్ధతిపైన వైకము చెల్లించు వివరములు తెలుపబడును.

డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—

ఓక్సు అండు కో., లిమిటెడ్.,

మద్రాసు,

గార్డన్ ఉడ్ రాఫ్ (మోటార్స్) లిమిటెడ్., విశాఖపట్టణము,

వారి అనుమతి బొందిన ఇతర డీలర్లు.

ఫోర్డ్ మోటారు కంవెనీ ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్.

సానిక వార్తలు

మహాకుంభాభిషేకము. — ఈ నెల 20 వ తేదీన తంజావూరు జిల్లా, నన్నిలం తాలూకాలో పోలగూడెము గ్రామమున శ్రీ బ్రహ్మపురీశ్వరస్వామివారి యాలయమున మహాకుంభాభిషేకము మిక్కిలి వైభవముగ జరుపబడెను.

ద. ఇ. బ్రహ్మసమాజము. — ఈ సమాజమువారి యాజమాన్యమున ఈ నెల 30 తేదీన సాయంత్రము 6 గంటలకు నె 97 రు అన్నా పిల్లలిద్దరయందు వి. సి. రాజుగారు దైవ ప్రార్థన సలిపి ఆంగ్లమున సువస్థపించెదరు.

దారుణముగు దొంగతనము. — నేటి యువకుని 4 గంటలకు రాయపేటలో గోపాల అయ్యగారి గృహమున నొక దొంగ ప్రవేశించి పేడమీద నిద్రించుచున్న అయ్యగారి ఆరేండ్లకన్నకల కుమార్తెను చేతబట్టుకొని పేడచరంగా దురిమిండి క్రిందకు గెంతి పిల్ల చేతి నున్న బంగారు మురుగులను దొంగిలించిపోయెను. పిల్ల ఏడ్చుకలన ఇంటిలోనున్న వారందరును లేచిపోయిరి. పిల్ల కేవలమున అపాయమును కలుగ లేదు. పోలీసువారు దొంగను పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రాకపోకలు. — ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేటియుదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. వీరు నేటిరాత్రి కుతాశమున కేగెదరు.

స్కూలుకాజుకోర్టు జడ్జి క్వెరాయిషీగారు నైజాము సంస్థానములో తమ నూతనోద్యోగపదవిని వహించుటకు గత రాత్రి మద్రాసువిడిచి సికింద్రాబాదున కేగిరి.

డి. బి. ఓ. తణికాడలంచెట్టిగారు నేటి యుదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

ఎఫ్. వీ. హామిద్ నుగారు నేటియుదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

మద్రాసు ప్రభుత్వము

మద్యపాననిషేధ ప్రచారము

మద్రాసు, జూన్ 29:—ఎస్. సత్యమూర్తి ఎం. ఎల్. సి. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. మద్రాసు మంత్రీవర్గము మద్యపాననిషేధముకొర కెట్టి యభిమానముతో పనిచేయుచున్నారో జెల్లడియినది. ఉదకమండలమున జరిగినసభల ప్రతిఫలముగ మిత్రపానముకొరకు ప్రచారమును సల్పుటకును ప్రజలలో మద్యపాననిషేధ విషయమున ప్రబోధమును సల్పుటకును నిశ్చయింపబడినది. అనగా యీమంత్రీవర్గమునకు మద్యపానమును పూర్తిగ నిషేధించుట కిష్టములేట్లు జెల్లడియినది. వీరికి మద్యపాననిషేధమునందు పూర్తిగ నభిమానము లేదు. వీరివర్గము ప్రజలందరకు ఇప్పటికి బాగుగ తెలిసియే యుండును. మద్యపాన దురాచారమును పూర్తిగ నిషేధించవలయునని గోరువా రెవరైన యీమంత్రీవర్గమునకు తోడ్పడజాలరు.

రాజప్రతినిధిగారు:—నేటి మధ్యాహ్నము బొంబాయినుండి ఇంగ్లండునకు పయనమైరి.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి వ్యాఖ్యానము

కర్త. — పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు
ఆంధ్రవాణ్యమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయభట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాణ్యకావ్యమున కిది చక్కని వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయ భట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్రభారత లక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడి, అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయశాటకము కాదనవారి వాదము లన్నియు సప్రమాణముగ ఖండింపబడినవి. భాషానేపథ్య తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము తెన్నియొ కలవు. —
మొ 0-12-0. పోస్టేజీ వేతా. ఆంధ్రపత్రిక ఆఫీసు, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు

గాంధీమహాత్ముని సందర్శన సంభాషణములు

కూచిమంచి సుబ్బారావుగారు

మహాత్ముని ఆంధ్రదేశ సంచారము ప్రారంభింపగనే ఆయన నెట్లులేన సందర్శించి నా హిందీపాండిత్యము జూపి నిఘంటువులను బ్రవర్తించవలెనను కుతూహలము గల్గినది. ఇతరు లెవరునా విషయమై ఆయనతో శిష్యావర్గము చేసి దర్శన భాగ్యము గల్గింతురను విశ్వాసము నా కావలయు లేదు. కావున నేనే స్వయముగా బ్రయత్నింప నిశ్చయించితిని. మహాత్మా! ముప్పదియేండ్లనుండి నేను హిందీ ఉర్దూభాషలలో గట్టి ప్రవేశము గల్గియున్నాను. గొప్ప హిందీ తెలుగునిఘంటు వొకటి రచించి ప్రచురించుచున్నాను. హిందీ తెలుగులిపులలో పకనపుస్తకములు వ్రాసి ప్రత్యేకముగా హిందీప్రచారము చేయుచున్నాను. కావున దాము వీరికాపురము మొదలు సీతానగరము వెడలు లోపున నెక్కడనైన బది నిముషములు నాకు సర్వసమీపంగి నాపరిశ్రమయందు యి త్తగించి క్రొత్తగా వ్రాయుచున్న తెలుగు హిందీ నిఘంటువును సాహాయ్యము సేయింపగోరుచున్నానని యొకవిన్నపము వ్రాసి దేలూరు చేరుటకు బంపించితిని. అయితే నది ఆయనోద్యమమునములో వారికి సరిగా నందునో లేదోయని సంశయించి మహాత్ముడు విశాఖపట్నమున కేసుచున్నపుడు పితాపురము రైలుస్టేషనులో దర్శించి మరియొక విన్నపమును నేను రచించిన హిందీపకన పుస్తకములను వారి కందించితిని.

పినప మహాత్ముడు ది 21-వ తేదీన పీఠికాపురమునకు దయ చేసి ప్రజలు సమర్పించిన కానుక స్వీకరింపగనే కూచిమంచి సుబ్బారావుగారు అని పిల్చించెను. దరిని మార్చున్న నేను చట్టన లేచివెడలి ప్రణామిల్లి నిలువగా మీరే నా ఆ పుస్తకములు వ్రాసి హిందీలో అట్టిలు వ్రాసినవారు అనిరి. నేనే మహాత్మా అంటిని. సంతోషమే, మీ యుత్తరములు రెండును ఆందినవి. ఇక్కడ నీలులేదు. కాకినాడ రండి, సావకాశముగా మాట్లాడుదము అనిరి. చిత్తము అని నెలవుకై కొని వచ్చి మార్చుంటిని.

మహాత్ముని పదినిముషము లుపస్థానించి కాకినాడ కేగగా నేను నింటికి వెడలి నిఘంటువులు చేర్చబాని కాకినాడ జేరి బస కనుగొని కొండా వెంకటప్పయ్యగారిం గలిసి కొని, ఆ యాత్ర మహాత్ముని దర్శన మెప్పుడగునని యడిగితిని. సరిగా మూడు గంటలకు రమ్మిరి. నేను బసకేగి విశ్రమించి సరిగా వేళకవటికి వెడలితిని. కాని వెంకటప్పయ్యగారు నే పనిమీదనో పురములోని కేసెచ్చి ఓహోవచ్చినారా? సరియే అని పేడమీదకు వెడలిరి. అది అ కే మహాత్ముని కార్యక్రమములో నేర్పరచికొనెను కాబోలు ను. మూడు అయ్యేసరికి నాకై వార్తనంపెను. ఒక వాలంటీరు గబగబ పేడమీదినుంచివచ్చి ఎనతో కూచిమంచి సుబ్బారావు గారట రమ్మిరి నెలవసుచున్నది, అని పిలిచెను. నేనే అని తోడనే పైకివెడలి గుమ్మముపైట వసారాలో నిల్చితిని. అంతకుముందే వెడలిన వెంకటప్పయ్యగారును వారివెంట నంటిన మద్రాసి సౌందర్యరావుగారు అను హిందీసమితి కార్యదర్శియు నెదుట నిల్చియుండిరి. మహాత్ముడు పరపుపై గూర్చుని, యెద్ది యో వ్రాసికొనుచుండెను. బాలికా హిందీపాఠశాలాస్థాపకు రాలగు సమ్మిడిట దుర్గాబాయమ్మయ్యను యువతీమణి మహాత్మునికు వీవన వేయుచుండెను. నేను వెంటనే లోని కేగక తట పటాయింపుచు పైట నిల్చితిని. ఇంతలో వారివర్గము మహాత్ముని యాజ్ఞ చే గూర్చుండిరి. మహాత్ముని కార్యదర్శి నాదరికి వచ్చి లోని కేగవచ్చుననెను. నేను హాలులో దూరముగానున్న మహాత్మునిదరి కేసుచుండగా వెంకటప్పయ్యగారు ఈమనయే కూచిమంచి సుబ్బారావుగారు అనిరి. మహాత్ముడు తలమెత్తి నన్ను గాంచి వైకో అని ముందుకే జరిగి రాట్లు ముచేపట్టి వెంకటప్పయ్యగారిలో పురమున నమాల కానున్న ద్రవ్యవిషయమై యింగ్లీషున మాట్లాడవోడగెను. దుర్గాబాయమ్మ వీవన యట నుంచి ఆరము వెడలిపోయెను. నేను కొంచెము దూరములో గూర్చుంటిని కందునిముషము లా ప్రస్తావనచేసి నేనింక నాయనతో మాట్లాడవచ్చునా అని వెంకటప్పయ్యగారితో నడిగి నా వైపుతిరిగి దగ్గరగారండి అని హిందీలోనే ఈవిధముగా మాట్లాడవోడగెను.

ఏమి మీరు హిందీ బాగాతెలియునా? (నేను) చిత్తము తెలియునండి. కాని దైవసహాయులగు తమ సముఖమున దెలియు ననుటకు భయముచున్నది. మి అయితే బాగుగావచ్చునని చెప్పండి. (నేను) చిత్తము మహాత్మా! బాగుగానేవచ్చును మప్పు

దేండ్లనుండి దానిలోనూ ఉర్దూలోనూ గొప్పకృషి చేసియున్నాను. మహాత్ముని నెన్నదిగా మెల్లని స్వరముతో మాట్లాడగా నేను మెల్లగా జెప్పబూనితిని. అపుడు ఏమి మీరు హిందీ బాగా మాట్లాడలేరా? అంత మెల్లగా జెప్పెదరేమి? అని రి. మహాత్మా దైవాంశాసంఘాతులగు తమచెంత భయమువలన సంకోచింపుచున్నాను అంటిని. భయమేల స్థమితముగ సావకాశముగా మాట్లాడండి అనిరి. నేను కొంచెము గట్టిగా చురుకుగా మాట్లాడ నారంభించితిని. ఆయన నూలుతీయుచుండిరి. వారు నారతీయుచున్నపుడు నేనుచెప్పుట దారము కదురుకొనుట నపుడు వారు ప్రశ్నించుట జరిగెను. (ను) మీరు హిందీ బాగా నెరింగినవో నీచిన్న పుస్తకములో నీలాటి మాటలున్నవేమి? హిందీవా రెవరు నిట్లువ్రాయరే! దీనివలన మీకు హిందీ బాగారానటుల గన్నట్లుచున్నది అనిరి. (నేను) నాకు హిందీ బాగావచ్చును. దానిలో తప్పు లెక్కడనులేవు. అన్నియు సరిచూచినవే. మహాత్ముడు రాటుముపనిమాని శిశుబోధిని యను నా హిందీపుస్తకముం దీని ఇదిగో నేను చూపెదనని చట్టన నొకపుట తిరగవై చెను.

ఓహో! యిది యాద్యంతము పరిశోధించి యుండెను కాబోలు ననుకొంటిని. మహాత్మునితో రైలులో గూర్చుని, వాల్తేరువరకు వెళ్లినవారివల్ల పిమ్మట యధారముగూడ దెలిసినది. ఏమనగా నేను పితాపురము స్టేషనులో నాపుస్తకము తివ్వగనే వానిలో నాగరిమిలో నున్న శిశుబోధిని దీని యొక ధ్యానముతో జదువుచు నందులోనివారిని బ్రష్టింపుచు నీకు బ్యారా వెడరు? ఆంధ్రుడేనా! ఇతర దేశీయుడా! ఆంధ్రునకెట్టి గ్రంథములు వ్రాయుటకు హిందీలో నింత ప్రవేశ మెట్లుకలిగినదీ అని, రావు అనుమాటంబట్టి మహారాష్ట్రుడ నేమోయని యభిప్రాయపడి మాయాంధ్రుడే యని అందలివారు దెల్పగా సంతసించి వాల్తేరులో దిగునటకు తడేకదృష్టితో నది సాంతముగా విమర్శించిరట. మహాత్ముడు దీనిలో హువా, హువే, హువీ, అని వకారముతో వ్రాసిరేమి? హుఆ, హుఏ, హుఈ అచ్చులుగా వ్రాయుట యెటుగరా? అనిరి. ఆయన యెరింగియేయడిగిరో, యెటుంగక యడిగిరో నాకేమి తెలియును? మరియొక సామాన్యగువో నెదుర్కొని సమాధాన విచ్చువాడనే. అయితే నట్టి లోకోత్తరపురుషుని ప్రశ్నకేమి చెప్పగలను. తప్పేయని యొప్పుకొన్నచో లోకువై పొదును. కాదని ప్రతివాద మొనర్చుచో నవిధేయుడ నగుచును. విషమస్థితి వచ్చినది. కావున సవినయముగా మహాత్మా అసలు ఇది హోధాశువుయొక్క రూపము. వ్యాకరణముంబట్టి హోయాకావలెను కాని దానికి శ్యతి రేక రూపము వచ్చినది. హుఆ, హువా, హుయా అని మూడురూపములు గన్నట్లు చున్నవి. నిఘంటువులందున్నవి. ఇదిగాక, ఉర్దూలో హువాహువే అనియే కాని, హుఆ హుఏ అని వ్రాయుటకు బలుకుటకుం గూడ వీలులేదు. హుఆకంటె హువా అనియే యెల్లరు వాడుదురు. చివర నచ్చుండుట వ్యాకరణ దూష్యము. అందు వల్ల నుద్దాసాంప్రదాయముం బట్టి, (హువా) అనేది ఆవరణములో బెట్టవలెనని బుద్ధిపూర్వకముగా వ్రాసినాడను. కాని హుఆ అని హిందీవారు వ్రాయుదురని తెలియక చేర్చలేదు అంటిని. (సశేషము)

ఆత్మకథ (గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ప్రథమ సంపుటము
క్రాన్ సైజు, పుటలు ౪౫౦
మేలయిన కాగితము ముచ్చటలు గూర్చు అచ్చు.
అమూల్యమైన ఈగ్రంథమునకు వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.
శతావధాని వేలూరి శివరామ శాస్త్రిగారు తెనిగించినది
వెల ఒక రూపాయ మాత్రమే.
తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
నెం. 7, తంబు శెట్టివీధి మద్రాసు

హిందూమహాసభ ప్రచారమే బొంబాయి అల్లరులకు కారణము

బొంబాయి అల్లరుల విచారణసంఘమువారు మహా మృదీయ నాయకులు తమ యభిప్రాయములను తెలుపుట

బొంబాయి, జూన్ 27 :—నేటిదినము బొంబాయి అల్లరుల విచారణ సంఘమువారు జనరల్ డిప్యూటీ ఆఫీసరు కప్తను సాడనుగారి సాక్ష్యమును పుచ్చుకొనిరి. బొంబాయి అల్లరుల సంఘమున పోలీసువారు బొంబాయి నగరమును మిలిటరీ వారికి స్వాధీనపరచినప్పుడు కప్తను సాడనుగారు మిలిటరీ డిపార్టుమెంటు ప్రధానోద్యోగిగ నుండిరి. పోలీసువారు కాంతిని సాపింపజాలనిసమయమున ఆకార్యమును మిలిటరీవారికి మాజిప్రేరేపక వడలె వనియు, తుపాకులను ప్రేల్పుటకు మిలిటరీవారు మాజిప్రేరేపకులు ఉత్తరువు పొందనక్కరలేదనియు వీరు చెప్పిరి. బొంబాయిలో పోలీసువారి సంఖ్యను అధికము చేయవలయుననియు 500 మంది సాయుధ పోలీసుదళమును రిజర్వునందున వలయుననియు వీరు సూచించిరి.

మహామృదీయుల సాక్ష్యము

బొంబాయి, జూన్ 28 :— నేటిదినము బొంబాయి అల్లరుల విచారణ సంఘమువారు ఇరువురు మహామృదీయుల నాయకుల సాక్ష్యము పుచ్చుకొనిరి. బొంబాయిసంఘ వర్తకము చేయుచున్న ఖానుబహదరు షేక్ ఆలీబక్ష్ గారు సాక్ష్యము చెప్పుచు ఆర్యసమాజపు నాయకులు ఉదేకపూరితము లగు ఉపన్యాసముల నిచ్చుటయే అల్లరులకు ప్రారంభ మనియు, హిందువులు ప్రారంభించిన శుద్ధిసంగతం ఉద్యమములకు ప్రతిగ మహామృదీయులు తాంజీముత్తేగ్ ఉద్యమములను ప్రారంభించి రనియు ఈవిధమున విభేదములు వృద్ధియైన వనియు వీరు చెప్పిరి.

మునిసిపలు కార్పొరేషను సభ్యులగు ఖానుబహదరు కర్తేగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—

హిందూమహాసభ ఆర్యసమాజమువారి ప్రచారమువల్లనే ఆ అల్లరులు జరిగినవని నా నమ్మకము. ఆచార్యశాసనమును రద్దు చేయవలయునని జమ్నాదాసు మెహతాగారు కార్పొరేషనులో ఒకతీర్మాన ముపపాదించిరి. ఆయుధశాసనము రద్దుచేయబడిన అధికసంఖ్యాకులగు హిందువులు ఆయుధములనుధరించి అల్లసంఖ్యాకులగు మహామృదీయులను అణచవచ్చునని వారి అభిప్రాయము. పోలీసువారిలో హిందువులు మహామృదీయులపై దౌర్జన్యము జరుటకు హిందువులను ప్రోత్సహించుచున్నారు. అందువల్ల పోలీసు కాఫియందు మహామృదీయుల సంఖ్యను అధికము చేయవలెను.

అసహాయోద్యమము ఈ అల్లరులకు కారణము

పోలీసు సర్జను డాక్టరు నూనగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—ఏదో ఒకభావమున ఆధారముగ నైకొని ప్రజలు రెండుపక్షములుగ చీలి ఒకరినొకరు కొట్టుకొనిన అది దౌమియ్యనను. బొంబాయిలో ఇట్లు జరుగ లేదు. అమాయకులగు బాలసారులపై మహామృదీయులు పడి వారిని చంపిరి. హిందువులు కూడ అమాయకులగు మహామృదీయులను కొట్టిచంపిరి. ఈ అల్లరులకు అసహాయోద్యమ ప్రచారమే కారణమని నా అభిప్రాయము. అసహాయోద్యమ ప్రచారమువల్ల ప్రభుత్వమువారి బలము తగ్గినదని ప్రజలలో ఒక దురభిప్రాయము వ్యాపించినది. ఈదురభిప్రాయమే అల్లరులకు కారణమని చెప్పవచ్చును. (ప్రీ ప్రెస్.)

గులాం నబీఖానుగారి పలాయనము

బాచాసాకో సృష్టించిన అసత్యపువార్త

సిసావరు, జూన్ 28— గులాం నబీఖాను రషియనులు ధర్మసంస్థానమునకు పారిపోయె ననువార్తను సిసావరునందలి నాదిరుఖాను ఉద్యోగులు నమ్ముటలేదు. నాదిరుఖానును నిరుద్దేశపరచుటకై బాచాసాకో ఈవార్తను న్యాసింపచేసెనని ఓక తిలమచున్నారు.

నాదిరుఖాను నేనయందు చేరి మంగల్ జాతివారులోగరు కనువలో నున్న పాక్ కాదు గ్రామమువరకు వచ్చియున్నారు. ఇంకను వీరికిని బాచాసాకో సేనలకును పోరాటము జరగ లేదు.

ఒక పోలిక

సురాజ్ మల్ వారి నీమకమలములను ఇతర కంపెనీలు వాడవద్దనున్న వాటితో సరిపోల్చి చూచిన సురాజ్ మల్ వారివే మిక్కిలి మేలురకమైనవని, తక్కువధరగలవని నివర్ణములచే భూషియగుచున్నది, కాంతియందు, నిష్పవలె ప్రకాశించుటయందు వీటికి సమామైనదేదియు లేదు.

సురాజ్ మల్ లల్లుభాయి కంపెనీ

సుప్రసిద్ధమైన నగలు, నీమకమలముల వర్తకులు, 313, ఎస్ట్రేజ్, మద్రాసు.

ఈపట్టణమునకు మా ప్రథమ ఆగమనము

శ్రీయుత ఎస్. జి. కిట్టప్పగారు—మోహిని, శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణ పాత్రలు వర్ణింతురు.

చెన్నపురి సి. కన్నయ్య కంపెనీవారు

1,50,000 రూపాయల ఖర్చున తయారుచేయబడిన సుప్రసిద్ధమైన

దశావతారము

అను నాటకమును నూతనముగా నిర్మింపబడిన

బెజవాడ శ్రీ దుర్గా కళామందిరమునందు

1929-వ సం॥ జూలై నెల 20-వ తేదీ శనివారమునుండి ప్రతిదినము రాత్రి 9 గంటలకు ఒక నెలవరకు వరుసగా ప్రదర్శింతురు.

ప్రతి ఆదివారమునాడు మాత్రము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ప్రదర్శింతురు.

ప్రవేశకట్టములు:—రూ. 3, 2, 1, అ. 8.

బొంబాయి సమై

గిర్నీకరుగారు, సంఘమువారి ప్రకటన

బొంబాయి, జూన్ 28—గిర్నీకరుగారు సంఘమువారు నేటిదినము ఒక ఇంటిలో సభజరిపి ప్రభుత్వము నిరోధకత్వమును ఖండించి కార్మికులకు న్యాయము కలుగునంతవరకు సమ్మె కొనసాగించవలయునని తీర్మానములు గావించిరి. వీధులలో 5 మందికన్న ఎక్కువమంది కలసి యుండకూడదను ఉత్తరువు ననుసరించి బహిరంగ సభలను జరుపుటకు వీలులేనందున ఈ సంఘమువారు ఇంట్లలోనే సభలు జరిపెనని ప్రకటించబడినది.

మిల్లయజమానులు రాజప్రతినిధిని సందర్శించుట

పూనా, జూన్ 29 :—మిల్లయజమానుల సంఘపు ప్రతినిధులు డాక్ట. పి. మోడిగారి నాయకత్వమున నేటిదినము రాజప్రతినిధిని సందర్శించిరి. గోవనుప్రభువు సర్ జాస్తి రెయి నీగారు రాజప్రతినిధితో నుండిరి. టారిఫ్లూడ్లవారు మిల్లుపరిశ్రమ విషయమై నివేదనను ప్రకటించినది మొదలు నేటిదినము వరకు మిల్లు పరిశ్రమకు కలిగిన ఇబ్బందులు లాభములు ఇతరదేశముల పోలి మన్నగువిషయము లన్నియు వివరింపబడెను. ఈ విషయములన్నిటినివినించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శ్రేష్ఠతో పరిశీలనమొనర్చిన రని రాజప్రతినిధి వాగ్దాన మొసగెను. తేపటి దినము మిల్లు యజమానులు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యుని వాణిజ్యసభ్యుని సందర్శించెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తాలో ఆరోగ్యము

కలకత్తా, జూన్ 28:—కలకత్తాలో పొగ ఆధికమై నిర్మలమైన గాలిని అనుభవించి కలకత్తాలోని జనుల ఆరోగ్యమునకు హాని కలుగజేయుచున్నది. 1928 సంవత్సరమున నిర్మింపబడిన పొగ ఉపద్రవముల విచారణసంఘమువారి నివేదికములమున కలకత్తానగరమున క్వాసకోశముల రోగములవలన సంవత్సరము నకు వేలకొలదిజనులు చనిపోవుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది. పరిశ్రమల కార్యాలయముల భాగములందు 1000 కి 8 మంది క్వాసకోశ రోగముల వలన చనిపోవుచున్నారు పట్టణ నివాసస్థలములందు 1000 కి 17 మంది చనిపోవుచున్నారు. షర్వ కాలములందు 1000 కి 80 మంది చనిపోవుచున్నారు. ఈ మరణసంఖ్య తగ్గించుటకు ప్రజల ఆరోగ్యము పెండ్లిపరచుటకు విద్యుచ్ఛక్తియు, ఇతరమైన వాయువు ముఖ్యమని నివేదికయందు సూచించి యున్నారు. (ప్రీ ప్రె.)

సాండ్లర్స్ హత్యకేసు

విడుదలయైన యతడు మరల అరెస్టుచేయబడుట

లాహోరు, జూన్ 28:—సాండ్లర్స్ హత్య జరుగగానే డి సెంటరు మాసములో కాన్పురు నివాసియగు సోగురుయాల్ అవస్తీ అన్ననతడు అరెస్టుచేయబడి, 2000 రూపాయల జామీ నపై విడుదలచేయబడెను. ఇతడు, 802, 109, 120, 20, 121 ఏ. నెక్సుల ననుసరించి మరల అరెస్టుచేయబడెను. ఇచ్చిన జామీను రద్దుచేయబడెను. కుట్రలో నింకొక ముద్దాయి యగు బి. దత్తు అనునతడు అప్రూవరై అవస్తీ హత్యలో పాఠకయి యున్నాడని చెప్పెనట. అందుకై మరల యిట్లు చేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

ము॥ పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

ఫయలు O. S. 546/1925 E. P. 835/29

వాది—ధవళ సీతారామావుధాన్లు.

ప్రతి—యిందుపూరి వెంకటరత్నం, మరి 1రు.

యా నెంబరు 2 ప్రతివాది తాలూకు సాలూరు గ్రామం లోని వెంకటయిల్లు నివేశనం పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టు వారి వల్ల తేది 8-7-1929 పగలు 11 గంటలు లగాయకు 5 గంటల వరకు వేలం కాబడును. గతక సమయ తేదీకి కానుక వారు హాజరయి సదరాస్తి వేలంలో కొనుక్కో గలందులకు యిందుములముగా తెలియపర్చడ మయినది.

పార్వతీపురం } డి. ఎస్. ప్రకాశరావు,
27-5-29 } వాదితరపు స్టేషనరు.

శ్రీభగవద్గీత

శ్రీ జెల్లంకొండ రామారాయకృష్ణ భాష్యార్థ ప్రకాశ వ్యాఖ్యానిత కాంకరభాష్యము గలది.

(సంస్కృతము)

అత్యుత్కృష్టమయిన గ్రంథము.

ప్రథమపుట్టుము (1-6 అధ్యాయములు) రు 2-0-0

ద్వితీయపుట్టుము (7-12 అధ్యాయములు) రు 2-0-0

తృతీయపుట్టుము అచ్చునున్నది.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

7, తిలకచెట్టిపేట, మద్రాసు

యువజనధర్మము

శ్రీ. సత్వాపరూపా సర్వస్య శ్రద్ధా భవతి భారత, శ్రద్ధామయోఽయం పురుషో యో యస్మాద్ధ సృష్టేవ సః.

సకలమానవులకును పురుషార్థము జన్మఫలము.

పురుషార్థమునకు శ్రద్ధ సాధనముగ నున్నది. శ్రద్ధానురూపమైన పురుషత్వము పురుషునకు గలుగుచున్నది. మానవులకు వారిసత్త్వమున కనురూపముగను శ్రద్ధగలుగుచున్నది. ప్రపంచమునందు సర్వకార్యములకును సత్త్వము మూలముగ నున్నది. మానవసత్త్వమును శ్రద్ధను పోషించుటకును సంపర్ధించుటకును యావనము సుత్యేతముగనున్నది. వర్తమాన ప్రజాస్వామ్యత్వ యుగమునందు ప్రభుత్వ లక్ష్యమును, ప్రజల లక్ష్యమును, యువజన లక్ష్యమును యువజన సత్త్వమునందు లగ్నము చేయుట ప్రపంచాభ్యుదయమునకును ప్రపంచశాంతి కిని పరమావసరముగ నున్నది. యువజనము గత సంస్కారమునకును ఆశయములకును జీవనము నకును భావసంస్కారమునకును ఆశయములకును జీవనమునకును పాశబంధముగ నున్నది. గత పాశ్చాత్య సంస్కారము, జాతీయశయములు, పరాక్రమము, ధీమా ము ప్రపంచ ప్రవృత్తియందు మహాసంక్షోభమును గలుగజేసింది. లక్ష్యంకొరతయువజనులు జాతీయాహవాకాశం కనశులై ధర్మసంరక్షణమునకై ప్రపంచ శాంతి స్థాపనమునకై మహాత్యాగమును జేసిరి. యువజనులు చదువును మానరి; సౌఖ్యములను విడిచిరి; సంసారమును పరిత్యజించిరి; ప్రాణములను త్యజించిరి. కోట్లకొలదిజనులు మృతినొందిరి. అర్బుదముల కొలది ద్రవ్యము నాశనమైనది; సంసారములు పాడు పడినవి. స్త్రీలు భర్తృవిహీనలై దుఃఖముల పాలయిరి. తలదండ్రులు భ్రష్టశోకమునందు మునిగిరి. పరిశ్రమలు పాడుపడినవి. వృత్తులు పోయినవి. ప్రపంచ ప్రవృత్తియంతయును తలక్రిందుయైనది. యువజన త్యాగము సంకల్పించిన ప్రపంచశాంతియును ధర్మ సంస్థాపనమును కలలోననుకల్పము లైనవి.

ప్రపంచము పూర్వవాసనల కనురూపముగనె నడుచుట కుపక్రమించినది. లాయిడు జాట్లలు, బాల్డు వినులు, బ్రయండులు, హిందెనుబద్ధలు, ముసోలినులు, కూలిజ్జీలు ప్రాత వాసనలనె యారాధించుటకు తిరిగి పూనుకొనిరి. విప్రుగారి యాశయములు స్వప్నతుల్యము లైనవి. మహాదుఃఖజేదన సనుభవించిన ప్రజాహృదయములందును ప్రభుత్వాధికారుల హృదయములందును చిత్తసృద్ధి గలుగలేదు. సంగ్రామ వైరాగ్యము శృశాన వైరాగ్యముగను పరిణమించినది. యుద్ధనావలు, యుద్ధవిమానములు యథాప్రకారము సాగుచున్నవి. నానాజాతిసమితి యందు సకలరాజ్యములు చేరినను ప్రత్యేక

స్వత్వసంరక్షణము సకల రాజ్యములకును సామాన్య ప్రయోజనముగను నేర్పడినది. గెలిచిన రాజ్యములు ఓడిపోయిన రాజ్యములకు దయాదాక్షిణ్యములను చూపుటకు నిరాకరించినవి. గ్రేటుబ్రిటను ఫ్రాన్సు బెల్జియము రాజ్యములు పరాజితమైన జర్మనుదేశమును సైన్యాక్రమణము చేసి హృదయ శల్యమువలెను మహావేదనను గలుగజేయుచున్నవి. అపారమైన ధనము నార్జించిన యమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు ధరాణా కూర్చుండి సొమ్మును వసూలు చేయుచున్నవి. ధనలోభము రాజ్యలోభము వ్యాపారలోభము రాజ్యములం దెప్పటివలెనే రాజ్యముచేయుచున్నవి. శ్వేతజాతులు శ్వేతేతరుల సధికతరముగను బంధించుట కుపక్రమించిరి. అన్ని దేశములందును నిర్వాహకము ప్రబలిచింది. అసంతృప్తి పెరుగుచున్నది. పన్నులభారముకిందను ప్రజలు దుఃఖపడుచున్నారు. రష్యాయందు సంప్రాప్తమైన మహా పరివర్తనము భయసంభ్రమాశలను గలుగజేయుచున్నది. సోవిటు సంవిధానమును కార్మికు లాశీర్వదించుచున్నారు; శ్రీమంతులు నిరసించుచున్నారు. ఈ మహాప్రలయావస్థయందు ప్రపంచశాంతికిని ప్రపంచజీవమునకును, ధర్మసర్వహాణమునకును భావికాలమునందు బాధ్యతను వహింపవలసిన యువజనవర్గ మాత్యపరిశోధనమునకు బూనుకొనుట స్వస్తివాచ్యమును బడయుచున్నది.

యువజనోద్యమము

జంతుప్రవృత్తి సహజముగను విషయవాసనలు గలుగజేసిన విశ్వాసానుభవములను నమ్ముచున్నది. క్రొత్తవాసనలు దూష్యములు; ప్రాతవాసనలు పూజ్యములు. జంతుప్రవృత్తి మానవప్రవృత్తిగ మారుటకు మానవులు చేసిన తపస్సు వర్ణనాతీతము. విషయేంద్రియసంజాతము లైన జంతుప్రవృత్తులు విషయేంద్రియాతీతమైన జ్ఞానప్రవృత్తిగను పరిణమించినపుడు మానవత్వము స్థిరపడినది. చిరకాలానుభవమువలనను సంప్రాప్తమైన మానవత్వము బాల్యమునం దజ్ఞానావస్థను వార్ధక్యమునందు సంశయభావమును దాల్చుచున్నది. బాల్యదశకును వార్ధక్యదశకును పాశబంధమైన యావనదశ జ్ఞానప్రవృత్తిని వ్యక్తముచేయుటకు సకల విధములను దగియున్నది. యువకులు బాలురకు గల సంశయములుగాని వృద్ధులకు గల ప్రతిబంధకములుగాని లేకను మహాత్యాగమును జేయుటకు తగియున్నారు. యువకుల ప్రేమానురాగములు, సాహసధైర్యములు, ఉదారభావములు, జ్ఞానప్రవృత్తి విశ్వకల్యాణమునకు సాధనముగ నున్నది. జంతుప్రవృత్తికి పరిపాటిమైన పూర్వాచారపరాయణత్వము యువజనోద్యమమునకు ప్రతిబంధకముగ నున్నది. యువజనులకు దుఃఖానుభవమువలనను గలిగిన ఆత్మజ్ఞాన పూర్వాచారపరాయణత్వమును శిథిలము చేయుచున్నది. యువజనులు జ్ఞానసేత్రమును విరచి స్వధర్మనిర్వహణము చేయబూనుకొనుచున్నారు. యువతులు పాశబంధములను విసర్జించి శక్తి స్వరూపమును పయోగించుటకు బూనుకొనుచున్నారు. యువకులు యువతులు మానవధర్మవికాసమునకై చూపుచున్న యుత్సాహము త్యాగము నవయుగవికాసమును ప్రకటించుచున్నది. యువతులు యువకులు కళల నుపాసించుచున్నారు; శాస్త్రముల

నభ్యసించుచున్నారు; విశ్వగానమును చేయుచున్నారు. నవయుగధర్మ సంస్థాపనమును జేయుటకై యువతులు యువజనులు మహాత్యాగమును జేయుటకు కర్మజ్ఞానను జేయుచున్నారు.

కర్మజ్ఞాన

కర్మ జ్ఞాన ఆత్మవికాసమును జేయుటకై సాధనముగనున్నది. కర్మజ్ఞాన యువజనహృదయమును కర్మ పరము చేయుచున్నది. ప్రపంచవికాసమునకు ప్రతిబంధకములైన ప్రాచీనవాసనలను శిథిలము చేయుటకును నవీనయుగమును సార్థకము చేయుటకును యువతులును యువకులును కర్మయోగ దీక్షను వహించుచున్నారు. యువజన సమితులు స్థాపితములై సేవావ్రతమునకు కంకణమును గట్టుచున్నవి. పురోహితుల వ్రతవిధానములు వ్రతఫలములు దుర్గాహ్యములుగ నున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు యువజనులకు విద్యాలయములను విసర్జించి రాటమును బూని సేవాదీక్షను బూనవలయునని బోధించుచున్నాడు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారుసాంఘిక సేవ సుపదేశించుచున్నారు. మీర్జాగారు విద్యాభ్యాసమును గోరుచున్నారు. ఇర్వినుప్రభువు ధర్మలక్ష్యమును గోరుచున్నాడు. గిద్వానిగారు శక్తివికాసమును బోధించుచున్నారు. మహాపరివర్తనమును గోరుచున్న విశ్వమునందు ఉపదేశకుల యువదేశములు సంశయములకు మూలములగుచున్నవి. యువజను లాత్మబలమును బడయుటకు సత్త్వాశ్రయమైనకర్మానుష్ఠానము సాధనముగ నున్నది. యువజనోద్యమము విశ్వవ్యాప్తమైన కర్మానుష్ఠానమును జేయుటకు దగియున్నది.

యువజనులు జాతీయ పతాకము నారాధింపగలరు; మద్యపాననిషేధమును బోధింపగలరు; అస్పృశ్యతను తొలగింపగలరు; జాతి కులభేదములను తొలగింపగలరు; సంగ్రామములను చేయగలరు; స్వరాజ్యమును స్థాపింపగలరు; ధర్మసంస్థాపనమును చేయగలరు. ఈ మహాకార్యములను చేయుటకు పరోపదేశములు ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి. పరోపదేశములు పరసంస్కారముమీద నాధారపడియుండును. కాని ఆత్మవిశ్వాసముమీద నాధారపడియుండవు. ప్రహ్లాదుడు, ధ్రువుడు, రాముడు, శుకుడు, బుద్ధుడు, సావిత్రి, దమయంతి, లక్ష్మీబాయి మొదలగు ధీరులు ఆత్మవిశ్వాసపరాయణులై తమకును లోకమునకును మహాప్రయోజనమును సమకూర్చిరి. అఖండమైన యువజనోద్యమ మపూర్వమైన ఫలమును ప్రసాదించుటకై సకలజనులును ప్రాతవాసనలను విడిచి ఈ మహోద్యమమునకు స్వాగతరంబు నొసంగుట ధర్మము. యువజనోద్యమ మేరూపమును దాల్చినను పురుషార్థసాధనమైన ధర్మస్వభావము మాత్రము ప్రత్యక్షము గావలసియున్నది. పారశంక్రమ్య ఫితియందు కృశించుచున్న భరతఖండమునకు స్వాతంత్ర్యసంపాదనము పరమధర్మముగ నున్నది. మానవ జీవనమునందు వివిధధర్మములును భిన్నరూపములను నేకప్రయోజనమును సమకూర్చుచున్నవి. మానవధర్మప్రాప్తికి వివిధధర్మములును సాధనములైనను స్వాతంత్ర్యము ప్రధానధర్మముగ నున్నది. యువజనులును వివిధధర్మములను ఆత్మధర్మమునందు లగ్నము చేయునపుడు సకలప్రతిబంధకములు పోయి విశ్వకల్యాణము మహాసపధర్మము విజయమును బడయగలవు.

రాజప్రతినిధి - స్వదేశయాత్ర

ఇర్వినుప్రభువు గోసెను ప్రభువునకు రాజ్యాధి కారము నొసంగి నేడు స్వదేశప్రయాణమును జేయుచున్నాడు. డిల్లీసింహాసనము సేప్రభు వలంకరించినను భారతీయులకు సమాన ప్రయోజనమే గలుగుచున్నది. ఇర్విను ప్రభుని యాత్రయందు మాత్రము విషమస్థితులు గలుగుచున్నవి. ఇర్విను ప్రభువును కన్పర్వెటిపు ప్రభుత్వము నియమించినది. పైమనుకమిటి ఇర్విను ప్రభువు కన్పర్వెటిపు పక్షమును గలిసి భారత రాజ్యాంగ సమన్వయ నిర్ణయించుటకు నిశ్చయించిరి. లేబరు విజయము లేబరు ప్రభుత్వము లక్ష్యమునందు కొంతమార్పును గలుగజేసినది. ఇర్విను ప్రభువు మంచి మాటలను చెప్పటయందు సమర్థుడైనను కార్య నిర్వహణమునందనుభవము దని రాజ్యాంగ వ్యవహారములు విశదము చేసినవి. లేబరు పత్రిక ఇర్విను ప్రభువు స్వదేశమునందు సుఖముగ నుండుట క్రేయస్కరమని హితోపదేశమును జేసినది. లేబరు పక్షమునకును ఇర్విను ప్రభువునకును జరుగనున్న సంప్రతింపులందేమిజరుగనున్నదో జోస్యము చెప్పటకు వీలులేదు. ఇర్విను ప్రభుని యాత్రయందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యక్షేమమును నిర్ణయించుటకు సాధనములు గలవు. ఇర్విను ప్రభువు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు మకుటమైన భరతఖండమును భరతవర్షప్రయోజనములకు వినియోగించుట ధర్మమై యున్నది. సామ్రాజ్యాభిమానులకు ధర్మపరిజ్ఞానము దుర్లభము. ఇర్విను ప్రభువునకు స్వధర్మ నిర్వహణమునుజేసి బ్రిటీషుద్వీపములకును భరతవర్షమునకును స్థిరమైన మిత్రత్వమును గల్పించుట కవకాశములుగలవు. లేబరుపక్షముయొక్క సంతకస్థితిని తొలగించుటకు ఇర్విను ప్రభువున కవకాశములు గలవు. నాలుగేండ్లనుండియును రాజ్యాభరమును వహించుచున్న ఇర్విను ప్రభుని హితోపదేశముల నితరపక్షములును నిరాకరింపవు. కాని, బుద్ధిలేనపుడేవరేమి చేయగలరు?

సంస్థానాధీశులు వారి నివేదికను సమర్పించినారు. గూర్ఖాలు నెహ్రూ నివేదిక కామోదమును తెలిపియున్నారు. భారతీయులు సామాన్యముగను నెహ్రూ నివేదిక నామోదించిన సంగతి సర్వత్ర తెలిసియున్నది. లేబరుపక్షమునకు పట్టిన దురవస్థకు తరణోపాయము గనబడదు. సెంట్రలు కమిటీకి చేసిన పర్డావిందు లేబరుపక్ష స్థితిని విశదము చేయుచున్నది. ఆ విందు పరస్పరస్తోత్రములకై ఏర్పడినది. శ్రీ ప్రెస్సు ప్రతినిధి వ్రాసినటులు లేబరుపక్షమునకు రెండుమార్గములు గలవు. ఒకమార్గము డామినియను స్టేటును నొసగుటకు వాగ్దానము చేయుట; రెండవది పైమను కమిటి రాజ్యాంగనిర్మాణమును నిరాకరించుట. పైమను కమిటీ నివేదికతోపాటు రాజ్యాంగవిధానమును సమర్పింపగలదు. దానిని నిరాకరించుటకు లేబరు పక్షమునకు సామర్థ్యము గాని బుద్ధిగాని లేకున్నది. ఇర్విను ప్రభువు తన ప్రతిష్ఠను లేబరుపక్షసంకల్పమును మార్చుటకు వినియోగించుట కవకాశములుగలవు. లేబరుపక్షములో లాన్సుబరి మొదలగువారు ఇర్విను ప్రభువున కభయము నొసంగగలరు. శ్రీమతి బి సెంటమ్మగారు భారతీయుల సంప్రతింపులేని రాజ్యాంగవిధానము ప్రయోగ

యోగ్యము గాదని విశదముచేసినది. తమ స్థితికై భయపడెడి లేబరుపక్ష మేమియును చేయజాలదని విశద మగుచున్నది. ఇర్వినుప్రభుని యాత్రవలన గలుగగల ప్రయోజనమును కేంద్రసభ్యుల విందు వలనే గోప్యముగ నుండగలదు. భారతీయులు కలకత్తాతీర్మానమును డిశంబరుమాసమును జ్ఞాపకమునందుంచుకొని తీవ్రమైన కాంగ్రెసుప్రచారమును జేయుట ప్రయోజనకరము.

మద్యపాననిషేధము-మద్రాసు ప్రభుత్వము

మద్యపాన నిషేధమును వ్యాపింప జేయుటకై మద్రాసు ప్రభుత్వము పూనిన సంకల్పము స్థాపించిన సంఘము కొండను త్రవ్వి యెలుకను పట్టినచందముననున్నది. మద్రాసు శాసనసభ 1927 ఆక్టోబరు 22 వ తేదీని "చెన్నరాష్ట్రమునందు 20 ఏండ్లలోపల మద్యపాన నిషేధమును సమకూర్చుట ప్రభుత్వనిర్ణయముగ నుండవలయు నని ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేయుచున్నది" అని తీర్మానముచేసినది. రెండేండ్లు దీర్ఘాలోచన చేసి "సారా యిని మత్తుపదార్థములను వాడుటవిషయమై తీవ్ర ప్రచారము చేయవలయును" అని నిర్ణయించినది. మద్యపాన నిషేధసంఘము "సంపూర్ణనిషేధము" "ఇరువదేండ్లకాలపరిమితి" నిర్ణయించినది. ఈ ఫలమును బడయుటకు "మద్యపాననిషేధక మైన తీవ్ర ప్రచారము" సాధనముగ నిర్ణయించినది. శాసనసభ చేసిన తీర్మానమునకును ప్రభుత్వమవలంబించిన తీర్మానమునకును హస్తమశకాంతము వారగలదు. నిషేధసంకల్పము లేదు. సామమద్యముల నిషేధమును లేదు. శాసనసభ మంజూరుచేసిన 4 లక్షల రూప్యములను వ్యయము చేయుటకు మాత్రము విధానము గల్పింపబడినది. మితపానభక్తులకు మొదటితరగతి ప్రయాణపు ఖర్చులు బత్తెములు సంఘమునందు ప్రాతినిధ్యము కాలక్రమమునను బిరుదములు రాగలవు. మండల సంఘములందు సభ్యత్వమునకు పెనగులాటలు ప్రభుత్వాశ్రయము ప్రబలగలవు. ప్రభుత్వసంకల్పము చక్కగా నెరవేరినది. ప్రభుత్వాశ్రయాలకు పనులు దొరకగలవు. మంజూరుచేసిన 4 లక్షలు 10 లక్షలు గాగలవు. మితపానప్రచారముతో కాలయాపనయును ధనవ్యయమును గాగలవు. మద్యపాన నిషేధప్రచారమును సంకల్పించిన కాంగ్రెసుసంఘములును యువజనులును దీని యర్థమును గ్రహించి తమతమ విధులను నిర్వహింపవలసియుందురు. దుర్వ్యసననిషేధమును బోధించుట మానవ స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రతిబంధక మగుటవలనను నేరముగ నున్నది. దేశస్వాతంత్ర్యమును బోధించుట ప్రభుత్వ విధానమునకు ప్రతిబంధక మగుటవలనను రాజద్రోహముగనున్నది. ధర్మనిర్ణయమును చేయుట ప్రభుత్వ విధానమునందు గలదు. కాని ధర్మతత్త్వమునందు గనుపట్టదు. ఇట్టి వివర్ణస్తము చిరకాలము రాజ్యము చేయజాలదు.

కీర్తిశేషములైన నేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారు

కళాప్రపూర్ణ మహోపాధ్యాయ వేంకటరాయ శాస్త్రిగారిమీద నాంధ్రలోకమునకు గల భక్తి శ్రద్ధలను జరుగుచున్న సభలు, చేయుచున్న యువ న్యాసములు, రచియింపబడుచున్న పద్యములు విశదము చేయుచున్నవి. దిగంతవిశ్రాంతకీర్తిని గడిం

చిన శాస్త్రిగారికి మనసభలతోను పద్యములతోను పొగడ్తలతోను నిమిత్తము లేదు. దిగంతవ్యాప్తములైనవారి గ్రంథములు వారి ప్రతిష్ఠను విశదము చేయుచున్నవి. వారి పాండిత్యము వారి కాత్మ శాంతిని గలుగ జేసినది. కాని, వారి వృద్ధ పత్ని యును వారి మనుమలును నిస్సహాయస్థితియందున్నారు. ఉపన్యాసములు పద్యములు లోకరంజకములైనను కుటుంబసంరక్షణమునకు నిరుపయోగములు. ఆంధ్రులు వేంకటరాయశాస్త్రిగారి ఋణమును ఘాటలతో తీర్చుకొనక చేతలతో దీర్చుకొనుట ధర్మము. శాస్త్రిగారి శిష్యులును అభిమానులును యథాశక్తిని వారి కుటుంబపోషణమునకై ధన సహాయమును చేసి ఋణవిముక్తులగుదురుగాత!

బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షము-మంత్రులు

బెంగాలు గవర్నరు వెనుకను దేశబంధుదాసు గారిని లాలింప దలచినటులే సేనుగుప్తగారిని కూడ లాలింపదలచినటులు గనబడుచున్నది. గవర్నరు సేను గుప్తగారిని పిలిపించి మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయుమని కోరిరి. సేను గుప్తగారు కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగను మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయుటకుగాని పోషించుటకు గాని వలనుపడదని నిర్భయముగ విశదము చేసిరి. ఇతరరాష్ట్రములలోని మంత్రులు సేనుగుప్తగారివర్తన ననుకరించి కాంగ్రెసుసంస్థను పోషించుదురుగాత!

బెంగాలు మంత్రివర్గము

సేనుగుప్త-గవర్నరుల సంభాషణము
స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవి నిరాకరించుట కలకత్తా, జూన్ 28:- జె. ఎం. సేనుగుప్త గారు నేడుదయం ఒకగంటకాలము గవర్నరుగారితో సంభాషించిరి. శాసనసభలో అధికసంఖ్య మైన పక్షము నాయకుడగు టచే మంత్రివర్గము నేర్పరుపవలయునని గవర్నరుగారు సేనుగుప్తగారిని కోరిరనియు, కాంగ్రెసు నిర్ణయము ననుసరించి ఉద్యోగపడవుల ననుసరించుటకు గాని, యితరపక్షములు మంత్రివర్గము నేర్పరచు విషయమున తోడ్పడుటకు గాని, స్వరాజ్య పక్షమువారు అంగీకరింపజాల రని సేను గుప్తగారు తెలిపిరనియు శ్రీ ప్రెస్సువారికి రూఢిగ తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సేనేటు ఎన్నిక
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సేనేటునకు రిజిస్ట్రార్ గ్రాడ్యు యేటుల తరపున రాబోవు ఎన్నికలలో శ్రీయు. వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు మద్రాసు ఆభ్యర్థిగ నిలచెన నని మాకు వ్రాయుచున్నారు.
పబ్లికుగోదావరిజిల్లా లోకలుబోర్డులు పురపాలక సంఘముల తరపున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సేనేటున కొకయభ్యర్థిగ రాబోవు ఎన్నికలందు నిలచెన నని టి. సుబ్బారావుగారు వీలూరునుండి మాకు వ్రాయుచున్నారు.

భక్తిమనోరంజిత గానసభ-ఈ సభవారి యాజమాన్యమున రేపుపాయంత్రము 4 గంటలకు పరమానందాస్ చౌటావాసగారి ధర్మాలలో వాల్-టాక్స్ గొట్టు బ్రహ్మశ్రీ పార్థసారథి భాగవతాదులు దుక్కజీకల్తా కాలక్షేపమును జరిపెను.

విదేశ వస్త్రములవై దిగుమతిసుంకము

ప్రభుత్వము వారు హెచ్చింపక తప్పదు

వైస్రాయిగారితో బొంబాయి మిల్లుదారులు పూనాలో నేడు సంప్రదించెదరు

బొంబాయి మిల్లు బట్టల నేతపరిశ్రమను కాపాడనియెడల గవర్నమెంటువారికి కోట్లకొలది రెవిన్యూనష్టము రాగలదు

సిన్హ, జూన్ 28:—నేటిదినము వైస్రాయి గారు పూనాకు వేంచేయుదురు గనుక బొంబాయి నగరపు బట్టలనేతమిల్లుల యజమానులు చాల ముఖ్యమైన విషయములను గూర్చి సంప్రదించునన్నారు. మన దేశములో దిగుమతియయ్యెడి విదేశవస్త్రములమీద ఓడరేవులవద్ద వసూలు చేయబడుచున్న దిగుమతి సుంకమును హెచ్చింపవలసిన యవసరమును గూర్చి వైస్రాయి గారితో మాట్లాడెదరు. ప్రభుత్వము వారికి యాదేశమునందు వచ్చుచున్న ఆదాయము చాలవనియు హెచ్చు ఆదాయము కావలసి యున్నదనియు అందులకై ఏర్పడుగా క్రొత్తవస్త్రములను విధింపదగినో ఆలోచించవలసి యున్నదనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఖజానాకాశు మంత్రిగారు గత బడ్జెటు యుపన్యాసములో చెప్పియుండిరి — ఇది యిట్లుండ ఇప్పుడు జరుగుచున్న బొంబాయి మిల్లుల సమ్మెలవల్ల మిల్లువ్యాపారము సన్నగిల్లి మిల్లుదారుల ఆదాయము తగ్గినది. అందువల్ల బొంబాయి మిల్లు యజమానులు సాలీనా గవర్నమెంటువారికి చెల్లించెడి ఆదాయపు పన్నును అధికాదాయపు పన్నును తగ్గింపజేయుట వచ్చినది. ఇందువల్ల ఇండియా ప్రభుత్వదాయమునకు చాలనష్టమువచ్చినది. ఈక్రింది లెక్కవివరములవల్ల వైస్రాయి సంకతి వ్యక్తము కాగలదు - బొంబాయి మిల్లులు 1922-23 సంవత్సరములో చెల్లించిన ఆదాయపు పన్ను 138 లక్షలు; అధికాదాయపు పన్ను 89 లక్షలు.

1923-24 సంవత్సరములో ఆదాయపుపన్ను 71 లక్షలు; అధికాదాయపుపన్ను 45 లక్షలు.

1924-25 సంవత్సరములో ఆదాయపుపన్ను 17 లక్షలు, అధికాదాయపు పన్ను 10 లక్షలు.

1925-26 సంవత్సరములో ఆదాయపుపన్ను 8 లక్షలు; అధికాదాయపు పన్ను 4 లక్షలు.

1926-27 సంవత్సరములో ఆదాయపుపన్ను 6 లక్షలు; అధికాదాయపుపన్ను 3 లక్షలు.

1927-28 సంవత్సరములో ఆదాయపుపన్ను 5 లక్షలు; అధికాదాయపుపన్ను 3 లక్షలు.

1928-29 సంవత్సరములో ఆదాయపుపన్ను 9 లక్షలు; అధికాదాయపుపన్ను 6 లక్షలు.

1922-23 సంవత్సరపు లెక్కలను పరిశీలించినచో బొంబాయి బట్టలనేతమిల్లులవల్ల ఆ సంవత్సరమునందు చెల్లించబడిన ఆదాయపుపన్ను అధికాదాయపుపన్ను మొత్తమునందు నేటికి 2 కోట్ల 12 లక్షల ఆదాయము ప్రభుత్వమువారికి తగ్గినదని తెలియగలదు.

1928-29 సంవత్సరములో కొన్ని వ్యాపారానుహాల పరిస్థితు లెర్పడుచే అంతకుపూర్వపు సంవత్సరములకంటె ఆసంవత్సరమునందు కొంచెము హెచ్చు ఆదాయపుపన్ను అనగా 7 లక్షలు హెచ్చుగా చెల్లించబడెను. కాని గతసంవత్సరమును ఇప్పుడు జరుగుచున్న సంవత్సరమును వ్యాపారమునకు చాలా నష్టదాయకముగా నున్నది. హాలుసాలుపరిస్థితు లెట్లున్నదనగా కొలదిలక్షలైన ఆదాయపుపన్నుగా గవర్నమెంటువారికి కేక చెల్లించబడునోలేదో. 2 కోట్ల 12 లక్షల పన్ను వసూలు యిచ్చియుండిన యీ బొంబాయిమిల్లులు యీ సంవత్సరము ఏ కొలదిలక్షలలో వసూలుయిచ్చునట్లున్నవి. కాబట్టి గవర్నమెంటువారికి యిందువల్ల 2 కోట్ల రూపాయల రెవిన్యూ తగ్గిపోయినది. గవర్నమెంటువారికి ఆదాయపు పన్నులో 2 కోట్ల రూపాయలు నష్టము వచ్చినయెడల వ్యాపారస్థులకు 25 కోట్ల రూపాయలు నష్టమువచ్చి యుండవలెను. బొంబాయిలో నివేదికమిట్లుదారుల వ్యాపారములో 25 కోట్లనష్టము వచ్చినప్పుడు వారిసాగ్గియించుకొని వ్యాపారముల చేయు యితరవ్యాపార సంస్థలకూడ నష్టము ఏకేముగా కలుగవలయును. ఇతర వ్యాపారములవారికి కూడ నష్టము కలుగవలయునని చెల్లించెడి ఆదాయపు పన్నుమాడ తగ్గిపోగలదు. కనుక యీ

విషయముగూడ గవర్నమెంటువారికి విశేషనష్టము కలుగగలదు బొంబాయి వర్తకులవద్ద ప్రవ్యయ సమృద్ధిగా లేక క్షీణించుట వల్ల సరకులను బేరముచేయగల తాహతు బొంబాయి నగర వ్యాపార ప్రపంచమునటును తగ్గిపోవుచున్నది.

ఇదియునుగాక యీ దేశములోనికి దిగుమతియగుచున్న విదేశ వస్త్రములపై విధింపబడు దిగుమతి సుంకములవల్ల గవర్నమెంటువారి కిదివరలో వచ్చుచుండిన ఆదాయముగూడ తగ్గిపోయినది. ఈ దిగువ లెక్కలను పరిశీలించినచో తెలియగలదు.

1924-25 సంవత్సరములో దిగుమతియైన విదేశవస్త్రముల వివిధ సుంకములవల్ల రాబడి 774 లక్షలు—

1928-29 సంవత్సరములో అట్టి సుంకములవల్ల నే 604 లక్షలు రాబడి కలదు.

అనగా అప్పటికన్న యిప్పుడు గవర్నమెంటువారికి 170 లక్షలు తక్కువరాబడి వచ్చినది. ఇందులకు కారణమేమి? తక్కువ సరకు గుడ్డ దిగుమతికాలేదు. మీదుమిక్కిలి దిగుమతియైనదే మొత్తము హెచ్చినది. సరకుమొత్తములో ఎక్కువతానులు దిగుమతియైనప్పటికిని తక్కువవిలువ కట్టబడి దిగుమతియైనవి. దిగుమతిసరకు విలువనుబట్టియే దిగుమతిసుంకము వసూలుచేయబడును గనుక తానులమొత్తము హెచ్చినను సుంకమురాబడి సర్కారుకు తగ్గినది. విదేశసరకు విలువతగ్గుటకు కారణమేమి? విదేశముల నా నెములకు మన దేశపు రూపాయలకు గల మారకపు రేటు మార్పుటవల్ల ను విదేశముల వారు మనదేశ పరిశ్రమలలో పోటీగా పనిచేయుటకై అవటి కార్మికుల వేతనపు రేట్లను ఖర్చును తగ్గించగల్గుట వల్లను తక్కువ వెలలకు సరకు దిగుమతి చేయగల్గుచున్నారు. మనదేశములో బట్టలను దిగుమతి చేయు ముఖ్యమైన విదేశము లేమియనగా జపాను బ్రిటిష్ దీవులు, ఇటలీ.

బ్రిటిష్వారు 1925-26 సంవత్సరములో 12 930 లక్షల గజముల గుడ్డను దిగుమతి చేసిరి. తరువాత వారు దిగుమతి చేసిన సరకు 14, 190 లక్షల గజముల వరకు హెచ్చినది.

జపానువారు 1922-23 సంవత్సరములో 1080 లక్షల గజముల గుడ్డను దిగుమతి చేసిరి. 1928 సంవత్సరములో 30, 70 లక్షల గజముల గుడ్డను దిగుమతి చేసిరి.

ఇటలీవారు కూడ దిగుమతి చేసెడి సరకు హెచ్చినది.

చైనావారు యీ 1929 వ సంవత్సరములోనే మొదటి మాడు నెలలలోనే 90 లక్షల గజముల గుడ్డను దిగుమతి చేయగల్గిరి. ఈ చైనావారే 1928 వ సంవత్సరములో అంతకు మొత్తముమీద 550 లక్షలు దిగుమతి చేయగల్గిరి. చైనావారి మిల్లులన్నియు చాలవరకు జపానీయులకే చెందియున్నవి.

జపానువారు 1929 వ సంవత్సరములో 215 లక్షల గజములను, ఫిబ్రవరి నెలలో 182 లక్షల గజములను, మార్చి నెలలో 222 లక్షల గజములను దిగుమతి చేసిరి. ఈ జపాను వారే యీ 1929 వ సంవత్సరము జనవరి నెలలో 431 లక్షల గజములను, ఫిబ్రవరి నెలలో 319 లక్షల గజములను, మార్చి నెలలో 405 లక్షల గజములను దిగుమతి చేసిరి.

ఈవిధముగా విదేశవస్త్రముల సరకు నానాటికి హెచ్చుగా దిగుమతి యగుచున్నదేకాని, సర్కారుకు వచ్చెడి దిగుమతిసుంకము వసూళ్ళమొత్తము నానాటికి తీసికట్టుగానున్నది.

బొంబాయి మిల్లుదారులు చెల్లించెడి ఆదాయపు పన్నులు తగ్గుటవల్లను, బొంబాయి మిల్లు వ్యాపారము నాశ్రయించెడి యితర వ్యాపార సంస్థలు చెల్లించెడి ఆదాయపుపన్నులు తగ్గుటవల్లను, విదేశ వస్త్రముల దిగుమతి సుంకముల మొత్తము తగ్గుటవల్లను, మొత్తమున సర్కారువారికి గత 5 లేక 7 సంవత్సరములనుండియు 6 కోట్లు వోపున నష్టమువచ్చినది.

ఇప్పుడున్న పరిస్థితులను గమనించినచో బొంబాయి మిల్లులనేత పరిశ్రమ ఘడ్గించియుండుటయేగాక విదేశపు సరకు దిగుమతి నానాటికి హెచ్చుచున్నది.

ఈ బొంబాయి మిల్లులపరిశ్రమ దురవస్థల పాలగుటకు మిల్లు యజమానుల అసమర్థత కేమైన కారణ భూతములాయని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఈ విషయమై యిదివరలో “నేతపరిశ్రమ పన్నుల విచారణ సంఘమువారే తమ నివేదికలోని నిర్ధారణ వ్రాసియుండిరి. ఈనివేదికను బాహుగారు వ్రాసిన వాక్యములు మిల్లు యజమానుల వ్యవహారవత్తు యోగ్యతపత్రములై యున్నవి. ఇటీవల బొంబాయి మిల్లుసమ్మెలను గూర్చి విచారణ జరిపియుండిన ఫాసెట్టుకమిటీ వారు వ్రాసిన నివేదికలో గూడ మిల్లు యజమానులు వ్యాపారసామర్థ్యము కలవారేయని వ్రాయబడెను.

నేతపరిశ్రమ పన్నుల విచారణ సంఘమువారు యివిధముగా వ్రాసియుండిరి. యజమానులు తమ మిల్లులను నిర్వహించుటలో నెట్టి లోపములను లేవు కాని యీ టారిఫ్ బోర్డువారు నూచించెడి కొన్ని ఆర్థికసర్గరణములను మిల్లుదారులు చేయవలసియున్నారు.

పై జెప్పిన సలహాలప్రకారము మిల్లుయజమానులు వెంటనే తమ ఫ్యాక్టరీల నిర్వహణను పనివాండ్లశీతముల విషయములో తగ్గింపులుచేసిరి. ఈ మార్పులుచేయుటతోడనే మిల్లుదారులకును కార్మికులకును కతగాదాలు పొసగినవి.

ఈ తగాదాలనుగూర్చి విచారణచేయుటకై ఫాసెట్టు కమిటీ నిర్ణయమయ్యెను. టాంపెగారు యీ మిల్లులను ప్రశంసించుచు యంత్రసామగ్రియంతయును అత్యంతాధునిక పద్ధతిగానున్నదని వ్రాసిరి. మిల్లులలో తయారుచేయబడు వస్త్రముల రకములనుగూడ హెచ్చించుటకు మిల్లుదారులు సంసిద్ధముగా నున్నారు. హెచ్చునెంబరు సన్నములను కూడ వడకుటకు సమర్థులై యున్నారు. 1924-25 సంవత్సరములో 30 నెంబరు నూలులో బొంబాయిమిల్లులు 110 లక్షల పౌనుల నూలును తయారుచేసెను. 1928-29 సంవత్సరములో 170 లక్షల పౌనులు వడికెను. 1924-25 సంవత్సరములో 11 లక్షల ధోవతులను తయారు చేసెనుగాని 1928-29 సంవత్సరములో 12 లక్షల ధోవతులను చేసెను. కాబట్టి మిల్లుయజమానులు తమ అసమర్థతవల్ల వ్యాపారమునకు ముప్పుతీసికొని రాలేదని గ్రహపడుచున్నది.

కాబట్టి స్వదేశపు బట్టల నేతపరిశ్రమను కాపాడుటకై విదేశవస్త్రములపై విధింపబడు దిగుమతి సుంకమును హెచ్చింపవలయునా లేదాయననది ప్రశ్నయై యున్నది. విదేశవస్త్రములపై హెచ్చుగా దిగుమతి సుంకము విధించినచో దిగుమతి చేసికొను వర్తకుడా హెచ్చుసుంకమును చెల్లించి విదేశవస్త్రముల ధర హెచ్చించి ప్రజలకు అమ్మును. ప్రజలు హెచ్చుధరలనిచ్చికొనెదరు. ఆ విధముగా వర్తకుడు తాను చెల్లించిన హెచ్చుదిగుమతి సుంకమును రాబట్టుచు సర్కారుకు చెల్లించుచున్నాడు. కాబట్టి ప్రజలే యీ హెచ్చు సుంకమును పరోక్షముగా చెల్లించుచున్నారు.

ఈరీతిగా ప్రజలద్వారా హెచ్చుసుంకమును పరోక్షముగా వసూలుచేయుటకై విదేశవస్త్రముల దిగుమతిసుంకము సధికము చేయుట భావ్యమగునా కాదాయని ఆలోచింపవలసియున్నది. ఇందులకు జనసాన్య మంగీకరించునా లేదా యనునదియే ప్రశ్న. భారతజనసామాన్యక్షేమము నెరిగిన ప్రతినిగి మాల వ్యాపండితునకు మించిన వారింకొకరు లేరు. మనదేశములోని నూలు ఉత్పత్తిపరిశ్రమను సంరక్షించుటకై ఉద్దేశింపబడిన చిత్తుచట్టము 1927 సంవత్సరములో సామ్రాజ్యశాసనసభయందు చర్చవచ్చినపుడు మాలవ్యాపండితు డిట్లుచెప్పెను—మనదేశములోనికి దిగుమతియగుచున్న వస్త్రములపై హెచ్చుగా దిగుమతిసుంకమును సర్కారువారు విధించినట్లుగా మన మందరమును ఏకీభరించి గవర్నమెంటువారిని ఒత్తిడి చేయవలసిన విధి మనదై యున్నది. భారతదేశ వర్తకసంఘమునకు ప్రతినిధిగా సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రతినిధియైన పురుషోత్తమదాసు తాహుదారునుగారిట్లు చెప్పిరి:—గవర్నమెంటువారు మనదేశ పరిశ్రమను కాపాడదలంచినయెడల వారు సంపూర్ణ హృదయముతో అపనికి పూనుకొనుటవలయును.

ఈ చిత్తుచట్టమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడిన జమ్నాదాసు మెహతాగారు కూడ నిట్లు చెప్పియుండిరి:—మనదేశ పరిశ్రమను గవర్నమెంటువారు రక్షించదలచినయెడల యీ శాసనము సంపూర్ణ ప్రయోజనకారికాదాలదు. నీళ్లు సముద్రము సవతిప్రేమతో, అసంపూర్ణ హృదయముతో యీ విధముగ మనదేశవస్త్రపరిశ్రమలను కాపాడ జూచుటకు నేనంగీకరింపజాలను. పరిశ్రమలను సంరక్షింపదలచినచో గట్టిగా పూర్తిగ చేయవలెను.

కనుక ప్రజాభిప్రాయ మెట్టిదో ప్రజాప్రతినిధులవల్ల నే సామ్రాజ్య శాసన సభయందు టెడి చేయబడినది.

ఇదియునుగాక విదేశస్థులమై దిగుమతి సుంకము హెచ్చినయెడల బొంబాయిమిల్లులు బాగుపడుటయే గాక ఖిద్దరు వస్త్రపరిశ్రమగూడ నృధినింఁడ గలదు.

అయితే, ఈవిషయములో ఎన్నఁ అధికారము వహించి యీ దిగుమతి సుంకమును హెచ్చింపవలయును. గవర్నమెంట్ వారికి రెండు వ్యవహార శాఖలు కలవు. (1) వర్తక వ్యవహార శాఖ (2) ఖజానాశాఖ.

ఏ ప్రధాన కారణమును పురస్కరించుకొని యీ దిగుమతి సుంకము హెచ్చింపబడవలయును అనునది రెండవప్రశ్న.

హిందూదేశ పరిశ్రమలను ఎత్తెయినను పాడి అభివృద్ధిచేయుటయే ప్రధానోద్దేశముగా యీ హెచ్చుసుంకము విధింపవలయునని వాదించేయెడల వర్తకవ్యవహార శాఖవారి అభిప్రాయము ప్రకారమే జరుగవలయును. అట్లుగాక సర్కారువారి ఆదాయమునకు నష్టమురాకుండ హెచ్చు ఆదాయమువచ్చునట్లు చేయుటయే ప్రధానోద్దేశముగా నెంచి యీ హెచ్చుసుంకము విధించేయెడల విదేశవస్త్రముల కొనుపట్టి జన సామాన్యమే పరోక్షముగా యీ హెచ్చుపన్నును చెల్లించుచున్నది. గనుక జనసామాన్యమునకిది యంటగట్టుట భావ్యముకాదని వర్తకవ్యవహార శాఖవారి అభిప్రాయమై యున్నది. ఈరీతిగా సర్కారు ఆదాయమును హెచ్చించుట కంగీకరించని పక్షమున వేరొక క్రొత్త పన్నును ప్రజల మీద విధించవలసి వచ్చినప్పటికిని ఇదియే భావ్యముకాని, విదేశ వస్త్రముల హెచ్చుదిగుమతి సుంకమును ప్రజలపట్ల పరోక్షముగా వసూలుచేయుటకు వర్తక వ్యవహారశాఖవారు అంగీకరించరట. వర్తకవ్యవహారశాఖవారు పైరీతిగా నభిప్రాయపడినట్లు కొందరు చెప్పుచున్నారు.

కాని, ఖజానాశాఖవారు సర్కారు రెవిన్యూ ఏవిధముగా నైనను హెచ్చింపవలసియున్నదని కృతనిశ్చయమై యున్న యీ సందర్భములో వర్తక వ్యవహార శాఖవారు ఏమని నిర్ణయము చేసెదరో యింకను చూడవలసి యున్నది.

ఈ రెండు శాఖల వారికిని అభిప్రాయములు కలిసినను, కలియకపోయినను శాసన సభ్యులే యీ హెచ్చుసుంకమును అమలు లోనికి తీసుకొనివచ్చుటకు సక్రమాధికారులై యున్నారు.

కాని విదేశవస్త్రముల దిగుమతి సుంకము హెచ్చించుటలో బ్రిటిషువారి సరుకు ఎక్కువగా దిగుమతి యగుచున్నదని గాని ఇటలీవారి సరుకు ఎక్కువ దిగుమతి యగుచున్నదనిగాని బొంబాయిమిల్లు యజమానులు చెరచుటలేదని యుమన దేశము లోని వస్త్ర వ్యాపారము నంతను జపానువారు విశేషచుకొనుచున్నారనియే బొంబాయిమిల్లు యజమానులు చెరచుచున్నారనియు ఒక కథ సృష్టించబడినది. కాని, బొంబాయిమిల్లు యజమానుల ఫీటి ఎటువంటిదై నను, జపాను వస్త్రముల దిగుమతినరికట్టుటకే గాక యితర విదేశములన్నిటియొక్క సరుకును ఆరికట్టుటకై యీ హెచ్చుదిగుమతి సుంకము కొరబడుచున్నదని గ్రహింపవలసి యున్నది.

కొంతకాలము క్రిందటనే, మన దేశముల తేమార్థమే దీక్షిము పట్టణముపై విధింపబడిన ప్రత్యేక పన్ను రద్దుచేయబడి యుండెను. అందువల్ల సర్కారువారికి 2 కోట్ల రూపాయల ఆదాయము తగ్గెను. దీని కితోడు బొంబాయిమిల్లుల పరిశ్రమలు సేద్యదీవాపథ్యలో నుండుటవల్ల మరియొక రెండుకోట్ల నష్టము వచ్చెను. కనుక యీలోటును పూర్తిచేయుటకై ఇండియా గవర్నమెంటువారు విదేశ వస్త్రములపై ఇప్పుడు విధింపబడుచున్న దిగుమతి సుంకమునకు తోడుగానుండికి 9 రూపాయలవరకు మొదలు నూటికి 15 రూపాయలవరకు హెచ్చుసుంకము విధించినయెడల గవర్నమెంటువారికి 8 కోట్ల హెచ్చు ఆదాయము ఖజానాలోనికిరాగలదని లెక్కవేయబడినది.

ఇంతకు పూర్వము కొలది సంవత్సరముల క్రిందట సుంకముల సంస్కరణ విచారణసంఘమువారి సారాంశ విచారణ చేసి ఇప్పుడున్న దిగుమతి సుంకమునకు తోడుగా నూటికి 4 రూపాయల వరకు సుంకమును విదేశ వస్త్రములపై విధించుట యుక్తమని నూచించియుండిరి. ఆ కొద్ది హెచ్చింపునైనను వర్తకవ్యవహారశాఖవారు ఘోషించి యుండలేరని.

కనుక యిప్పుడు బొంబాయిమిల్లుల సమైక్య సభ్యులచేత యీ నూతన క్లిష్టపరిస్థితులను ఖజానాశాఖవారి ద్రవ్యావసరములను బట్టియు వైప్రాయగారితో బొంబాయిమిల్లు యజమానుల యాభిప్రాయములను ప్రస్తావించుచున్నారు. పర్యవసాన మేమియినో తెలియజేయుచున్నది.

(శ్రీ కృ.)

ఫెలూనా

స్త్రీలకు బాలికలకు మాత్రమే

ఒక గొప్ప ఉద్దేశముతో తయారు చేయబడిన ఔషధ రాజము

స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకింపబడిన యీ ఫెలూనా మాత్రం, సాధారణ టూని కులకంటే, నిది మిక్కిలి పరిశ్రమతోడను, గొప్ప ఉద్దేశముతోడను, తయారు చేయబడినది. ఇది శరీరమును శుద్ధిచేసి, బాగుచేయుటయే కాక నిజమున ఆరోగ్యస్థానములగు ముఖ్యాంశములగు బలము నిచ్చుచున్నది. ఫెలూనా సేవించిన, బలహీనలను స్త్రీలును, అంగ స్థానము లేనివారను తప్పక బలమును శరీరపుష్టిని పొందుదురు. ఆరోగ్యము గలిగి, మందును సేవించుచు వచ్చిన, జననావయవములు తన స్వభావానుసారముగ పని చేయ ప్రారంభించి, దినేదినే బలమును కలుగజేయును. స్త్రీల ఆరోగ్యమును కాపాడుట కనియే యీ ఫెలూనా ఔషధము తయారు చేయబడినది.

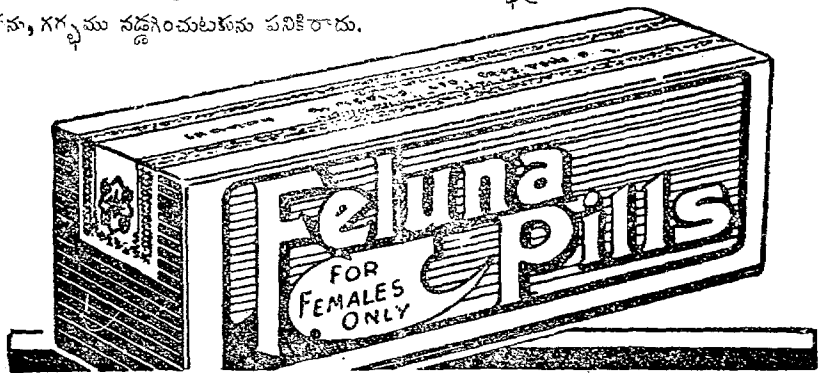
ఫెలూనా సేవించిన యువకులను ప్రాథమిక చక్కనిశరీరారోగ్యముతో నున్నారు. ఫెలూనా ఒక మాత్రిక. శరీరములోని ముగముల నభివృద్ధి చేయుటయందు శ్రేష్టమైనది.

ఇండియా, బర్మా, సింగపూర్, మున్నగు ప్రదేశములలో ప్రతి మందులశాపు లలోను స్టోరులయందును బుడ్డి 1 కి రు 2-4-0 కు వరకును. వ్యాపారవిషయమై క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలయును.

ప్రతినీధి, పోస్టుబాక్సు 760, బొంబాయి, లేక దాదా అండు కో, వై నాబాబు, చెన్నపురి.

ఫెలూనాలో ఎట్టి క్రొవ్వను చేర్చబడి యుండలేదు. గర్భప్రావమున

కను, గర్భము నడ్డగించుటకును పనికిరాదు.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు తాలూకాబోర్డు

జూన్ 28:— కాకాని ఫిర్యాబిన్ని కలు మొన్ననే గడిచి పోయి లెక్కపెట్టబడినవి. శ్రీ శ్రీలక్ష్మి నూరయ్యగార్లు గెలుపొందిరి. ఇదివరకు బోర్డు కుపాధ్యక్షులుగా నున్న గంటుపల్లి వెంకటప్పయ్య చౌదరి గారికి 194 పోట్లు మాత్రము వచ్చుటచే ఓడిపోయిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి యాగమనము

చెన్నరాజధాని ప్రధానామాత్యులగు డా॥ సుబ్బరా య్యగారు జులై మాసమున మూడవవారములో యీమండలమున కేతెంచెదరని చెలియుచున్నది. వారికి జిల్లాబోర్డు సభ్యులును శాసనసభ సభ్యులు శ్రీ జాగ్గనూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారు గొప్ప స్వాగత మిచ్చెదరు. వారు మండలములోని ప్రజాసంస్థలన్నిటికి మంత్రిగారిరాక చెలియజేయుచు వారు జేయుస్వాగత విషయములు చెల్లవలసినదిగా గోరిరి. తెనాలి పురపాలకసంఘము వారు ఒకరోజు వారి కేర్పాటు జేయవలసినదని కోరిరట. సుండ్లకమ్మకు కట్టబడనున్న వారానధిక్రీ సుబ్బరామన్ గారిచే కేర్పాటు సాధన జేయించెదరని చెలియుచున్నది. గుంటూరుమండల సేకంధి యుపాధ్యాయుల సమితివారు వారికి స్వాగత మర్పించుట యేగాక వారి రాకను చెలిసికొని ఆసమయమున సమితియొక్క మహాసభను జరిపి వారి యాజమాన్యమున నది ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నములు జేసెదరని చెలియుచున్నది.

క్రైస్తవ నాయకుని మరణము

ఈ ప్రాంత్యపు క్రైస్తవులలో ప్రసిద్ధులును వితరణ శీలురును క్రైస్తవ దేవాలయమున కక్షేపణ జేసిన గురంగదలును, ఆరు శే. కామ్యతో

గారు వారి స్వగృహమున 72 వ ఏట స్వబంధు, పుత్ర మిత్ర మధ్యను మరణించిరి. వారు సామాన్యులుగా జీవనమును ప్రారంభించి, వైద్యకంట్రాక్టరుగా చాల కాలముగడపి, యశేష ధనమును గణించిరి. పట్టణములో వీరు చాల గృహముల నిర్మించిరి. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు ఆఫీసున్న యావికాల గృహము వారికి జేయినదే. మహాయుధసమయమున, ఏ. యి. యల్. యం. మిషన్ వారికి ద్రవ్యరూపముగా సహాయము జేసిరి. పట్టణములోని చిర్చికి వారు విశేష సేవజేసి నటుల చెలిసినది. వారి శేర నొక పేటగూడ నిర్మించిరి. అది సర్వాజ్ వైమన్ గారు 1928 ఫిబ్రవరిలో వచ్చినపుడు చెలియపరపబడెను. వారి యార్చుకు శాంతిగల్గునుగాక! వారి కుమారుడును మా మిత్రులును అగు శ్రీ రాజారావుగారికి మా సానుభూతిని చెల్పుచున్నాము.

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త:— నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ. రాయనం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశసిద్ధి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్ల, యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ సాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

1, రంగారెడ్డి రోడ్ మద్రాసు.

సంస్థానాధీశులు వైస్రాయిని సందర్శించుట

బట్లరు నివేదిక సంతృప్తికరముగ లేదని, డెలుపుట

ప్రారంభ సభ తీర్మానము- ప్రత్యేకాంశములను సూచించుట

పూనా, జూన్ 28-సంస్థానాధీశుల స్థాయి సంఘము 'నేడు వైస్రాయిగారిని సందర్శించెను. వికసితమహారాజాగారు అధ్యక్షులుగనుండిరి. సభలో చర్చలు రహస్యముగ నుండుటకు సంస్థానాధీశులు బట్లరు నివేదికను పూర్తిగ ఢిల్లీలో ముమ్మందు జరుగు సభయందు చర్చింప దలచిరి.

సంస్థానాధీశుల స్థాయి సంఘమువారు వైస్రాయిగారిని 'నేడుదయము సందర్శించినపుడు గోవను ప్రభువుగారు గూడ నుండిరి. సంభాషణలు జరిగినవిదల వారు వైస్రాయి గారితో అల్పావసరములు భుజించిరి. నేడు మధ్యాహ్నము స్వేచ్ఛలురైలు లో అందరు బోయెదరు.

గౌరీనివాసశాస్త్రుగారు నేడు వైస్రాయిసంపత్తులను సందర్శించిరి. నేడు బొంబాయి మిల్లయజమానుల సంఘ ప్రతినిధులుగూడ వైస్రాయిగారిని జూరురు.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

గజేతలోకి (వైస్రాయిగారి మకాం) జూన్ 28-ప్రభుత్వ ప్రకటన యిట్లు వెలువడెను-

సంస్థానాధీశుల స్థాయిసంఘ సభ్యులు నేడు పూనాలో వైస్రాయిగారిని సందర్శించి బట్లరు కమిటీ నివేదిక ను గూర్చి తమ అభిప్రాయములను తెలిపి చర్చించిరి. గోవను ప్రభువుగారు గూడ ఆ సమయమున యుండిరి. సంభాషణలను పాటియాలా మహారాజాగారును ప్రోఫెసర్లరు కాశ్మీరుమహారాజా గారునుగూడ లేనందున ఓకనీరు మహారాజాగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. భూపాలు నవాబు, కచి మహారావు, ఢోల్పూరు మహారాజా, పోరు బందరు మహారాజా, సీతామవు రాజాగార్లు, సాంగ్లి ఆధిపతి రాయబారవర్గమునందుండిరి. చర్చ అంతయు రహస్యముగ జరిగెను. బట్లరు నివేదికను ఫిబ్రవరి మాసములో సంస్థానాధీశులు తిరిగి సమావేశమయినపుడు పూర్తిగ చర్చింప దలంచినట్లుగ గోచరించుచున్నది.

దాఖలుచేసిన తీర్మానము

సంస్థానాధీశుల సంఘము వారు నేడు వైస్రాయిగారికి ఒక తీర్మానమును దాఖలుచేసిరి. ఈ తీర్మానము 60 సంస్థానముల ప్రతినిధులు గూడిన సభలో నిదనరకు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించ బడియుండెను.

(1) సంస్థానాధీశులు బట్లరుసంఘనివేదికపై ముమ్మందు పూర్తిగ చర్చించి డెలుపు కిసలు అభిప్రాయమునకు యిప్పుడు డెల్వనట్టి యీ ప్రారంభ సభలో గావింపబడిన తీర్మానము యెట్టి ప్రతిబంధకముగ నుండజాలదు. ఈసభలో సంఘము వారు నివేదికయందలి కొన్ని ముఖ్యవిషయముల గూర్చి తమ సంతృప్తిని తెలుపుచున్నారు. సంస్థానములు సార్వభౌమత్వమునో నే సంధినియుములు గావించుకొని సనదులు గైకొనెను. కావున సంస్థానములకు సరాసరి బ్రటిషు రాజాగారితోనే సంబంధముగలదు.

2. ఈ సంధి పరతులు సంస్థానములకు రాజాగారికిని ఉభయములకు ఒప్పన్నములకు నుండును.

3. ఈసంధిపరతు లన్నియు పూర్తిగకలిపి ఒక్కటిగ నెంచవలె ననుట సరిగాదు.

4. భారత సంస్థానములతో గల వ్యవహారములను చక్కఁజెట్టుటకు రాజాగారి ప్రతినిధిగ వైస్రాయిగారే యుండవలెనుగాని, గవర్నరు జనరలుగారు వారి మంత్రులు కాదు. నివేదిక యందు పైబడిన వాల్లు అంశములు సరిగ నున్నవి.

బ్రటిషు ఇండియాతో సంబంధము

(2) బ్రటిషు ఇండియాకు బ్రటిషు సామ్రాజ్యమునందు ఆర్థికసానమును ఒకసంకుటకు యీసభవారు సంతసించుచు, భారత సంస్థానములకు బ్రటిషు ప్రభుత్వమునకుగల సంబంధమును సంస్థానాధీశులు ఆమోదములేనిది మాడవ నా రి కి సూచించుటకు డెల్చి సంస్థానముల ప్రత్యేకతను గుర్తించినందుకు ప్రత్యేకతను డెల్చుచున్నారు. సంస్థానాధీశులు బ్రటిషు ఇండియాతో ఉభయముల మధ్యదకు లోపము లేనట్టి న్యాయమును నిర్మాణమును జేసికొనుటకు అధికారము లేకపోలేదు.

(3) కొన్ని సంస్థానముల ఆర్థిక సంబంధము గూర్చి మార్పులుచేసి సంస్థానాధీశులకును ప్రజలకును గల యిబ్బందులు తొలగించుటకు అవసరము హక్కుగలదని గుర్తించినందుకు సభ వారు సంతసము తెల్పుచున్నారు. ఆర్థిక సమస్యలగూర్చి విచారించుటకు నియమించబడు స్వంత నిపుణుల సంఘమును అందుకు సంబంధించినవారందరిని సంప్రదించి నియమించుటలేనని కోరుచున్నారు.

కొన్ని అసంతృప్తికరమగు అంశములు

(4) నివేదికయందలి యీ దిగువ యంశములు సంస్థానముల బ్రటిషు ఇండియాకు సామ్రాజ్యమునకుగూడ నష్టదాయకములుగ నుండునని వాటి విషయమున సభవారు ఆకాభంగము ను సూచించు చున్నారు.

పరిపాలనాధికారము సార్వభౌమత్వమునకిని సంస్థానాధీశులకు విభజింప బడియున్నదని కమిటీవారు రంగీకరించినందు సార్వభౌమత్వము ని కి గల హక్కులు ప్రత్యేకము గ నేర్పాటుజేసి సూచించలేకండుట. 2. ఇప్పుడున్న సంధిపరతుల ప్రకారము సార్వభౌమత్వము సంస్థానముల విషయమున జోక్యము కలుగజేసికొనుట న్యాయవిరుద్ధమయినను సామ్రాజ్యశ్రేయముకోరకు అవసరములబట్టి న్యాయముని బట్లరుకమిటీ వారు నిర్ణయించుట. 3. సంస్థానములు ఒండొంటి మధ్యనచ్చు తగవులు పరిష్కరించుటకు యిప్పుడున్న యేర్పాటు సంతృప్తికరముగనున్నదని శిఫార్సుజేయ కమిటీవారు మరచిరి. 4. పూర్వపు సంధిపరతుల ప్రకారము గల హక్కులను సంస్థానములు తమంత తాము అంగీకరిం చకపోయినను కార్యనిర్వాహకవర్గము వారి నిర్ణయము ప్రకారము మార్పుటకు అవకాశము గలదని క.మి టి వారు వాదించుట.

(5) సంస్థానముల అంగీకారము పై నిర్ణయించబడిన సంధిపరతుల బలవంతముగ వారిపై ప్రవేశపెట్టబడిన ఒడంబడికలకును దము లేదనుట.

(6) అన్ని సంస్థానముల సంధిపరతులు ఒక్కటిగ నెంచరాదని అంగీకరించినందు కమిటీవారు కొన్ని సంస్థానములందు గల ఆచారములు అన్ని సంస్థానములకు వర్తించునని సూచించుట.

(7) ఇండియాకు సంస్థానములకు సమిష్టిగనుండు కొన్ని వ్యవహారములందు సంస్థానముల హక్కులను కాపాడుటకు తమ యేర్పాటులకు కమిటీవారు చేయజాలకపోవుట.

[5] ఈ సమస్యలన్నియు స్వయముగా వైస్రాయిగారితో ముఖాముఖి చర్చించినగాని పరిష్కరింపబడవు. కావున 1930 ఫిబ్రవరిలో యీ సంఘమువారు తిరిగి సమావేశమగుటలో పున స్థాయి సంఘమువారు యందుకు తమ యేర్పాటులు జేయ గోరుచున్నారు.

(6) జూన్ 28వ తేదీన పూనాలో వైస్రాయిగారిని సందర్శింప స్థాయిసంఘమువారికి అధికార మొసంగిరి.

(7) సంస్థానప్రజల ఆర్థికవైతికాభివృద్ధికి పాటకులు తమయేర్పాటులు జేయవలెననియు, ప్రస్తుతము అధికారులకున్న ఆర్థిక యిక్కట్లులను తొలగించుటకు గూర్చియు యిదిచరకు గా వించిన తీర్మానమును పునరుద్ధరించిరి.

(8) 1928 ఫిబ్రవరి 23వ తేదీని సంస్థానాధీశులు వింధిన ముఖ్యసంస్కారములగూర్చిన తీర్మానమును త్వరలో అమలు జరుపవలెనని సంస్థాన పాలకవర్గములను యీసభవారు కోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాకినాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 866/28.

వాది:-ముత్తా సత్యవ్రహ్మం.
and
ప్రతివాదులు-1. ఆకారపు వెంకన్న 2. ఆకారపు గురుచరణం 3. యీ విశాలత్వమ్మ.

వాదన 3వ ప్రతివాది ధర్త పుచ్చుకొన్న సామ్యకు న్ను వండి బొట్టు పెట్టే కిమ్మకును నెరసి 290-0-0 ల్లు ప్రతివాదులపైని దావా తెచ్చి యున్నాడు. సదరు దావా 17-7-1929 తేదీకి వాయిదా జేయబడినది. సదరు దావాలో వాయిదా తేదీని ప్రతివాదులు హాజరు అయి ఆక్షేపణలు తెలియపరుచుకొనియెడల ప్రతివాదుల పరోక్షముందు వాది పక్షం తీర్మానించబడు నని యిందుమూలముగా తెలియపర్చడమయినది.

K. VENKATARAMANA,
ADVOCATE.

సతీన్ సేన్ గారు 36 రోజులనుండి నిరసన వ్రతము బూనుట

చెరసాలలో తమకు సరియగు వసతి

కల్పింపబడలే దను కారణమున

జూన్ 28-మిసర్ ప్రాసీజరు కోర్టు 110 సెక్షను ననుసరించి అరెస్టు చేయబడిన సతీన్ సేన్ గారును ఇంకా 12 గ రును నిరసనవ్రతమునుబూనిరి. సతీన్ సేన్ గారు నిరసనవ్రతముబూని 36 రోజులైనది. చెరసాలలో వసతులు బాగుగా లేవను కారణమున యింకా 12 గురు గూడ సోమవారమునుండి నిరసనవ్రతమును బూనిరి. ఖైదీలతో మాటాడుట కెవ్వరను రానివ్వబడుట లేదు. వీరి ఆరోగ్యము చాల ఆదుర్దా కలిగించుచున్నది. నిన్న విచారణ జరుగవలసినది. కాని యిద్దరు కోర్టువారియెదుట హాజరు పెట్టబడిరి. కేసు జూలై 10 తారీఖునరకు ఆపుచేయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ సర్ జి. యం. చిట్టా విసుగారు

నాగపూరు, జూన్, 28:- సర్ జి. యం. చిట్టా విసుగారు నేటి ఉదయమున 4 గంటలకు తన సోదరుడు గౌ॥ సర్ యం. చిట్టా విసుగారి గృహముందు కాలధర్మము నొందిరి. ఇతడుకొన్ని దినములనుండి తనకాలియందు నొకకురుపుతో బాధపడుచుండి 26-6-29 తేదీన యాకాలు అంతవరకు కోసివేయబడెను. చనిపోయినతొర్వాతి నాతనికేవలము తనస్వగృహమునకు గొంపోవడి అచటినుండి ఉత్తరక్రియలకు గాను గోంపోయిరి. గౌ॥ సర్ ఎస్. యం. చిట్టా విసు, రాజాబహదూరు భాన్ స్లే, గౌ॥ యస్. చి. తాంజే, ఆర్. యం. దేవుముక్, త్రివేది, డెప్యూటీ కమిషనరు పురపాలకసంఘ సభ్యులు మరొకందరు ప్రముఖవారులు కేవలముతో స్మశానమునకు వెళ్లిరి. మృనిసిపలు ఆఫీసులు, బస్సు మూయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

కాంగ్రేస్ తేయాకు

ప్రపంచమందు గలవానిలో

మిక్కిలి చౌకయైన పానీయము

కె. టి. ఇ కాంగ్రేస్ తేయాకునిల్లు తప్ప

ప్రపంచమందు గల తిరిమపానీయములో

మిక్కిలి చౌకయైన పానీయము

1 పాను పాకెట్టు 1-కి ధర రు. 1-5-0.

స్వేచ్ఛర్చు అందుకో., లిమిటెడ్

మద్రాసు అండ్ బ్రాంచీలు.

కఠినమైన ఉదరవాధలను

నివారించుటకు

భద్రమైన, అవసరమైననివారిణి

ఉదరవాధలు భోజనానంతరం అశీర్ణము, చురుత్వము, స్పృహవేదన లేక అల్ల పిత్తరోగము మొదలగు తొందరలు వగైరాలు ఎప్పుడును ఉదరమునందు ఎక్కువ పులుపునుటచే గలుగుచున్నది. ఈ హానికరమైన పులుపును నివారించునట్టి, విశుద్ధరసము మంచితిలోనుంచుటకు భోజనానంతరం లేక బాధగానున్నపుడు కొంచెము బైసురేట్ మెగ్నీసియాను "Bisurated Magnesia" పునుకొనుడు. ఈ దివ్యమైన నివారిణి వ్యాధికి మూలకారణమును పారదోలి సహజమైన, ఆరోగ్యకరమైన జీర్ణమును వృద్ధిపరచుచున్నది. బైసురేట్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" స్టోరులందు, దుకాణదారులవద్ద నుండగాను, బిల్లులుగాను విక్రయింపబడుచున్నది. ఈ నివారిణి వైద్యులచే శిఫార్సుచేయబడి, వైద్యశాలలందుగూడ విక్రయింపబడుచున్నది. ఏలనగా కఠినముగానున్న వ్యాధులకును, జీర్ణమునకప్పుడు గలగు నొప్పియు ఇది తక్షణమే నులమిచ్చును. గణక నేడే నిజముగా బైసురేట్ మెగ్నీసియాను "Bisurated Magnesia" ను కొనుట అందుచే ఉదరవాధ, అశీర్ణవ్యాధులు విముక్తుల మగుట నెప్పుడు కష్టపెట్టజాలదు.

1-7-99. 1055

వృత్తాంతలేఖలు

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

శ్రీయుత కోగంటి వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారు యీ బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి ఈ బోర్డువారు నుడివాడలో నొక కేంద్రగ్రంథాలయమును స్థాపించుటకు, దానిపోషణ నిమిత్తము ప్రతిసంవత్సరము 500/-లు వెచ్చించుటకును యిదివరలో తీర్మానము గావించి తాలూకా ప్రజల కృతజ్ఞతకు బాహుళ్యము చేరి. వెంటనే బోర్డువారు గ్రంథాలయమును స్థాపించి దానికి ఆనబంధముగ, గ్రామములందు వ్యవసాయము, సహకారము, పారిశుధ్యము, మద్యపానము, కేరీర వ్యాధులనుమొనలను వానిని గూర్చి మాజీకలాంతరు పటముల సహాయమున ప్రబోధము గావించుట వారి ప్రాథమిక ధర్మమని సవనముగ జ్ఞాపక పర్చుచున్నాము.

దొంగతనములు

వైజాం, కానలి, సీతానగరం పక్షైరా పెటిల్ మొట్టమొదటి కొందరు ఎరుకలవాండ్లు తిప్పించుకొని, యీ జిల్లాలో జెజవాడ, వండిగా, సూరపేట, నుడివాడ, కైకలూరు, కంకిపాడు ప్రాంతముల మారుమూలములలో చోరీదేవముల గావించుచు సంతోషమును గావించుచున్నారు. ఇప్పటికి జెజవాడలో ఆరువేలము, ముడువేల పరిసర గ్రామములలో మూడువేలము, నుడివాడలో వేయిరూపాయలను దొంగిలించి బడినట్లు రిపోర్టు చేయబడినది. నేరస్థులు కొన్ని సమయములందు గ్రామముల చేరుకొని తోటలలోను, కలాలీ, పంచముల యిండ్లలోను దాగియుండుటయు, కొన్ని సమయములందు మంచి చుట్టలను ధరించి, కాపులను, చెడ్డలను యివిధముగ చెప్పకొనుచు గ్రామములలో తిరుగుటయు తిరుగుచున్నది. కాన గ్రామస్థులు, నమగ్రామములలోనికి కొత్తవారు వచ్చినప్పుడు నిపుణులతో చూచుకొనిన, నేరస్థులు పట్టుకొనగలరు. ఈ నేరస్థులగుర్తి గాని, చోరీ ఆస్తినిగూర్చిగాని సమాచారము తెలిసినవారు, స్వయముగ జిల్లాపోలీసు మాఫరం డెంటు గావించి, సమీప పోలీసు స్టేషనుకు గాని తెలిసిన తన బహుమానము బొందగలరని పోలీసు అధికారులు చెబుచున్నారు.

టోటంగేట్లు

సాధారణముగ టోటంగేట్లు పట్టణముల వెలుపలనుండుట ఆచారము. మాపట్టణమునకు వెలుపల నాలుగు గేట్లును, మధ్య మరియొక గేటును కలవు. యూనియను పరిషత్తులలోనె, ఒక చోటనుండి మరియొక చోటకు పోవుటకు పన్ను నీయవలసిన దౌర్భాగ్యము యూనియనురేటుపేయర్లకు సంభవించినది. తుదకు రైలులో దిగుమతి యయిన సరకుల చెప్పుకొనుటకు నైనను పన్ను నీయవలసినదే. యూనియను బోర్డువారు ఎన్నడైనను యివిషయమై జిల్లాబోర్డువారితో ప్రస్తావించిరాయని ప్రశ్నించుచున్నాము.

ప్రకటన

అష్టాదశకుష్టురోగ నివారిణి

(గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు

రు 500 లు బహుమానము)

బ్రతుకుపై కోతపుట్టించినదియు, సంఘమునుండి దూరమని తేయునదియు నగు యీవిషయము కుటుంబాధిని కాలనియమును కఠినపత్తియు వెగయిరా నిర్బంధనలు లేక స్వప్నమూల్యమున కచిరకాలమున నిశ్చేషము గావించు నీయోగరాజుమే ప్రప్రథమముదని మాప్రాంతమువాడుకలన ప్రఖ్యాతిచేసి ప్రకటనావసరములేకున్నను పరివహరంగుల వ్రాద్దులమున కొద్దిరోజులే ప్రకటింపబడినది. స్మరపడుడు. సర్వస్వాదులకు మదు లివ్వబడును. వివరములకు క్యాబులనునకు నాయుడు.

“మండలమునకు సరిపడు పెద్ద డబ్బా రు 10-0-0. 20 రోజులకు సరిపడు చిన్న డబ్బా రు 6-0-0.”

(ప్రాప్రయిటరు) వై. వెంకటరత్నం నాయుడు 3450 శ్రీరామాశ్రమం

కోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, (తూర్పు గోదావరి

కడప

(స్వకీయవిలేఖరి)

“రాయలసీమ” వైవారపత్రిక

కడప డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగా రగు శ్రీయుత జె. సామిశాస్త్రిగారి యెదుట మాకడపమండల కాంగ్రెసు ప్రచారకులగు శ్రీయుత కె. సుబ్రహ్మణ్యముగారు తెలుగుభాషలో “రాయల సీమ” అను వైవారపత్రికను ప్రకటించెదననియు ఆపత్రికకు శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యముగారే సంపాదకులుగాను, మద్రాపకులుగాను, ప్రకాశకులుగానుండురనియు డిక్లరేషన్ ఇచ్చియున్నారు. దేశీయమహాసభయొక్క ఆదేశానుసారముగా పత్రిక రాయలసీమలో ప్రచారము చేయునని తెలుపగా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యముగారిని రు 2000 సెన్యూరిటీగా కట్టమని కోరిరి. సెన్యూరిటీ వైకము రు 2000 వెంటనే చెల్లించబడెను. “రాయల సీమ”పత్రిక రాబోవు జూలై 15 తేదీనుండి వెలువడుటకు సర్వప్రయత్నములు చురుకుగా జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మునిసికల్ ఎన్నికలు

కడప బొమ్మకవాడీ వార్డును ప్రస్తుతము కాన్సిలర్లుగా నున్న శ్రీయుతులు సి. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ., బి. ఎల్., సి. పి. రామచంద్రారావు బి. ఎ., బి. ఎల్. గారి స్థానములు రాబోవు అక్టోబరుమాసములో ఖాళీ గానున్నవి. ఆరెండు స్థానములను పోటీచేయుటకై శ్రీయుతులు సి. పి. రామచంద్రారావుగారును, కె. సుందరాపుగారును, బి. పిచ్చయ్యగారును, వి. రాధాకృష్ణయ్యగారును, బి. ఎల్. నరసింహారావుగారును, యం. కృష్ణమూర్తిరావుగారును, జడ్. సుబ్బయ్యగారును యిప్పటినుండియు తీవ్రముగా ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఇందులో మొదటి అయిదుగురును కడపనగర ప్రసిద్ధివ్యాయవాదులు. ఆరవవారు వ్యాపారస్థులు, ఏడవవారు పకీలగుమాస్తాగారు.

సిద్ధవటంతాలూకా గ్రామోద్యోగుల సభ

రాబోవు సెప్టెంబర్ నెల మాడవ వారము వంటిమిట్ట గ్రామములో జరుగనున్న సిద్ధవటంతాలూకా గ్రామోద్యోగుల సభకు అధ్యక్షులుగా నుండవలయు నని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యముగారు పంపిన ఆహ్వానపత్రికను శ్రీయుత టి. నరసారెడ్డి, బి. ఎ., బి. ఎల్., గారు అంగీకరించి రని తెలియుచున్నది:—శ్రీయుత కె. కోటిరెడ్డి బి. ఎ. బి. బి. సి. యల్. బారట్లా, ఎం. ఎల్. సి. గారు సిద్ధవటం తాలూకా ఓటర్ల మహాసభకు అధ్యక్షత వహించుట కంగీకరింపరని కూడా రూఢిగా తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

శ్రీ గాంధీమహాత్ముని కడపమండలమునకు వచ్చునను వార్త ప్రకటింపబడినది ముంసల శ్రీయుత టి. నరసారెడ్డి బి. ఎ. బి. ఎల్., (తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు) గారు కాంగ్రెసు ఉద్యమముపట్ల చాల పట్టునల చూపుచూ, జమ్మలమడుగు తాలూకాలో కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుటయందును, విదేశ వస్త్రబహిష్కారము నంగును చాల పాటుపడుచున్నారు. వీరికి తోడుగా మా కడపమండల కాంగ్రెసు ప్రచారకులగు శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యముగారు మాడ జమ్మలమడుగు తాలూకాలో విశేషముగా ప్రచారము చేయుచూ కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుచున్నారు. ఇటులనే ప్రతితాలూకాయందును సూతనోత్సాహము కలిగించుచూ శ్రీయుత కె. సుబ్రహ్మణ్యముగారు చేయుచున్న కృషి ఎంతయు ప్రశంసనీయుగా నున్నది.

బొంబాయి జ్యాయలరిమార్డు

అనలు సవరం బంగారుకు

అనలు రాళ్ళపెట్టిన నగలకు

ఉత్తరవాద మిన్వబడును.

కేటలాగు ఇవానుగా పంపబడును.

2/94 చైనాబాబు రోడ్డు, మద్రాసు.

ఎంత బాగుగా ప్రకాశించుచున్నవి!

ఈవారములో కెల్ల యీరోజు ప్రకాశవంతమైనది. బ్రాసోతో నేడు యిత్రడి రాగిపాత్రలన్నియు శుభ్రపరుపబడినవి. నేడే బ్రాసో రోజుని చెప్పవచ్చు. పాత్రలన్నియు వారమున కొకరోజు

BRASSO

శుభ్రపరుపవలెను. మీఇంటిలో బ్రాసో రోజు వాడుకలో నున్నదా?

2

RECKITT AND SONS, LTD., HULL AND LONDON, ENG.

SOUTH INDIAN EXPORT Co., P. O. Box 37, MAL RAS.

ఆంధ్రనాటకకళాపరిషత్తు, తెనాలి

సుప్రసిద్ధమైన ఆంధ్రనాటకకళామండలిచే
పలువిధములైన నాట్యకళాప్రదర్శనములు
ఇవ్వబడినది

19-6-29 రాత్రి 9-30 గంటలకు బుధవారం

1. రోమియో, జూలియట్ నుండి ఇంగ్లీషులో 8 రంగ
ముఖ:—రోమియో:—బి. వి. సుబ్బారావుగారు బెజ
నాడ, జూలియట్:—డి. గోవిందరాజుగారు బెజనాడ.

2. కన్యాశుల్కమునుండి 5 రంగములు:—గీతం:—
డాక్టరు గోవిందరాజుల వెంకటసుబ్బారావుగారు (ఎల్. యం.
అండు ఎస్.) తెనాలి, రామప్పయ్య:—మేష్టరు అంజ
తెనాలి, చుగ్గరవాణి:—మేష్టరు సింహ, తెనాలి, సాజనా
రావు:—శ్రీమాన్ నంమూరి శేషచంద్రయ్యగారు (బి. ఏ)
ప్రేక్షకు తెనాలి, పూటపూర్ణమ్మ:—డాక్టరు వై. కె. శాస్త్రి
తెనాలి.

3. శ్రీ గోవిందరాయ నాట్యపండితవారిచే కుమార
విజయనుండి రెండురంగములు:—నారదుడు:—శ్రీమతి నర
సూర్యయ్యగారు, మన్మథుడు:—శ్రీ సుభద్రాబాయిగారు.

20-6-29 సాయంత్రం 6-30 గంటలకు గురువారం

1. శ్రీ గోవిందరాయ సురభి నాట్యపండితవారిచే
శ్రీమద్రామాయణములో భూర్బాణాధింగ ము రంగము.
రామడు:—శ్రీమతి సుభద్రాబాయిగారు, లక్ష్మణు
డు:—శ్రీమతి అంజనీబాయిగారు, సీత:—శ్రీమతి నరసూ
రాయిగారు, భూర్బాణు శ్రీమతి లక్ష్మీదాసుగారు.

2. ఒక్కో నందియు, మేకోజెత్తుమండియు, జూలి
యట్ నీజరునుండియు, హెంలెట్ నందియు, రోలియట్
నుండియు క్రమముగ నొక్కొక్క రంగమును ప్రదర్శించిరి.

వి. వెంకోబరావుగారు బి. ఏ. బి. టి. యస్. నెల్లూరు.

3. బొబ్బిలి పాపారాయని ఆత్మచక్రసీమ.

పాపారాయను లంకా కృష్ణగూర్తిగారు, బందరు.

4. పాదుకాపట్టాభిషేకములో కైక భరత సీమ. కైక
కామము నరసింహారావుగారు తెనాలి, భరతుడు, పులిపాటి
చెంకటేశ్వరుగారు తెనాలి.

21-6-29 రాత్రి 9-30 గంటలకు శుక్రవారం

శ్రీ గోవిందరాయ సురభి నాట్యపండితవారి సావిత్రి
లో 10 రంగములు. సావిత్రి శ్రీమతి నరసూరాయిగారు, సత్య
కుండు శ్రీమతి సుభద్రాబాయిగారు యముడు శ్రీమతి
టంగుటూరి కొటేశ్వరరావుగారు.

2. కాంతామతి నాటకమునుండి 2 రంగములు

ప్రతాపసేనుడు శ్రీయుత వి. అంజనేయులుగారు కాం
తామతి శ్రీమతి లక్ష్మీదాసుగారు దొంగ నుహోరాజుశ్రీ వి.
గోవిందరావుగారు.

3. తెనాలి శ్రీరామవిలాససభవారు శ్రీ కష్టతులాభా
రములోని శ్రోతృపదేశ మనురంగము.

సత్యభామ:—స్థానం నరసింహారావుగారు తెనాలి,
నారదుడు:—పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారు తెనాలి.

4. బొబ్బిలిలో పాపారాయని నిర్భాగము ఆనందం
గము. పాపారాయడు:—నుహోరాజుశ్రీ నెల్లూరు నాగరాజ
రావుగారు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, బుచ్చి దా|| గోవిందరాజుల
సుబ్బారావుగారు తెనాలి.

5. హరిశ్చంద్రలో చంద్రమతి కలహంకి యింట నీన.
చంద్రమతి:—నుహోరాజుశ్రీ ముప్పిడి జగ్గరాజుగారు కాకినాడ.

6. తెనాలి శ్రీరామవిలాససభవారు నారంగధరలో
వివరంగము చిత్రాంగి:—బ్రహ్మశ్రీ స్థానం నరసింహారావుగారు,
రాజనరేంద్రుడు:—పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారు.

7. ప్రతాపరుద్రయ్యంగో పిచ్చినానిరంగము దా|| గోవిం
దరాజుల వెంకట సుబ్బారావుగారు, తెనాలి.

కేధరిన్

గ్రంథర్థ:—శరణు రామస్వామి చౌదరి

రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువా
ము లోకప్రథమ ఒక విరమాత చరిత్రము. అందరును చదువ
గలది. చుట్టకై లిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నత లక్ష్యనారాయణ
గారి అమూల్యమున పీఠిక గండు. ధర 0—4—0

ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయము, మదరాసు

ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తున సభాధ్యక్షులగు శ్రీయుక్త దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి అర్పించబడిన స్వాగత పత్రము

శా. ఆశాపరికల్పితాంధ్ర సుకళావ్యాపార సత్ప్రతికా
ధీమన్ భారతమాతృగర్భవరకు క్తి స్ఫూర్తిముక్తామణిన్
గాశీనాథసదస్వయాంబునిధి రాకావంధ్రనాగేశు ల
క్షీకా! నాట్యసభాధ్యక్షతేయగదవే చేదోయిసంధించెదన్.

సీ. మాతృభాషసతీమాన్యత కెవ్వని,
భవ్యాత్మకాంచన పద్మసీతి
గ్రాన్థయస్యరశ్మంభులాంతి కెవ్వని,
సద్భాసనికరంబు శాశముఖము
హీనజాతులనుదరింప నెవ్వనియభీష్టంబు
పవిత్రమా స్వర్ణపదవి
సకలకలందరక్షణమున కెవ్వని,
కమనీయభావాలపు కల్పకాళి

గీ. అట్టి గుణగత్త తేతులకు నాలవాల
మైన నాగేశ్వరా యాసభాధిపతివి
గమ్ము నాటకకళసమగ్రముగ నుద్ధ
రింపనే మామహాతుల నాలింపగదనే.

ఉ. భారతీయకాంబూజము ప్రాపునహర్ష పయోధిసత్పుణా
సారతరంగదోలికల సాంప్రతమాగుచునుండ నాట్య వి
ద్యారమణీలాలమకు ముందంబొసగూడకయుండునయ్యర
మూరహాపుట నీగురుజాన్యుతకీరపాలి జల్లుమా.

సీ. నీభామావల్లభీనీరంగభావంబు
నీడలోనిలనా ాడు కలడె
నీకరుణామృతనిష్ఠుల రసమసంధ్రమమొప్ప
ద్రావనివాడు కలడె
నీపత్రికానూక్తి నిచయండు నిగమంబు,
వలెనెంచి చదువనివాడు కలడె
నీదానభావాబ్ధి నీరంబులం దాసమడి
యీదులాడనివాడు కలడె

గీ. గ్రహగతిని జాలనట్టి యేఘనుడొ నీడు
కరుణవడయకయుండును గాక జగతి
కళలు సర్వము నీచేతగాడె వృద్ధి యగుట
నీ నాట్యకళ ప్రోవుచుయ్య కృపను.

సీ. నాటకకళ ప్రోచినాడని కీర్తి ముక్తామణుల్
దెసలందు గట్టుచుయ్య
బహురూపములతోడ బరగు నీనాటక
లీలాగతి దయ లాలింపుచుయ్య
భారతితో నాట్యభారతిగూడ
ప్రేమించుచు గృహ నుద్ధరింపుచుయ్య
నాట్యకళావిధానసీతి శాస్త్రియమహిత
పద్ధతిగాను మార్పుచుయ్య
గీ. నాటకమె జీవనంబుగా నటనసేయు
నన్ను గోవిందరాయ చున్న నమసేయ
నిన్ను సర్వకళా నేవి సమ్మతించి,
యేలుజామి సంతతంబు నాగేశరాయ.

చక్రావధనుల మాణిక్యశర్మ
వి గోవిందరావు

[క్రొత్తకూర్పు] తెలుగు [1927 సెప్టెంబరు]

హిందూలా.

రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు

11 బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు నకిలు, మద్రాసు, గ్రంథకర్త. 4280

మల్లాప్రగడ రామచంద్రరావు పంతులుగారు

బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు నకిలు, మద్రాసు, గ్రంథనిష్ఠాకర్త.
మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు, గట్టి కాలికోవైండు, వై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు,
480 పేజీలు, వెల రు. 8-0-0. పోస్టుఖర్చు నహ రు. 8-8-0. ఛార్జీ గా సిహా, మైసూరు, మద్రాసు

శిరోజములను

మి జీవితపర్యంతము రక్షించుకొనుడు

శిరోజములు మిక్కిలి సున్నితమైన వస్తువు. మీరు దానికి సరియైన
పోషణ చేసినచో అది చక్కగా పెరిగి, అందముగా కనబడును, లేనిచో
అలత్యము చేయబడిన సూచన లగబడును. దేవిసముగా నైన మీ
శిరోజములు మీకు ఆశాభంగమును గలిగించిన దానికి అపాయ
ములు గలుగునట్లు భయపరచునట్టి వాటినుండి రక్షించుటకై వాటిని

జి బి కు సు మ్

ప్రాద్యదేశమందు శిరోజములను

పునరుద్ధరించునట్టి తైలముతో భిక్షాచేయుడు.

అనేక సువత్సరములు నిర్లత్యముచేసిన పిమ్మటను లేక సరిగా పోషణ
చేయక యుండినను ఇది తప్పక మీ శిరోజములకు ఆరోగ్యమును
గలిగించును. గడచిన 50 ఏండ్లనుండి ప్రపంచమంతటను వాడుకలో
నున్నది.

ప్రతిచోటను విక్రియింపబడుచున్నది.

C. K. SEN & Co., Ltd., CALCUTTA.

ఆంధ్ర నాటకకళా సంఘమున సభ్యులగు వీరు
దేశోద్ధారక కార్యకర్తలను సాక్షాత్కరించువలెగాలి అర్పించు
బహిరంగ

స్వాగతపత్రము

హో. దేవ శుభ్రం జగద్గురౌ, కవి నా నా కం యథా
గోవిందరాజ ధీమంతం, సోమం సామ సదాశివమ్॥
మ॥ శ్రీతల్పాక్ష వనదత్తు డాన్యువభిలో ర్వీనాయకం డీశు డు
న్మలతీర్తి తలతలవాలసుగు మా నాశ్వరా రాధ్య వ
ప్రతిమానాభిల వాక్రవంచ నిధి నీ ప్రాజ్యస్వాధీశ్వర
స్థితి గల్పించుట యాంధ్ర నాటకకళాదృష్ట యు కాకండునే.
నీ॥ పరిచయమైన హింసయొనర్చుర డం

తల్పాక్షుల నెట్లు దగ జయించె
కానైన పరల సామ సింహగా బోన
దేరితి వాన్మించె నింతకము
పరిహాసమునకైన బహుమతి వలుడు
ప్రతివాదితతి నెట్లు బరిభరించె
నితర కామినుల గ డై త్రియెనను జూడ
డజురాణి నెట్లు విశ్వయుగ జేసె
ననెడు నుతి గాంచ దీనవా డయ్యుతరుడు
భారతీయా రణపాత్ర మై రహించు
నాంధ్రనాటక విద్యాసభాధిపత్యమును
పహించుట వృద్ధిహాచనమే కాదె.

మ॥ నిమగ్నం చేసి శ్రమంబుదీర్చుకొను పూర్ణిక్ పీడి మద్దేశసా
ఖ్యము జేకూర్చగ స్వాధ్యమెల్ల వినియోగంబైన గానిమృతం
చు మదిన్ సైర్యము బూనినట్టిభునుడిచ్చి నీసభాధీశ్వర

త్యము గైకొంటయె ముఖ్యకారణముగాదా నాటకభావితై
కా॥ దేశోద్ధారకజాతి నాంధ్రుడనుటకీ దీనా ర్థి నాశంకరం
దేశశత్రువృద్ధిదాయకుండగు బుధం డాటన్ గృహదృష్టిమై
కాశీనాథసదస్యయాంబునిధి రా కాసీముడై నట్టి నా
గేశారాధ్యుకు సాయమయ్యెడు సతః బేతత్యభావృద్ధికై.

విద్యాత్ ములుగు చంద్రవకాలి శాస్త్రిగారు.
ఆంధ్రోపాధ్యాయుడు, తాతాకా హైస్కూలు, తెనాలి.

ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తున, సభాధ్యక్షు లగు, మహారాజశ్రీ
నాట్యాచార్య, చట్టి పూర్ణయ్య పంతులుగారికి అర్పింపబడిన,

స్వాగతపత్రము

కా॥ శ్రీకళ్యాణగుణాంక చట్టిమకులక్షీరాధిరాకావిభం
డై కీ ర్తిల్లిన పూర్ణయార్యశ్రీ జనుతోహర్షింప మానాట్య వి
ద్యాకూలకపసత్సభాధిపునిజేయన్ శ్రీరమానాథు న
స్తోత్ర శ్రీ వెలయన్ సుగించెదము విద్యుక్ ప్రకారంబుగకా.

కా॥ ఓదినపూర్ణయార్య! సుగణోన్నత! తావక సద్యశోపటి
రాచలసారభాసలపరంపర నాట్యకళావిభూతినికా
నూచనతేయ తావకవచోవిభవంబును గోరినాము రా
జే చతురత్య మీర్షడగ బీత వలంకరణంబు నేయవే.

కా॥ శ్రీ వెలయన్ సుయోధను కుచేష్టులు, వీరశివాజివిక్రమ
శ్రీభీషంబు, దుష్టుమతి నేతలు, జక్క నటించి భావం
భావనతేసి తద్రసము బర్వగజేయనె పూర్ణయార్యశ్రీ!
కావున నాటకాభియ కాళంపే తను భూషణంబు కా
డె! విమలాత్మ నాట్యకళ దెల్పు సభాధిపతీత మందవే.

నీ॥ వక్త్రమపు దేవమందున బరగునట్టి
భవ్యవిద్యాధిపతీతము వారల్లె
పొగడి నాటకాచార్యుని ధూరిరుద
పట్టి మొసగె రానె యాపదమునకును.
నీ॥ రసముల నెరింగి నటించి రమణ మెఱయ
జగతికి బ్రహ్మమొనరించి సంస్తవముల
గాంచి యోపూర్ణయార్య! శ్రీకాంతుకృపను
శ్రేయముల గాంచి సతము వర్ణిల్లుమయ్య.

ఆహ్వానసంఘపక్షమున తత్కార్యజ్య
కొత్తపల్లి లక్ష్మయ్య

వైసరాయిగారు

ప్రస్తుతము నిర్వయింపబడిన ప్రకారము ర జప్రతినిధి
గ.తి రాధోపునవత్సరము ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీనుండి 10 వ తేదీ
నెలకు లక్షాంక పల్లి అలలునంబెదగు. (అ. (స.))

గ్యారంటీ లేనటువంటి నూనెల నువయో
గించి మీ ఆహారపదార్థములను చెడగొట్టుకొన
కుడు. అందువలన ఆహారపురము ఏర్పడును. మీ
ఆహారమును కోకోజములోనే వండుకొనుడు.
వంటకపు నూనెలలో కెల్ల ఇది నిర్మలమైనది.
గ్యారంటీ యివ్వదగినది. టూనాటవానితో కోకో
జమునే ఉపయోగించు మని చెప్పడు. 2

Cocomag

శ్రేష్ఠమైన వంటకమునకు

లోకలోభండు సత్రము:—విశాఖపట్టణము

విశాఖపట్టణము చాలగ వృద్ధిచెందుచున్నది. ప్రతిదినము
వందలకొలది బాటసారులు వేరువేరు పనులమీద మీపుర నర
దెంచుచున్నారు. పట్నములో నాల్గు సత్రములున్నవి. (1)
టర్నరు సత్రము (2) గరుడానారి సత్రము (3) కేసాపల్లి
నరసింకరావు పంతులుగారి సత్రము (4) జల్లూరు నర్సరా
యయ్యగారి లోకలోభండు సత్రము.

కీ॥ శీ॥ జల్లూరు నర్సరాయయ్యగారు ఈ సత్రమును
ప్రజోపయోగార్థము ఆర్పించిరి. ఇందు 6 గదులున్నవి. ఈ
సత్రమునకు సుమారు రు 1500/- ఎండ్లోమెంటున్నది. ఈసత్ర
ము చాల మరమ్మత్తులను గోరుచున్నది. కాని పెద్దమరమ్మత్తు
చేయుటకు తగిన అవకాశములు కానరావు. సత్రము నంటియు
న్న కాళీస్థలమును ఇప్పుడున్న సత్రపుస్థలమును కలపినచో సు
మారు 20 గదులను నిర్మించుటకు తగినంత యావకాశము గలదిగ
నిర్మింపబడును. లోకలోభండు లున్న పరిశ్రమలో బోర్డు సుమ
ారు రు 20000/- ఖర్చుపెట్టి యీ సత్రము కట్టుట దర్శభము.

కాని యీ సత్రపు సౌఖ్యమును పొందు మాండలికులు,
ఆంధ్రులు, సహాయపడిన యిక్కార్యము త్వరలో నెరవేర
గలదని నాకు నమ్మకము గలదు. తాలూకాబోర్డువారు తత్ప్ర
సిడెంటుగారు శ్రీ భూపతిరాజు సీతారామరాజుగారి వంటి
యదారశీలురు ఇక్కార్యమును పూనుకొన్నచో మండలము
లో వలయు ధనము త్వరలో చేకూరు నని నమ్ముచున్నాను.
తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు ఈ కార్యములో నిమగ్నులైనచో
అచిరకాలములో నీ కార్యము జయప్రథముగా నెరవేరును. ఈ
శ్వరు డిట్టి మహత్కార్యములకు మండలివలన ప్ర తస్నా పర
చుగాక!

శ్రా సీతారామయ్య

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డుయొక్క 1928-29
స ॥ గపు పరిపాలనా కమిటీ ఆమోదించుటగాను మ-రా-శ్రీ
కలిదిరికి 10000 గారి ఆదేశమునందే తాడేపల్లి గూడెం
తాలూకా బోర్డుయొక్క జనరలు మీటింగు 26-6-29 తేదీన
తాడేపల్లి గూడెం గ్రామములో తాలూకాబోర్డు ఆఫీసునందు
జరుపబడెను. సమితి పరిపాలన రిపోర్టు ఆమోదించునపుడు యీ
దిగువతీర్మానము బోర్డు మెంబరుగారైన మ-రా-శ్రీ, పసల
కృష్ణమూర్తిగారిచే ఉపసాహించుటకీ బోర్డువారిచే యేకగ్రీవము
గా ఆమోదించబడెను.

“గ్రామపంచాయితీలను చాలచోట్ల కలగొల్పుటకుం
దును వాటిని ప్రోత్సహించి పెంపొందింపజేయుటయందును,
ముఖ్యముగ మెట్టిగ్రామచాలయం నీటిసరఫరా నిమిత్తమున్న
పల్లపు గ్రామచాలయం బాటలు వెయించుటకును గవర్న
మెంటు గ్రామము యొక్కవగా పొందుటయు, సాంఘిక తిరిగి
పోకుండ దానినంటియు పూర్తిగ నుపయోగించుట యందును,
యిదిగాక మొత్తముమీద తాలూకాబోర్డు సంబంధించిన వ్యా
పారములన్నిటి సరించియుకూడా ఈ బోర్డు అధ్యక్షులగు
మ-రా-శ్రీ కలిదండి గంగారాజుగారు మాపించిన చాకధక్య
ము, కార్యశీత, సమభావము, త్యాగశీలత మొదలగు ఉత్తమ
గుణములవలన బోర్డు వ్యాపారము సక్రమముగ ను,
సంతుష్టికరముగ ను నడుప బడినది, అందులకు బోర్డువారు శ్రీ గంగారాజుగారికి తమ సంతృప్తియు,
తమకృతజ్ఞతయును యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాము.

సర్ అబ్దుల్ ఖాదిరుగారు పబ్లికుసర్విసు కమిషను
సభ్యులుగా నియమింపబడుట

సిల్లా, జూను 28:—పబ్లికుసర్విసు కమిషనరందు సయ్యదు
రజాఅలీగారికి బదులుగా సర్ అబ్దుల్ ఖాదిరుగారు నియ
మింపబడిరి.

(అ. ప్రె.)

వీటిని మర్యాదపూర్వకముగా వర్ణించుచు, సుందరముగా వర్ణించుచు, దరఖాస్తులను ఆహ్వానించుచున్నాము.

అశ్వములు, పశువులు, పువ్వులు, గొట్టెలు, నూకరిములు

హోమియోపతి చికిత్స

యేజెల్ల శ్రీ రాములుచేదగిగారు-అంగలూరు

అకాలప్రసవము

మానవుల విషయములలో ప్రసవము అనుమాట నువ్వె గొట్టెము. కాని పశువులను ముప్పై సామాన్యముగా ఈముట అందుము. పశువుల విషయము అకాలప్రసవమునకే ఈసుక పోవుట అందుము. కాని ఈసుకపోవుట అనుమాట కన్న స్వచ్ఛమైనది కాబట్టి అకాలప్రసవ మను దానినే ఎక్కువగా నాప యోగించును. ఆవులలోను, గొట్టెలలోను, అకాలప్రసవము చాల ఎక్కువగా తలచించుచున్నది. మరియు కొన్ని జిల్లాలు లేక ప్రదేశములలోని ఆవులు ఎక్కువగా ఈసుకపోవుట కలుగు చున్నది. అదియును గాక ఒకగోవు ఈసుకపోయిన పిమ్మట లక్షోపలక్షలు అనుకరణగా నా అకాలముననే ప్రసవించుచున్న వి. ఇంకొకటి నూడ గలదు. ఒకగోవు ఒకసారి ఈసుక పోయి నపిమ్మట వచ్చు సంవత్సరములలో మరల నాప సయమునకే ఈ సుకపోవుటకూడ గలదు. ఆవుల విషయములలో అట్టిది అయిన ఎనిమిది నెలలపట్ల సంభవించును. సామాన్యమున కన్న నెక్కుడుగా మేప బసినదా ఏవగునైనను అకాలముననే ప్రసవించుట కెక్కువ తావేర్చును. ఎనిమిదవమాసమున తప్ప ఆరుగట్టెములు ఆవులకన్న తక్కువగా ఈసుక పోవుచుండును. ఆరుగట్టెలు అపరిమితముగా ఈసుక పోవుచుండును. కాని అందుములమున అవి అరుదుగా మృతిచించుచుండును.

లక్షణములు

అకాలప్రసవమునకు ముందునూ నడలు కనుపించవు. పిచ్చా రము, నిరుత్సాహము తొండగించు మొగముతో జంతువు ఉండును. ఆకలి దప్పికల నెరుగక పడియుండును. మేలను ముట్టినై న ముట్టుదు. పాలు ప్రసరింపక ఆగిపోవును. జంతువు అరచును. తీగలు వేయును. కడుపు మడుచుకొని పోవును. తల్లి కడుపులో దూడ కదలక మొదలక ఆగిపోవును.

కారణములు

కడుపువూడ దెబ్బలు తగిలినను, చెడిపోయిన ఆహారము ను తినినను, గర్భమును దాల్చిన పిమ్మట మగజంతువుతో సంబంధమొక్కసారియైన సొందినను, చుట్టు ప్రక్కల ఏదైన జంతువు ఈసుకపోవుట పసి పట్టినను, గోవుల కకాలప్రసవము సంభవించును. గొట్టెల విషయమున త్వరగా నడచునట్లు చేసినను, కక్క తోడేను మొలలైన అపాయము చేయు జంతువులను ఆకస్మికముగా చూచి భయమొందినను, లేక సొట్టెలుతో కలయిక గలిగినను గొట్టెలకట్టి ఆపద సంభవించును. మరియు బలహీనతలైనను, వెచ్చదనమైన వేసరి పిమ్మటగడచడంకజేయు చలికాలము వచ్చుటవల్లనుకూడ వివర్ణ చేయారవచ్చును. ఆము నుట్టముపట్ల మితిమించిన పనివల్లగాని, పేచారము వల్లగాని, అర్బుకాత్యంతాహారములనుగలగాని లేక పేగులు వాచుటవలనగాని ఇట్టి ఘోరవిషయములే లోనగును

చికిత్స

ఆర్మికా:-గర్భమును దాల్చియున్నపుడు ఏదైన బల్యుగిలినవినుటలు ఈ మందును అనగర మైనన్ని సార్లు యోగించి అకాలప్రసవము తప్పిపోవును.

క్రస్ టూన్:-లేదేముగానోపల నోవ్వలగలగాని, మితిమీరిన పనిచేయుటవలనగాని, ఈ సుకపోవుట సంభవించునన్న యెడల ఆర్మికా నుపయోగించుకొనుటలే ఈ మందును ఉపయోగించవచ్చును.

సికిల్:-అకాలప్రసవము పిమ్మట పశువునకుండు శక్తిని క్షీణింపజేయుచు రక్తము ప్రసరించుచుండునయెడల ఈమందు నుపయోగించవచ్చును.

పల్నటుల్లా:-అకాలప్రసవము తొలగించివేయుటకిది మేలైనమందు. మావి 24 గంటలలో పడనియెడల దీనినుపయోగింపవచ్చును. ప్రతి రెండు మూడు గంటల కుపయోగించుచుండుము.

అకోనిటె:-శీతలము సంభవించిన నువకరించును. ఉపశమించువరకు ప్రతిగంట కొకసారి ఉపయోగించవలెను.

భయానము చెందిన ఆరుగట్టెములకు నల్ల మందు పెట్టుచుండవలెను. దైవా శిక్షయందున్నవో ప్రసవమువలన కలుగు బాధలనుండి త్వరలో జంతువు ముక్తిపొందగలదు. అకాలప్రసవమునకు పిమ్మట జంతువునకు కాంతసాధనములజేయుచు చిలికాలి తలలకుండు కాపాడవలెను.

సంస్థానాధీశుల స్థాయిసంఘసభ్యులు పూనానగరమునకు చేరుట

బొంబాయి, జూన్ 27:-పాటిమాలా మహారాజు గారి ఆధిక్యమున సంస్థానాధీశుల స్థాయిసంఘసభ్యులు మంజులకు రఘుబ్రాహ్మ విలియమ్సు, కలను హోస్టల్ గూడ తోను, ఇంకా మరికొందరితో నేటి మధ్యాహ్నమున ప్రత్యేక బండితో పూనాకు వెళ్లిరి. కిరు బైపాయి లోలో రేవు (28-6-29) సంప్రదించెదరు.

పూనా, జూన్ 27:- సంస్థానాధీశుల స్థాయిసంఘ సభ్యులకు వికసిత మహారాజు, భోపాలనవాబు, మహారావు కచ్చి పోరుబందరు, మహా జా ధోలపూరు రాణా మహారాజు సీతా మహారాజు సాంగ్లీ ధిపతి వీరందరు నేటి సాయంకాలమున పూనానగరమునకు విచ్చేసిరి. కిరితో మంత్రులకు రఘుబ్రాహ్మ విలియమ్సు అధికతుల సంఘకార్యచర్య కలనను హోస్టల్ సర్ ముఖాయి మెహతా మహమ్మదు మహమ్మదుహద వచ్చిరి. వీరితో కొందరు ఆ గణాను పోరుబందరు మహారాజు నగోర్లు మెహరాజ్ గార్ల భవనమునందు బసచేసి యున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

కాలచంద్రిక

ప్రతికర్త శ్రీయుక్త చంద్రిక రామయ్యగారు గుంటూరు

కాలచంద్రికములు, నక్షత్రాల సంఖ్యలు వ్యక్తములు స్వస్థానాధీశుల స్థాయిసంఘసభ్యులు, మహారాజులకు ముఖములు, వ్యక్తములు సంవత్సరములకు వ్యక్తములు గ్రామీణులకు వివరము, ద్వారావిషయము సాంకేతిక శాస్త్రము మున్ను పెక్కువిషయము లిందు విపులముగా వ్రాయబడెను. ఇది సులభ తైలిన తాత్పర్యముతో గూడ వ్రాయబడెను. దీనిలో 36 పేజీలును 8 ప్రకరణములు వున్నవి. నెల రు 0-5. ముముచారిటుల వ్రాయవలెను.

అడ్రెసు:- శ్రీ వేంకట పేరారంబ గణపతి కంపెనీ, లాస్, రామా అండు సమ్మ పెద్దబజారు, గుంటూరు లేక ఆంధ్ర బుక్కుడిపో పెద్దబజారు గుంటూరు.

ధర సరసము! నమ్మకమైన సరకు!! స్వదేశాభిమానులారా! స్వదేశీ పరిశ్రమమునకు ప్రోత్సాహ మొసగి, ఉత్సాహమును గలిగింపుడు !! అన్నిరకముల పప్పురమెంట్లు హిందూదేశమునందే మొదవ పారిశ్రామికలచే చేతితో తాకబడక తయారుచేయబడినవి. వివరము లకు ఈ దినపత్రికమునకు వ్రాయవలెను. ధరలు తక్కించబడినది. 55 డిజి:-56, బందరు పిడి, మద్రాసు. 16, అదియప్పనాయకపిడి, జి. టి., మద్రాసు.

మంచితరుణము నవీరకములు మేము తెల్ల సిల్కుతో ఖండాలు నాణ్యముగా తయారు చేయించి విక్రయించుచున్నాము. అగ్నిస్థంభ, వజ్రస్థంభ, వెద్దమునుష్కలం మొదలగునవి చాల బాగుగా వుండును. సిల్కు బహు మృదువుగాను మిక్కిలి మెత్తగాను వుండును. మా ఖండాలు నచ్చనివారికి సాము తిరిగి వాపసు యిచ్చివేయుదుము. X 3+46" వె తెల్లసిల్కు సాదా మామిడండు ఖండువా 1-కి రు 7-12-0 X 2 1/2+46" వె డిజి 1-కి రు 6-8-0 X 3 1/2, 4 లలోను దొరుకును. పై సిల్కులలో 46" వర్సింగు గజం 1-కి రు. 2-8-0. సర్కులు అన్నియు వి. పి. పి. గా, పంపుదును. తెలిగ్రాం అడ్రసు, 'ఓం' వితాపురం. మావూరి మారయ్య సిల్కు మాన్యుఫ్యాక్చర్స్, ప్రవృద్ధ (తూర్పుగోదావరి జిల్లా.)

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యంజనులు సులభమైన మెకానిజమ్. వేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టగును. యీ యంజనులు కెమిడికల్ ట్రైపులోను, కోల్డ్ ట్రైపులోను ట్రైపులోను 7 గుర్రములు వోర్సు పవరుమొదలు 56 గుర్రముల వోర్సు పవరువరకు దెల్లపపుడు స్టాకలో సిద్ధముగా నుండును. అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను, టెంపరు గలవిగాను వుండును. క్రూడాయిలు శుభ్రు అతిస్వల్పము. యెంత మడ్డి చురుతోనైనను అతి త్వష్టికరముగా పనిచేయును. ధరలు అతి సరసము. 89 మద్రాసు రాజధానికి సోల ఏజంట్లు యెంపైరు యంజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపిడి, మద్రాసు. బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

ఇంజనులలో భూములకు నీరుతోడే యంత్రము లోక్ ప్రసిద్ధి చెందిన రిస్టన్ హోరన్సుబి యంజనులలోపంపు నెం 1. దినముకంటేకి ఘనము 3 యకరములు రెడుపుటకు 56 ఘంయి యంజనుపంపు గొట్టములు డెబ్బతోకలపి మా 475. నెం 2. దినముకంటేకి 5 యకరములు రెడి యంజను, పంపు, గొట్టములు డెబ్బతోకలపి మా 600. నెం 3. దినముకంటేకి 7 యకరములు రెడి యంజను, పంపు, గొట్టములు, డెబ్బతోకలపి మా 875. యిదిగూ కంపెనీవారికి వ్రాసిన తెప్పిలజాబితా దొరుకును. గాలి కంపెనీ. మిషనరీస్వామియలు 164, బాడే, మద్రాసు.

ఫలవృక్షములు

వెన్నెలకంటి అప్పారావుగారు

వేలకూప్యముల వృక్షములను గూర్చి వ్రాయువా లేవు అను కమిటీల తీర్మానములు ప్రజలకు నిరూపణము లగుటకు చాలావరకు వ్యవసాయకమిటీవారి రిపోర్టునుబట్టి యొక్క-విషయము నీ న్యాయముతో చెప్పించెదను. మనవృక్షని ఆరోగ్యమునకు ఫలహారము అత్యంతవలయు ఫలములు లభించుచున్నవని ఇండియా యందు గానరాదు. ఫలహారమునకు అలవాటుపడిన ధనవంతులు ధనమునకు వెలకూప్య పట్టణంబులనుండి తెప్పించుకొని భుజించుచున్నారు. నెలకు రు 200-0-0 లు సంపాదించువారు వైతము బ్రాహ్మణ సేవ కాలమునైనను ఆహారమునకై ఫలములు సంపాదించుకొనఁ జాలకున్నారు. ఇండియా యందు ఫలవృక్షములు పెరుగుటకు వసతులు లేనిచో ఇండియా యంతటిదేశము నందలి ప్రజలకు పండ్లు సప్త యిచ్చేయుట అసాధ్యమైనవని యని తలఁపవచ్చును. కాని నిజపరిస్థితు లనికావని రూఢిగఁ జెప్పవచ్చును. ఫలవృక్షములు పెంచుటకు వసతియైన భూములు ప్రతిమండలముందును కలవని చెప్పవచ్చును. ఐన ప్రజ లేల ఫల వృక్షముల పెంచున ప్రశ్న ముఖ్యమైనదై యున్నది. ఇండియా అతిదీర్ఘదేశ మగుట, ఇందలి ప్రజలు ఆరుమాసములలోపల ఫలించు వైతము మాత్రము పెంచి, వాని ఫలితముచే జీవించుచున్నారు. సంవత్సరములో ఏ ఒక్క పంట పోయినను, గవర్న మెంటుకు చెల్లించవలసిన శిక్షలువైతము రైతు చెల్లించఁజాలకున్నాడు. ఫలవృక్షముల ఫలిత చున్నచో 6 మొదలు 10 వత్సరములవరకు అందనందున ఈ కాలమంతయు రైతు ఉదారపోషణచేసికొని స్వంత ద్రవ్యముతో వృక్షపోషణ చేయవలసిన వాడై యున్నాడు. ఇయ్యది సామాన్య రైతు కసాధ్య మగుటచే వృక్షపోషణ ధన వంతులపాలిటి సామ్రై యున్నది. ధనవంతులు సాధారణముగ సోమరులగుటచే వారివలన దేశమున కనుహలగున నేకార్యములు జరుగకున్నవి. ఈసందర్భములలో వ్యవసాయ కమిటీవా కేమైన వృక్షభివృద్ధికి నూతన లేమైన జూపించిరా యన వృక్షసమస్యను గూర్చి వారు వ్రాసిన అధ్యాయమునకన్న నిరర్థకపు అధ్యాయము వేరొండొండవోదు. వృక్షములు ఫలించునకు, వచ్చునకు వృక్షములుండు భూమికిష్టు మాపిచేయుటకైన వారు సిఫార్సు చేయరైరి. ల్యాండు ఇంప్రూవుమెంటు లోన్న ఆక్టోగ్రింద ఫల వృక్షములు పెంచువారికి అప్పు లిచ్చుటకై నను సిఫార్సుచేయరైరి. కైకమిటీవారు వృక్షములు దేశమునందు విరివిగ వృద్ధి యగుటకు మేలేమైన మార్గములు నూచించిరా యన అందేమియు గానరాదు. ప్రజారోగ్యమునకు ముఖ్యపాదన మగు ఫలహారమును గూర్చి వారు నూచించిన నిరాదరణనుబట్టియే సదరు రాయలు కమిటీవారి కష్టములు వృక్షముని ప్రజలు గ్రహించియున్నారు. రాయల్ కమిటీని ఏర్పఱచిన ఇర్విను ప్రభువు అసతికాలములో తన ఐదువత్సరములు పూర్తియగుదు స్వదేశమున కేగ సిద్ధుడై యున్నాడు. ఇంతవరకు రాయల్ అగ్రికల్చరల్ వారిసిఫార్సులలో ప్రయోజనకారు లెయ్యరియో వానిలో నెయ్యరి యమలనకు దేబడునో తెలియకున్నది.

క్రొత్త యుద్ధోగములు సృష్టించుటయందు మాత్రము వారు కడుశ్రద్ధ పుచ్చుకొనినారు. నేడు కాకున్న కేవలము క్రొత్త యుద్ధోగములు సృష్టించవచ్చును. కమిషన్ వారి ఫలితములు ఇంతవరకు గానరానవచ్చును. ఇర్విన్ ప్రభువు ఉద్ధోగమునుండి విరమించుకొనిన తరువాత, మిట్టెయిక్ వై ప్రాయికాలమున, వ్యవసాయపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహము కల్గు నని తెలుసుకవకాశ మే ముందును?

దొరికితే దయచేసి యివ్వండి

“నేను శ్రీ మాగంటి బాపినిగారు 17 వ తేదీన, ఆంగలూరు కమ్యునుహాఫలమునకి నచ్చుచుండగ ఆంగలూరు నుండి గుడివాడకు వచ్చిన మోటారుబస్సువారి “శ్రీ అన్న పూర్ణపాతశాల” ప్రచారం తాబూతు రికార్డు, 2 ఫౌంటెన్ పేనాలు, పుస్తకములు 1 ఆత్మకథ 2 ప్రార్థనాసూక్తం వైంగు బుక్కు చి గల బ్రంకుపెట్టి నూటుకేవ మాదిరిది టూపువారి మరచిపోయినారు. ఆందు పాతశాల రసీదుపుస్తకము 14 నెంబరుకలియన్నది. కావున ఉదాహరణకై నా చూచిన మాకు పంపిన మిట్టె కృత్యము. రసీదుపుస్తకములో 10 పేజీలు రు. 15, 10, రు. 5, రు. 5, రు. 2, 1, 1, 1, మొత్తము రు. 50/- చిట్లు కల్పించినవి. అందును వివరము చేయించును.

కలగిరి పిచ్చయ్య.

రామసంధ్యారావుచేల విలూరు.

ఆంధ్ర కృష్ణాపత్రికలకు సన్మానము

ఆంధ్రపత్రికాధిపతిలకు శ్రీయుక్త దేశోద్ధాగక కాశీ నాథుని నాశ్వరరావు పంతులుగారిని కృష్ణా పత్రికాధిపతులకు శ్రీయుక్త ముట్టూరు కృష్ణారావు పంతులుగారిని ఆంధ్రదేశములోని నలువైపుల నుండి ప్రముఖులై రాష్ట్రవన సంఘముగా శేర్మకి సన్మానింప నున్నారని విన్నపుడు ఆంధ్ర పుత్రుడొక్కడను పూర్వదహత్యకముగ నానందింపక మానదు. వారిని సన్మానించి - వారియొడ తమకుగల కృతజ్ఞతను నెల్ల జించి-ఆంధ్రులు తమ కొర: మను నిలుపుకొనుచున్నార. యథార్థపే నగా :—దేశమాత నేవకై తమసర్వస్వమును ధారపోయుచున్న మహావీరులను - దేశభక్తులను - సన్మాన మను చేరుకో నాంధ్రమహాజనులు వారి నారాధింప సమకట్టియున్నారు. ఇట్టి విరాధాధనము యాంధ్రులెంత యధికములగు భక్తి శ్రద్ధాసాను భూతులతో నొనరించిన నంతవి శేషమును లాభమును పొందుటలో సజేయమేమియు లేదు. కాన ప్రతియాంధ్రుడును తన యధాశక్తిని సన్మానమునందు పాల్గొనుట కనీసముగ ధర్మమై యున్నది.

మునగపాటి చినహనుమయ్య

గుంటూరు

* * * * *

దేశ మేమహామూలములమున్న నభివృద్ధి నందెనో-విజ్ఞాన సంపత్తి ద మై యలరారగలిగెనో - అజ్ఞానాంధకారవృక్ష మహారణ్యంబున భాస్కరోదయంబాయెనో-అట్టి మహాశయలను గౌరవించుట-సన్మానించుట యా దేశీయుల ప్రధానధర్మము. అట్టి మహాశయలను గౌరవించుట-నా దేశీయులు తమను దాము గౌరవించు నుట యగును. ఆది రెమనిధి.

ఆంధ్రపత్రిక, కృష్ణాపత్రిక లాంధ్రదేశమున కొనరించి యుండిన యుద్ధోధన మింతింత యగలవా రెవరు? అజ్ఞానాంధకారమున నిద్రాఃస్థునండిన ‘యాంధ్రాని’ని నిద్రవండి నే లొగ్గిల్చి విజ్ఞానప్రభల దిగంతనిశ్రాంతముగనింపి యాంధ్రదేశమున నొక రాష్ట్రముని నేడుచెప్పుకొనగలిగితిమనిన వీరి మూలకందముగ భావించ గలము? శివకేశవులనే గదా!

నిజముగనే నొక జాతినేని-నాలోగొంత వికాసము గలదేని-చుంచుకలదేని-విజ్ఞానము కలదేని నాసర్వస్వమునకు నాంధ్రపత్రికయూ, కృష్ణాపత్రికయూనే గారణమగుటకు నిస్సంశయము. నాకొక ప్రశ్నేకపు గురువులేదు: నాగురువు లాంధ్రకృష్ణాపత్రికలే. శేఫుజుగనున్న ఆంధ్రపత్రిక, కృష్ణాపత్రికాధిపతుల సన్మానసమయమున నేవనిగ నామోపిన నేవదేని నాగుననేవ నొనర్చుకొన నభిలషించుచున్నాడను.

సాహిత్యసరస్వతి వా. గో. కృష్ణయ్య,

సంపాదకుడు వివార్ధి, సత్తెనపల్లి.

జ్వరముతో

బాధపడువారు

జ్వరముతో బాధపడునట్టియు, తల, అవయవములు నొప్పిగలవారు చల్ల నిద్రాసయములనే కోరెదరు. అప్పుడే రాబిన్సన్సు ‘పేటెంటు’ బార్లీని ఉపయోగించితగిన సమయము. దీనితో బార్లీ నీటిని తయారుచేసి, స్వేచ్ఛగా త్రాగి, మీదేహమునుండి జ్వరసంబంధమైన విషములను పోరదోలుదు. దీనితోనే బార్లీ గంజని తయారుచేసి త్రాగును. బలహీనత చెందిన మీకేరీరము లేలికయైనట్టి, పుష్టికరమైన ఆహారమును సులభముగా జీర్ణించుకొనగలదు. రాబిన్సన్స్ ‘పేటెంటు’ బార్లీని పెరత్ బార్లీ కంటెను మిక్కిలి సులభముగా తయారుచేయవచ్చును. మరియు ఎనిమిదింతలు శ్రేష్ఠతరమైనది. దీనియొక్కగుణము ఎప్పటికిని మారదు, ఇది తయారు చేయబడు సమయము చేతితో తాకబడుట లేదు. వైద్యులు ప్రతి చోటను రాబిన్సన్స్ ‘పేటెంటు’ బార్లీనే నిర్ణయించుచున్నారు. ఏలననగా దీనిలో గల పుష్టి, శోషణసంబంధమైన సుగుణములు మంచి శీర్షశక్తిని గలిగించును.

దీనిని వివర్ణ నుంచు కొనుడు.

ROBINSON'S
‘patent’ BARLEY

తయారుచేయుట సులభము—ఉపయోగించుటయందు విశేషయము

అక్షరములు-లిపి

[యద్దనపూడి వెంకటరత్నంగారు]

ఆదిని యేభావమునను, అక్షరములుగాని అంకెలు గాని వుండెడివి కావు. సురభివృక్ష శిష్యుడు వెంటాడించి ఆహారములతో వెలువడిన దానిని, నల్లించి క్రమము వచ్చుకొనుచు క్రమముగ, తిరిగి నవ్వించుచు ప్రాచీన కాలపు విద్యావిధానము. కాని కొంతకాల మిట్లు గతించిన తరువాత, యొక వ్యక్తి యందున్న చింతన దూరమౌచి సమస్తములను సదభిప్రాయములు వాని జీవితాంతముతో యదృశ్యములై పోకుండుటకును, దూరము నందున్న వారికి తమ యభిప్రాయములను సునాయాసముగా నందజేయుటకు వలయు సాధనముల కొరత కన్పెట్టిన పాగిరి. ఇట్టి వీరి వివేచనా ఫలితమే అక్షరములు, అంకెలు యుత్పత్తి కావడములు. అటుపిమ్మట కొన్ని ప్రత్యేక సాంకేతికముల నమర్చి, వాటిలో కొన్నిటికి అక్షరములనియును మరి కొన్నిటికి అంకెనియును పేరిడి, తద్వారా తమ యాప్తితము నీడెప్పుకొనసాగిరి. అక్షరములు, వ్రాత యనువాటిని గురించి మాత్రమే ప్రస్తుత మీవ్యాసమునందు గాననగును. అంకెలను గురించి వేరొక పర్యాయము విశేషపరచెదను.

భారతీయుల సాంప్రదాయము ననుసరించి, బాలర కైదన యేటనే అక్షరాభ్యాసము చేయించుట గలదు. యుక్త వయస్సు వచ్చునాటికి చతుష్టయ కళలయం దారిలేన వారు అనగా అరుదైనవారు విద్యలందు సంపూర్ణ ప్రజ్ఞావిశేషములను బడసెడి వారనుటకు మన పురాణములందు గాననగును. ఈ కాలముందు భారతీయుల ప్రాచీన విజ్ఞానమునం దరువదినాలుగు విద్యలుండెడి విషయము నెరుంగనివా రుండరనుటలో నాశ్చర్యముండదు. ఒక వేళ తెలిసినవారున్నను, వాటి వివరములను తెలుసుకొన నభిలషించెడి వారి సంఖ్య నున్నది. వీరిములు తెలిసినవారున్నను, యుక్తవయస్సు వచ్చునాటికి 64 గాక పోయినను వాటిలో కొన్నిటి నైనను, అలవికదేనుకొనుట కెరువను, దేహదార్ధ్యము, మేధాశక్తి, బుద్ధిభవము, శూన్యములు సత్యము.

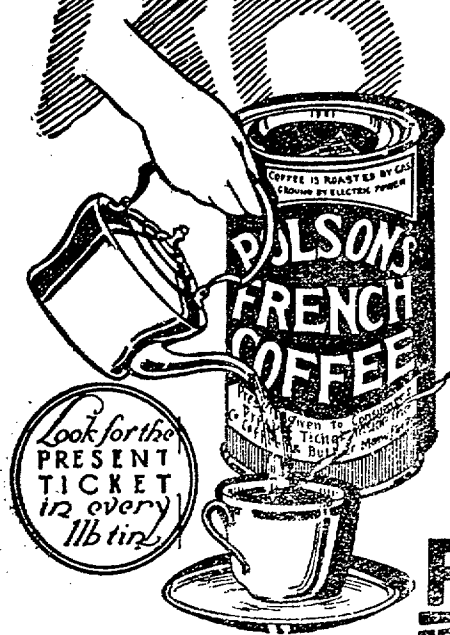
ఆ కాలమునం దట్టి శక్తిసంపన్నత లుండుటకును యీ కాలమునం దట్టి శక్తిసంపన్నత లుండుటకును, కారణము లేక పోలేదు. ఈ కాలమునాటి భాష, భాసములు, నేర్పుకొన జూచెడివారి యంతరంగములు, నేర్పుట కుద్యమించు వారల శక్తిసామర్థ్యములు ప్రాచీన కాలపువాటితో పోల్చిచూచిన హస్తీమతకాంతము కలదు.

ప్రాచీనకాలముందు ఉపాధ్యాయపదవి ఒకరిచ్చుటవలన లభించెడిది కాదు. తన యోగ్యతలన్న దానంతటదే వరించె ఇప్పుడు గాక, యోగ్యతలన్నను, అమృత నాశ్రయించినచో పదవి లభించుట లేదు. శిష్యులను నేర్పించుట, నేర్పుటలో అనవసరమైన విధానములను, తయారుచేయు నియమములుండెడివి ఉపాధ్యాయపదవి ఉండవలసిన యోగ్యతలను నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రజలకు నానియం గుండు గౌరవ ప్రపత్తి ఆధారములుగా నుండెడివి. అందునాడు విద్యకు, కేవలము పాఠశాల ప్రాయమును, తన యంతులయే యని పరిగణింపబడెడిది కాదు. భూతానుభవములను ప్రతి పరిశ్రమయును వివృతగానే లెక్కింపబడెడిది. శిష్టివిద్య, శాస్త్రానిష్ఠివిద్య, వైద్యవిద్య, సంగీత విద్య, యిత్యాది పదప్రయోగములను పరిక్షించిన, విద్యయన విశదముకాగలదు. విశేషముతో మాదియుండని ప్రతి విద్యయు నిరసంపదముండెడిది. ఎట్లన, ప్రాచీనులు, వేదము పఠించినవారిని, వేదమూర్తులనియును, వేదజ్ఞులనియును, వేద్యుల విధముల శిరోగ్రహణం దెడివారు విశేషము నుపయోగించి, వేదములను పఠించి, వాటియందలి విజ్ఞానమును ప్రజలకు బోధింపగలిగినవారలనుకాదు వేదజ్ఞులని వివరించి పూజించుచుండెడివారు. వేదమూర్తుల ప్రతిభి నామనాత్రానాస్తిమైయుండెడిది. ఇట్టి వారొకప్పుడు ధోగతినిండుట మాడ సంభవించుచుండెడిది.

సకలకళాపారంగతులను, సుగుణపుంజులగునగును నిర్మలాంతర కరణగల వారలనుమాత్రమే, యీపదవి నధిష్ఠించుటకు అర్హుల నొనగబడెడిది. ఇట్టి గరువుచేతకు, ప్రజలు తన బిడ్డలను దోడ్కొనిపోయి, స్వామీ! నా తనయుడొక మానవుడుగా శిరోగ్రహణము కర్తవ్యమనిపగల విద్యను ప్రసాదించుమని ప్రార్థించెడివారు. సురువు పూర్తిచేసినవెంటనే, వాని నట విడచి వెళ్లుటయేవారి పని.

అక్షరాభ్యాసముని అక్షరము (హాశనరహితమైన) గాని విద్యనధినింపజేయుట, శుభదినమందు, ముందుగా "ఒన మాలు" నేర్పెడివారు. ఒనమాలు, స్రావణముతోమాడిన పంచాక్షరి మంత్రము. దీని మూలము, "ఒనమః శివాయ" యననది.

"Made in a jiffy"

A SPOONFUL OF COFFEE & BOILING WATER & YOUR CUP OF COFFEE IS MADE POLSON'S FRENCH COFFEE IS EASY TO PREPARE & SO ECONOMICAL COMPARE IT WITH ANY OTHER - ON THE BASIS OF CUPS TO THE POUND

POLSON'S FRENCH COFFEE

ఒక చెంచా కాఫిని, వేడినీటిని చేర్చిన మీకు ఒక గిన్నెడు కాఫీ తయారగుచున్నది. పాల్సన్ ఫ్రెంచి కాఫిని తయారుచేయుట సులభము. ఇతరమైనవాటితో ఒకపానుకు ఎన్నిగిన్నెలగుచున్నది పోల్చిచూచిన ఇది మిక్కిలి మితవ్య యముగలది.

భీమా వ్యాపారములో నుండు సకలవిధములగు సౌకర్యములను, మిక్కిలి చవుకలో మీ కొనంగిన యూనిక్ భీమా కంపెనీ (కలకత్తా)లో మీ ప్రాణములను భీమా చేసుకొనుడు. రు 1000-కి రు 50 లాభము పంచబడెను.

ముందు మదింపునందు ఎక్కువ సూచనలు పొడచూపుచుండెను వివరములకు: నూప రెన్ టెండెంటు, బ్రాంచి, బెజవాడ, లేక ఆర్గనైజరు, వాడేపురబద్దర్, పితాపురం.

అ + ఉ × మ = ఓంకారము త్రిగుణాత్మకము. బ్రహ్మ విష్ణు సుహేశ్వరుల ఏకభావమే ఓంకార స్వరూపము. త్రిమూర్తులయొక్క ఏకీభావ స్వరూప స్వరూపముయొక్క అంతర్భాగములే అలలు. ఏకీభావ స్వరూపుడగు పరమేశ్వరుడగు ఆకారము ముద్రకము. ఆకారము లలాటము ఇకారము కుడికన్ను. ఈ కారము ఎడమకన్ను. ఉ. ఉండు. కుడి యెడమచేతులు. బుబ్బులు దక్షిణ నామ కపాలములు. ఇల్లలు, ముక్కురంధ్రములు. ఏ విలు పై పెదవి క్రింది పెదవి. ఓ. ఓలు దంత పంక్తులు. అనుస్థాన విస్థలు తాలద్యయ స్వరూపములు. కఖలుదక్షిణ బాహు పంచకము. చఘలు ఎడమ వైపు చేతులైదును. టతలు తిలలు పసిద్య తయంబు. పకారము ఉదరము. ఫకారము కుడిప్రక్కబకారము యెడమ ప్రక్క. భ కారము నడుము. మకారము హృదయము "మ"ల "మ"ల కలగడము. యల "య"ల "య"ల కలగడము. ఆ మ హ మ ము న కు న ప్ర ధా తు వు ల హకారము నాభి. కుకారము నావము.

దీనిని బట్టి విలోకించినచో, భారతీయసాంప్రదాయము ననుసరించి, బాలురకు ముందుగా ఓ నమాలను, నేర్పుట, దొక్క-కుడికొఱును, అటులయ్యె, అకాండికాకాంతము నకు గల అక్షరముల నలవడ జేయుటలో, జగత్కారణుడగు పరమేశ్వర స్వరూపమును బాలర హృదయమునందు లగ్నమొనరించి భగవానుని స్వరూపమును నిత్రించి, సామత్కారమునరింపజేయుట కొరకు అయి ముందునని గ్రహింపనగును.

మాచితిరా, భారతీయుల అక్షరములయొక్కయు, అక్షరాభ్యాసముయొక్కయు సాంప్రదాయము. ఇందుక ద్వి స్వప్తితో వినక్షించినయెడల సురభివృక్ష ప్రతి సాంప్రదాయమునందును మనకొర కిట్టి విహికాముష్మిక దాయకమును విషయములను సంగ్రహించి, గోపిత మొనర్చియున్నాడు. వారల్లు గోప్యముగ నందుటకుగల కారణము మీరు సుసాధ్యము జేయబండుటకు గాదు మనకులేకుండు దీనిని తరులెత్తుకొని పోవుచు రేమోయను అనురాగము చేతనైయుండును. భుక్తిముక్తిదాయకముగ, మాతృభాషను, త్రోసిపుచ్చి పేర విద్యల నాశించుట న్యాయమా? ముద్వాగధులొనై, మాతృభాషను శిష్యులను రాలిగా, శిరోగ్రహణ సాహసించు మీర లెట్లు లామెకు యనంగు బిడ్డలగుదుకో విశదము కాకున్నది. ఇకనైనను, మీ యొప్పిన కొలది, మాతృభాష యలంకరణమునకై మీ దృక్కులను మరల్చుదని, వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రణమతో మాడిన పంచాక్షరి మంత్రమును గురు ముఖకు నభ్యసించి, అకారాది త్మకారాంతము వరకు గల పరమేశ్వర స్వరూపమును తన హృదయమునందు లగ్నమొనరించుకొన్న బాలురకు, చిత్త శుద్ధి గలిగి, విశేషము పొడ నూప దను వారుండరు. విశేషము పొడనూపినచోనే, పరమేశ్వరా కృప లగు నిట్టి యక్షరములను, చెడు వ్రాతల కొరత కుపయోగింప మాడదనే భావము స్ఫురింపక మానదు. అక్షరము వ్రాయ నుపక్రమించినచోనే, తాను వ్రాయు సాంకేతిక మీశ్వర స్వరూపముతోని అంతర్భాగ మేగమక, తాను చేయబోవు ప్రతి తప్పు నకు పరమేశ్వరుడు సాక్షిగా నున్నాడని భావించి, వెలగందుచుండు నటు నిర్వివాదాంతము.

కాని, వ్రాయుట కక్షరములు దొరకినవి గాని, వ్రాయబడుటకు సాధన సంపత్తి చాల కాలము వరకు ననుమాదలేదు. అంకెలకు పంచలోహములలో నొకటి యగు రాగిని రేకులుగా సాగగట్టించి వాటిపైన వ్రాయుటకు గలగెరి. దీనివలనమాడ మందగతి తగ్గులేదు. తాళపత్రములను గంటములనుపయోగించుట కలవడి కొంతవరకు వ్రాతను శీఘ్రగా మిని, గావింపగలిగిరి. ఈ కాలమునందే అపూర్వవిజ్ఞాన యంత్రములను విషయముల కొన్ని గ్రంథస్థములు గావింపబడినవి. కాని దీనివలనమాడ భాషా ప్రచారమున కంతరాయము కలిగిన దని చెప్పవొప్పును. ఏలనన, ఒక విద్యాంధుడొక గ్రంథము వ్రాయ నలె ననిన వాని జీవితాంతము వరకు దానిని వ్రాయుటతోడనే సరిపాడెడిది. మహాభారతమును తెలిసిచుటలో కొన్ని పురుషాంతములు గడచిననేకాని అనగా, నలుగు రైదుగురు ఒకరి కిచ్చె నొకరు నీక్షతో పనిజేసిననేగాని పూర్తికాలేదనుటనుబట్టి ఆంధ్రభాష గ్రంథస్థమై ప్రచారమున కంతరాయము లేవ్వెనా సుబోధకములు కాగలవు.

అటుతర్వాత, కాగితములు, సిరా, కలములు ముద్రాయంత్రములు, భాషాప్రచారమునకు చాలవరకు సహాయ పడినవి. కాని వీటివలని సౌకర్యము మన మనుభవింపగలిగిన నాటికే, మనలో పరవిద్య ప్రవేశించినది పరాధీనతకు లోనైనాము. కావున, అక్షరములు, లిపియు బంగారు వెండిలోహములతో, భుక్తిముక్తి దాయకములగు అభిరణములను జేయించి విజ్ఞానము, విశ్వరూపము, నీని చింతాంబరములను సిద్ధపరిచి, భూశిష్యాని పరివృత్తియొప్పు మాతృభాషాదేశము, పునఃపునీతము గావింప విన్నవించుకొనుచున్నాను.

ఆశ్రమ ధర్మములు

బ్రహ్మచర్యము

బ్రాహ్మణ కుమారులు క్రమముగా 8, 11, 12 సంవత్సరముల వయస్సున ఉపనయనము చేసి వేదమును నేర్పించబడెను. ప్రతిదినము స్నానము, మర్జనము, ప్రాతాంత్యము, నూనోయింపున, గాయత్రీజపము, సంధికాలముల దిగ్విహార త్రాకియలును చేయించుచుండవలెను. బ్రహ్మచర్యమిహులు బ్రహ్మహోదేసినవారగుదురు. గురువువద్దరే వేదాధ్యయనము జేయవలయును. దొరికినభిక్ష ముందుగా గురువునికిచ్చి తరువాత ఆయన ఉచ్చిష్టమును తీసుచుండవలెను. మధుకరశృత్తిని జేయవలెను. వేదమును సమాప్తిజేసి గురుడకోరిన ద్రవ్యమునిచ్చి ఆయన యజ్ఞమేర సమావర్తనము జేయవలెను. అనగా తిరిగి యింటికి వెళ్లినపుడు చేయవలసినవిధాలు వెరవేర్పవలెను. (యజ్ఞశాస్త్ర సృష్టి ఆచారకాండము బ్రహ్మచారిప్రకరణము శ్లో 10-51.)

బ్రహ్మచారి నేలమీద పడుకొనవలెను. (శ్రీభగవద్గీతాశ్రమము) సావిత్రివ్రతమున, నేనవ్రతమున, ప్రతీకవ్రతమున, ఉపనిషద్వ్రతమున, గోదావరవ్రతమున, త్రిమనవ్రతమున జేయవలెను. (బ్రహ్మసృష్టి) ఎప్పుడును ఒకరియన్న మనే తినువాడు కావడము. సారాయిని, మాంసమున, లభ్యమును నేతని అన్నివిధములను భక్ష్యములను విడువవలెను. తాంబూలమును దంతదానమును ఉచ్చిష్టభోజనమును పూటినద్రవ్యమును విడువవలెను. (భిక్షసృష్టి) గొడుగును పాదుకలను గంధమును పుష్పములను జలక్షీరములు జూడము సంగీతమును వాద్యమును విడిచివలెను. గురువుయింటి నుండే యుంకి ఆయన కైలపుడు శిశ్రూష జేయుచుండవలెను. ఇంద్రియనిగ్రహము కలవాడై యేనుగులను నుట్టుములను దొక్కవూడదు. (హరివర్ణశాస్త్రము అ. 3. శ్లో 49-63) అర్థము చూడవూడదు. దంతదానము జేయవూడదు. గురువుయొక్క వారసునుచుత్తితో భుజించవలెను. మాలిన్యముపాగొట్టెడి అభ్యుదయస్థానము నెప్పుడు జేయవూడదు. యెల్లపుడు జాట్టు ముడికలవాడుగా నుండవలెను. (జౌహినీ సృష్టి; మనుస్మృతి అ. 2 శ్లో 177-180.)

ఎనిమిదేండ్లమీద 86 యేండ్ల పర్యంతరముగాని లేక దానిలో సగభాగముగాని లేక కనీసము 9 యేండ్లుగాని వేదము నభ్యసించవలెను. (మనుస్మృతి అ. 3. శ్లో 1.)

కణ్వబ్రహ్మచర్యము 24 యేండ్ల వయస్సువరకునూ, మన్యుబ్రహ్మచర్యము 44 యేండ్ల పర్యంతరమునూ, ఉత్తయ బ్రహ్మచర్యము 48 సంవత్సరములవరకు జేసినయెడల వీరు రోగరహితమై కీర్తికాలముజీవించి విద్యావిజ్ఞానసంపన్నులై యుండుదురు. (ఛాందోగ్యోపనిషత్తు, 3వ ప్రపాఠము 16 వ ఖండము) ఛాంద్యము నూత్రాహారము 30 వ అగ్రాయములో, కిరీతుననకు నాల్గవస్థలను చెప్పబడియున్నవి. (1) వృద్ధి 15 సంవత్సరములు మొదలు 25 సంవత్సరములవరకు, (2), (3) యౌవనము, సంపూర్ణత 25 మొదలు 40 సంవత్సరముల వరకు, కించిత్ప్రహరిణి 40 మొదలు 48 సంవత్సరముల వరకు. ఈ 48 వ యేండ్ల వివాహము చేసికొనుట యుత్తమోత్తమని చెప్పబడి యున్నది.

వైద్యచెప్పిన బ్రహ్మచర్యాశ్రమ విధులు సాధారణముగా మనతండ్రిలు, మనము, మనకోమాళ్లు ఆచరించలేదు. బైజవాడ వర్ణాశ్రమ ధర్మ సభలోని శాస్త్రులవాడుకూడ రమ పుత్రులచేత ఆచరింప చేయలేదనియే నా నమ్మకము. ఆంగ్లేయ పాకాల లలో చిన్నప్పటి నుండి తమ పిల్లలచేత విద్యసభ్యసంప జెయు వారు యెట్లు నిర్ణాశ్రమధర్మములమాట యెఱుంగుకో నాకు ఆ శ్చర్యమును కలిగించు చున్నది. వీరెవరు బ్రాహ్మణులు వైద్యులు కారని నేను రుజువు చేయగలను, వీరు క్రొత్త స్కూల్ కర్మలలో మిగిలి కొలువజేయబడ్డారు. వీరెవరు ఉపదేశ కర్తలు కారని స్పృశులన్నియు దేశగ్రీవముగ గూహించుచున్నవి. ఇదివరకు వెనుకటి వ్యాసములో వ్రాసినదిగాక మఱి యొక వచనముకూడ యిక్కడ పొందుపఱచు చున్నాను. "వేదమును స్వరముతో పాఠముమాత్రము చేసి, దాని యర్థ మెరుగనివాడు కొవ్వలతోను, అకలతోను, పూవులతోను గుండు కొన్న వృక్షములచేత, భావ్యాదులను మోయు పుష్పపులక భారవాహుడై యున్నాడు." (నిరుక్తము) ధర్మ నిర్ణయము చేయుట కేర్పడిన, యా యాంగ్రదేశే వర్ణాశ్రమధర్మ సభనారి కార్య నిర్వాహక సభ్యుల యోగ్యతలను, యిహుకు మనరులే గ్రహించగలరు. వీరెవరు, దేశకాలపరిస్థితుల గుర్తించి యీకాలమునకు తగిన ధర్మ నిర్ణయములను చేయుటగని, పూర్వ శ్రుతిస్మృతుల మందలి ధర్మములను పునఃగర్హించుటగాని అవధ్యులని వైదిక వ్రాసిన ప్రమాణముల నునక్కుట్ట పడుచున్నది. వైదికచెప్పిన విద్యావిధానమును విసుర్పించును.

కేవలము వేదాధ్యయనమునే చేయునా, క్రొత్త స్కూల్ కర్మలతో యాచనము నడపునాగు చాంపూడను, ప్రపంచ మెరుగనివాడు నగు బ్రాహ్మణులలోనే భూగోళశాస్త్రము, భౌగోళశాస్త్రము, పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రము ము ర నా యన శాస్త్రము, సాంకేతిక శాస్త్రము యభ్యసించవలెను.

పురాణములలో పాలనముద్రము, నేతిసముద్రము, కల్లుసముద్రము మొదలైనవి నేర్చుకొని అంట్లాటిక్క పెరిసిక్కు మహాసముద్రము లెక్కడన్నవో తెలియునివాడు వృద్ధవనంబు కెట్టి సంజోహులేను. ప్రపంచములోని విషయములను కొన్నిటికైనను గుర్తించగని యువకుడు ప్రపంచాతీతమైన విషయములను గురించి ముచ్చటించుట కెట్లు అర్హుడు? సాంఖ్యవేదాంతసిద్ధాంతములను భాష్యములతో చల్లచేసిన మనుజుడుకూడ కొన్ని శాస్త్రకాస్త్రములను తెలియనివి సరియైనచుతగువునూడ కానేరదు. అరనికి జ్ఞానవిజ్ఞానములు రెండును తెలియవలెను. కళాగ్రాధిగల పిల్లవాండ్రచేత అభ్యుక్తాని నేరములను చల్లచేయించును సంచర్యములను గడపుటకంటె యెక్కువపాపము గడుగుండును. ఆధ్యాత్మికవిషయములను తెలిసికొనవలసిన కాలము వారికి యుండున్నది. భగవద్గీత ఉపనిషదులలోని విషయములను వాదకచక్రచక్రముగా గ్రహించెదరు. ఈ లోపుగా వారి జీవనోపాధికి తగినసాధనము చూచుకొనవలయును. కర్మకాండము చర్చించి పురోహితశృత్తి నహించింక నడచుకొన్నవ లోకలి సంజాహాయివ చట్టి దొడ్లవలె నన్న ప్రస్తుత మిక్కర్మలనాఁరించు వారే సర్వగుణాన్న పురుషీ శీతవష్టా జరుగును? కాబట్టి ప్రస్తుతపాకాలలోని విద్యార్థిభావము కొద్దిచుట్టులతో మనకు పనికిరచ్చుచున్నది గమకనే సునపూర్వ వాగిరికపండితులు కూడ తమపిల్లల కీర్తువునే చెప్పించుచున్నారు. ఈ కాలము నేడయు కంఠరః చల్లవేయవచ్చుర లేదు. కొందరు సంస్కృత

వ్యాకరణము సాంఖ్యములలో ఉన్న గ్రంథాలన్నిన్నవ తరువాత అష్టాధ్యాయమహాభాష్యములను చూచువు. ఇకమందు గృహస్థాశ్రమ ధర్మములనుగుంచి వ్రాసెదను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

కావలెను

రంగూనులో నున్న ది బెంగాల్- బర్మానీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి తరపున కాకినాడ, విశాఖపట్టణము, భీమునిపట్నం, కళింగపట్నం, బారువ, గోపాలపురం మొదలగు స్థలములందు వారి తరపున ఏజన్సీగానుండి పనిచేయుటకై మర్యాదస్థులైనట్టియు, మంచిపట్టుకుబడిగలిగి, మంచిస్థితిలోనున్నట్టియు, తగినహామినివ్వ సిద్ధముగానున్నట్టివారి యొద్దనుండియు, కంపెనీలనుండియు వైకంపెనీవారు దరఖాస్తులను ఆహ్వానించుచున్నారు.

వైకంపెనీ రంగూను, కొరమాండల్ రేవులకు మధ్య ప్రత్యేకముగా స్టీమరులను రాను పోను నడుప ఆలోచించుచున్నది. తత్వ నిమే వయస్సు, కులము, వృత్తి, హోదా మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులను ఈ దిగువలిఖనమునకు పంపుకొనవలెను.

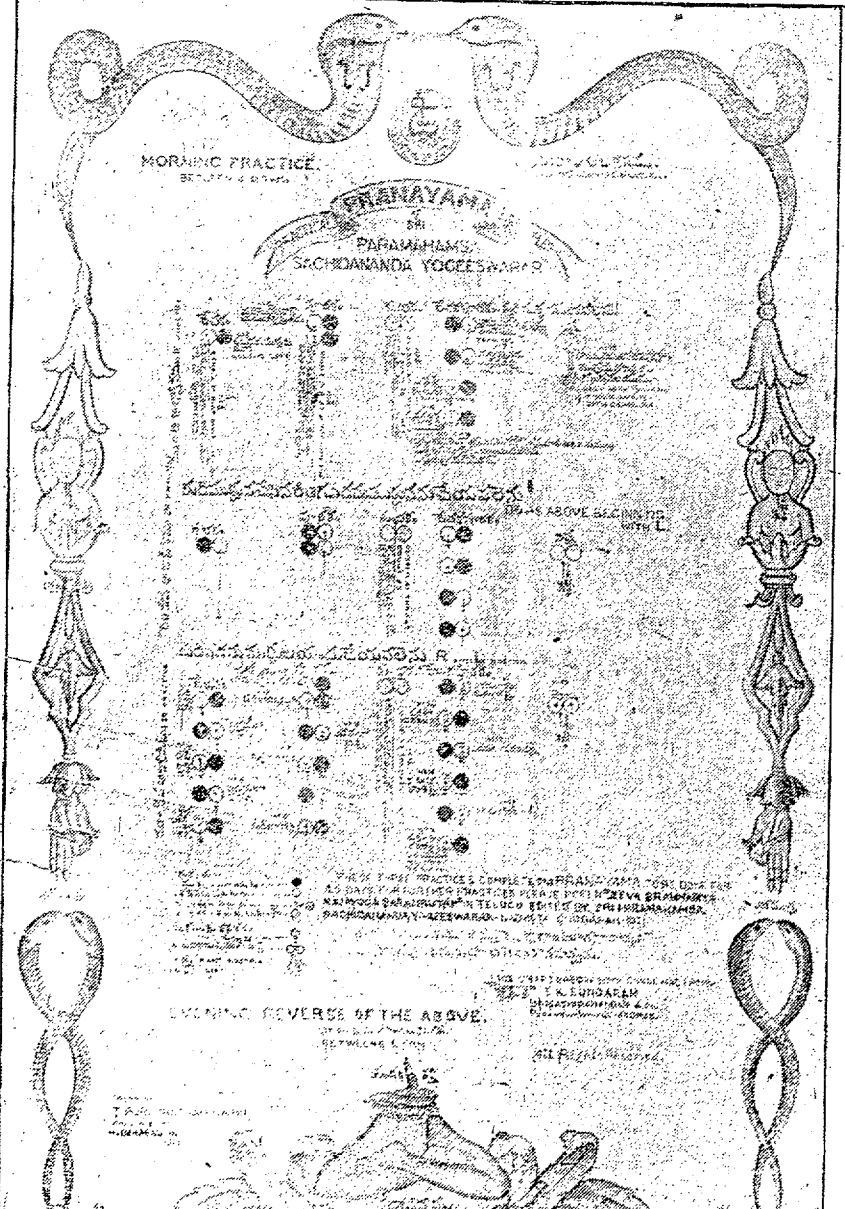
The Chief Representative
B. B. S. N. Co. Ltd., Bezwada,
(Krishna Dist.)

ప్రాణాయామము చేయుపద్ధతిని చూపు పటము

మెలువడినది

మెలువడినది

మెలువడినది

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీ శ్వేరులవారు రచించిన "జీవబ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామృత" గ్రంథములో చెప్పియుండు ప్రాణాయామమును గురువుయొక్క సహాయు లేకనే తెలుసకొని అభ్యసించుట గాను ఈపటమునకు పటము కెద్దపై ఆర్థ్య పేజరులో ద్రింపబడినది. ఈపటము చిన్నదిగా నున్నందున అక్షరములు పెనుగ కనుపించక రిన్నది. కెద్ద పటలో అక్షరములు క్లిరి బాగుగ కనుచును. ప్రాణాయామము నేర్చుకొను వారలకు యీపటము చాలా పునఃయోగకరమైనది. పలయువారు క్రింది విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

1. "జీవబ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామృతము" రెండవ కూర్పు 1164 పుటలను 48 పటములను గలది. మొదలు 4-4-0

జీవబ్రహ్మైక్య వేదాంతపాఠ్యము అరవలో ముద్రింపబడినది ధర రు. 4-0-0 డిబి. ఆంగ్ల భాష యందు ముద్రింపబడినది మొదటిభాగం 2-8-0.

2. ప్రాణాయామము చేయుపద్ధతిని చూపుపటము. మొదలు 1-0-0

టి. కె. ను. ం. ద. ర. ం.

శ్రీసచ్చిదానందర్ కంపెనీ, పెరంబూరు బారక్కు, చెన్నపురి.

కలనలపల్లి వజ్రములు

కలనలపల్లి గ్రామము విశాఖపట్టణ నుండి నుండుదారి పక్కన ఉన్నది. ఇది తాలూకాలోని గ్రామము. ఈ గ్రామమునకు కలనలపల్లి యను పేరు. ఇది నల్లపల్లె యను పట్టణము నకు సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ఇక్కడ వజ్రములు లభించుచున్నవి.

సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ఇది తాలూకాలోని గ్రామము. ఈ గ్రామమునకు కలనలపల్లి యను పేరు. ఇది నల్లపల్లె యను పట్టణము నకు సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ఇక్కడ వజ్రములు లభించుచున్నవి. ఈ గ్రామమునకు కలనలపల్లి యను పేరు. ఇది నల్లపల్లె యను పట్టణము నకు సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ఇక్కడ వజ్రములు లభించుచున్నవి.

జనవరి నెలలో జరిగిన చురరాసు శాసనసభలో మి॥ రా॥ శ్రీ పి. సి. వెంకటపతి రాజగారి యాజిల్లాలోని నీటివరదల గూర్చి గత పదేడేడకాలములో విశాఖపట్టణ జిల్లాలో నీటివరదలు ఎన్నిసార్లు లోకానికి పలుకుచున్నారో తెలుసుకొని యుండెడినప్పుడు వర్షము లభింపకముగా గురిసినప్పుడు సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ఇది తాలూకాలోని గ్రామము. ఈ గ్రామమునకు కలనలపల్లి యను పేరు. ఇది నల్లపల్లె యను పట్టణము నకు సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ఇక్కడ వజ్రములు లభించుచున్నవి.

రెవిన్యూ శాఖవారికి ముచ్చటయ్యెను. సుగమ్యములను మార్గములు తీసుకొని వచ్చి ముగ్రామము దయచేసి ప్రజలను లాభించి తేలిచి తమపన్నులను రాబట్టుకొనుటలో కడు చతురులు.

మి॥ రా॥ శ్రీ జిల్లాకలెక్టరువారు గత వసంబరమాసమున ముగ్రామ దుర్గతి సంతయు దిలకించి యిరోపిన్ శాఖవారి లోపమును చక్కగ గ్రహించియున్నారు. శ్రీవారు ముచ్చటగా త్వరలో మాగెడ్డకు గల లోపమును దీర్చుటచేసిదిగా పి. డబ్లియ. డి. వారి కు తురపు చేసినట్లు తెలియుచున్నది.

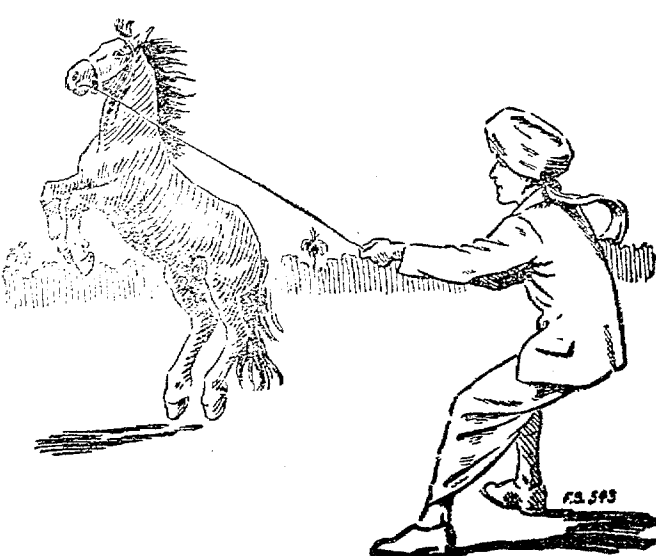
ఈశ్వరాజయినను పూజారిగూర్జ కావలెనను లోకోక్తి మాయెడ యథార్థమైనది. వర్షమును గడచిన వెంటనే గెడ్డను విశాలపరచు సేర్పాటు గావించుట మొరలెడియుండ తిరుగ వర్షమును వానన్నమైనను ఎట్టి సర్పాటులను కాలేదు. నెలదినముల క్రిందు నొక నోనర్నియరుగారు వచ్చి తెచ్చెను యెట్టి చెల్లిపోయినారు. పిదప నెట్టి చర్యయు జరుగలేదు.

ఈమండు వేసవియల దైదాగదుగూర్జ వర్షము పడినంత నే కలనలపల్లి వెల్పూరు రాజగారిగూర్జ రజాల రజాలగ్రహారం ధూములు ముంచువేసినది. 20-6-29 తేదీన వచ్చినవరకు సుమారు ఆరేడు వందల యకరముల భూమి గంగాగర్భమున నున్నది. పోసినవరి గంటిగూరులు వర్షమువేసినది. ఇదివరలో మేటలు వేయగా మిగిలిన ప్రదేశము సరితము యీసాలన న

చెప్పి వరదలకు క్రమక్రమముగ యిసుకచే పూడ్చివేయును. చేయి పూర్తిగా కాలినవేయక ఆసులకై వెనకినను ప్రయోజనముండదు. రవి యస్థింశని విశాల ధరాతలమున కధిపతులైన రాజరాజుల పరిపాలనమున పెక్కు వర్షములనుండి రైతు లిట్టి యగచాటు బడుట ప్రభుత్వమున కపకీర్తిగాదా.

కావున దయాసముద్రులగు దొరతనము వారును పి. డబ్లియ. డి. శాఖవారును శాసనసభ్యులును యీదినులయెడ కరుణాకటాక్షములను జూపి మాగెడ్డకు త్వరలో విశాలపరచి బలమైనగట్లు పోయించి మాయిక్కట్లు బాపి రక్షింతురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

నాగుమంత్రి నారాయణరావు.

గుట్టుమును పలకరాకముగా అలసినంతవరకు సర్కార్ తిండి దారికి తెచ్చుట "మక్కా" అని అందురు. ఇట్టివేళల కొందరు అశ్రమలగుట మీరు చూచియే యుందురు. దానికి కారణము చేపలలో బలముతక్కువననుట.

ఇట్టి ఎంజనీలగు, మిమ్ములను అలసటికొందించి, ఆరోగ్యము చెడగొట్టి వ్యాధుల కన్నబెప్పు డెన్న ప్రదేశములలో సాధారణ మైపోయినది. అట్టివో మీరు నిరుపయోగులగుదురు మీ భావనలను జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన విన్ కార్నిస్ యొక్క సాయమును పొంది శక్తిని సంపాదించుదు.

విన్ కార్నిస్ త్రాగుటకు బహు దుర్లభముగానుండును. ఆరోగ్యము బాత్రిగా చెడినవారిలకు మాడ వెంటనే గుణ మిచ్చును. నిస్సత్తున, నిర్బలత్వము, నరముల బలహీనతను తొలగించి, విన్ కార్నిస్ మిమ్ములను యవ్వనవంతులుగా జేయును. రక్తమును వృద్ధిపరచి బలారోగ్యముల ప్రసాదించును.

నేటినుండియే త్రాగుట నారంభించుదు. రోజంతయు సౌఖ్యముగా నుండురు. బలహీనముగా నుండు టనునది మరచిపోవుదురు.

విన్ కార్నిస్

18,000 మంది వైద్యులచే నామోదింపబడి,

నిర్మలత్వమునకు గ్యారంటీ పొందియున్నది.

బజారులందును, స్టోరులందును దొరకును.

భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితల ఆయుర్వేదనియ సిద్ధాంశములు

లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆతేపకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తొంటాలముతోగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహారమునైనను తీర్చికరించి, గాలి నీళ్లస్వభావము మారుటలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి ముదము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శిథిలముచే కాళ్లలాగులు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలు యందు నొప్పి, ఆహారతీర్ణకాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గూఢపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండునలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుదు. 800 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-18-0, 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతాశంక:- మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బలములన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాసు రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదను పాదను పుత్రాహము నింపున. బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినందును (నెత్తినోరు చాలా మెత్తగా వుండుటలన) మాట్లాడున నడుమను కానిపిల్లలకు సుందీవనంబిది. 6 ఔస్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

బాంకింగు విచారణ కేంద్రసంఘము

ప్రథమ సమావేశము బాంబాయిలో జరుగుట

బాంబాయి, జూన్ 28:—బాంకింగువిచారణ కేంద్ర సంఘపు ప్రథమ సమావేశము నేటిదినము బాంబాయి శాసన సభాభవనమున జరిగెను. సర్ హుజ్జుఖాన్, ఆర్. కె. మణ్సుంగంకెట్టి, జమాలు మహమ్మదు, సర్ అబ్దుల్ కాయంగాల్ల తప్ప మిగిలిన సభ్యులందరు ఈ సమావేశమునకు వచ్చియుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులగు సర్ బార్జిషాటరుగారు బాంకింగు విచారణ బాంబాయి ఉపసంఘపు కార్యదర్శులగు ఆర్. పి. మాసనిగారుకూడ ఈ సభకు వచ్చియుండిరి.

సర్ భూషేంద్రనాథ్ మిత్రగారు అధ్యక్షతవహించిరి. కమిటీ సభ్యులగు నియమింపబడిన బి. యల్. మదనుగారి మరణమునకు విచారణము తెలుపుచు ఒక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

పిమ్మట విచారణ ఏవిధముగ జరుపవలసినదని విషయమై చర్చజరిగెను. చూడు ముఖ్యసభ్యులను గురించి కమిటీవారు ఆలోచించిరి. కేంద్రవిచారణ సంఘమువారు ఏ ఏ విషయముల నుగురించి విచారణసలపవలసినదియు రాష్ట్రీయోపసంఘములు ఏ ఏ విషయములనుగురించి విచారణసలపవలసినదియు నిర్ణయించుట అవసరమని చూచింపబడెను. ఇందులకుగాను కేంద్రసంఘమువారు న్యూనసాయ వాణిజ్య పార్శ్వశాస్త్రములను సేర్వచుకొని తమ సభ్యులలో ఆయావిషయములందు అనుభవముగలవారిని ఆయా శాఖాసభ్యులుగా నియమించి విచారణజరుపవలయునని కొందరు అభిప్రాయము తెలిపిరి. కాని ఈ ఏర్పాటు ఆర్థిక సంఖ్యాకులకు రుచింపలేదు. ఈ విచారణయందు సంస్థానాధీశుల సహాయము నడచు విషయమై కొంతచర్చ జరిగెను. ఈ విషయమున సంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థిక శాఖవారు అన్నివిధములతోడవైదరిసి సర్ బార్జిషాటరుగారు తెలిపిరి. సాక్ష్యము తీసికొను సందర్భమున ప్రశ్నలని తయారుచేయువిషయమై కొంతచర్చజరిగెను. కాని ఏ విషయమునుగురించి కూడ ఎట్టి నిర్ణయము గావించబడలేదు. రేపటిదినము మరల ఆ సంఘమువారు సమావేశమై వివరములను నిర్ణయించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

‘విప్లవలేఖల’ కర్తృత్వము

పంజాబు పోలీసులు జలందరులో ఛాండ్

అనువానిని అరెస్టు చేయుట

ఢిల్లీ, జూన్ 28:—‘విప్లవ లేఖల’ వ్రాసి ప్రచురించినందులకై అడిషనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పూర్వగారు జలందరు నివాసియుగు ఛాండ్ అనువానికి 507వ సెక్షన్ నుప్రకారము వారంట్టును జారీచేయించిరి. ఈ అరెస్టుకు సంబంధించిన విషయములను అధికారులు చాల రహస్యముగా నుండుచున్నారు. దీనిమూలకముగా అనేక క్రొత్త సంగతుల బయల్పడునని పోలీసులు ఆశించుచున్నారు. సివిల్ పోలీసులు వారంట్టును తీసికొనిపోలేదనియు సి. ఐ. డి. వారు తీసికొని వెళ్లరనియు గమనింపదగి యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బర్గాయిన్స్

యూక్లిప్ టన్ ఆయిల్

నడుమునందు ఒంటియంగు గలుగు బెణుగులకు, నొప్పులకు, గొంతునొప్పి, తొమ్మిదడిసెము, దగ్గు మొదలైనవాటికి మంచినివారిణి.

దీర్ఘకాలమునుండి యుండిన వాయువునొప్పులను కూడ వెంటనే తొలగించును.

ఉపయోగించవలసిన పద్ధతుల ననుసరించిన, వెంటనే అద్భుతమైనగుణ మిచ్చును.

శీఘ్రకాలములో నమ్మకమైనగుణ మివ్వగలదు. బాధను తొలగించుటలో ఆశాభంగము కానీయదు.

బర్గాయిన్స్ యూక్లిప్ టన్ ఆయిల్, దేశమందంతటను కెమిస్ట్రులందరియొద్దను, బజారులందును దొరకును.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

రెవిన్యూ చెల్లించనివారిని అరెస్టుచేయకూడదు

నానిటాలు, జూన్ 29:—సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ నేటిదినము సమావేశమయ్యెను. 1901 సంవత్సరపు లాంఘ రెవిన్యూ చెల్టముననుసరించి భూమిపన్ను చెల్లించనివారిని రెవిన్యూ అధికారులు వారంటుపై అరెస్టుచేయవచ్చును. రెవిన్యూ అధికారులు ఆ స్థితి జప్తుచేయవచ్చునేకాని వ్యక్తులను నిర్బంధింపకూడదని ఈచట్టమునకు ఒక సవరణను ఖానుమహదరు మళ్లీ ఫిజియూద్దీరుగా రుపపాదించిరి.

ఆర్థికసభ్యులగు సర్ బార్జి లాంబర్ట్ గారు సవరణను ఆక్షేపించుచు ప్రభుత్వమువారికి అధికారమున్నను దానిని వారు విరివిగ ఉపయోగించుట లేదనియు, భూమిపన్ను క్రమముగ చెల్లించని పదివేల మంది జమిందారులలో 7 మంది మాత్రమే యీచట్టము ననుసరించి నిర్బంధింప బడిరనియు చెప్పిరి. ఈ అధికారము ప్రభుత్వమువారికి లేకున్న రెవిన్యూచరూలు మిగుల కష్టమగును. అవసరమైన సాధ్యమైనంత వరకు ఆ స్థితి పోలయునేగాని నిర్వృత్తులను నిర్బంధింప కూడదని రెవిన్యూ అధికారులకు ఉత్తరువులను ప్రభుత్వమువారు పంపెదరని ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పెను.

ఈ నిర్బంధము అవమానకరముగ నుండునని పలువురు జమిందారులు సవరణను బలపరచిరి. సవరణ అధికసంఖ్యాకు

లచే ఆమోదింపబడెను. ఇట్టి తీర్మానమే గడచిన సంవత్సరము శాసనసభలో ఆమోదింపబడెను.

పంటలు చెడినప్పుడు భూమిపన్నును వాపసుఇచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిన సంవత్సరములందు స్థానికసంఘముల పన్నులను కూడ విధింపకూడదని మరియొక తీర్మానము పాదింపబడెను. ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. ప్రభుత్వ సభ్యులుపాదించిన కొన్ని బిల్లులు ఆమోదింపబడెను. శాసనసభ రేపటిదినమునకు ఆపుదల చేయబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

హిందీ ట్రెయినింగుస్కూలు:—జూలై రెండవ వారములో మద్రాసునందు తెలుగువరులను హిందీ ట్రెయినింగు స్కూలులో చేర్చుకొనబడుటకు దక్షిణ ప్రాంతముల నుండి 72 దరఖాస్తులు చేరినవి. ఈక్రింద పేర్కొనబడిన 12 గురు చేర్చుకొనబడుటకు నిశ్చయింపబడినది.

శ్రీయుతులు (1) ఏ. చంద్రహాసన్ బి. ఏ. (2) ఏ. సి. రామన్. బి. ఏ. (3) కె. సత్యనారాయణమూర్తి (4) ఎం. ఆర్. పరమేశ్వరయ్య (5) ఏ. నారాయణ మీనన్ (6) బి. ఎం. రామస్వామి (7) ఆర్. వి. గణేశన్ (8) వి. కె. వెంకటేశ్వర్ (9) వి. రమణుట్టి మీనన్ (10) టి. ఎన్. రామకృష్ణన్ (11) రామనాథ భరద్వాజ (12) రాఘవాచారి.

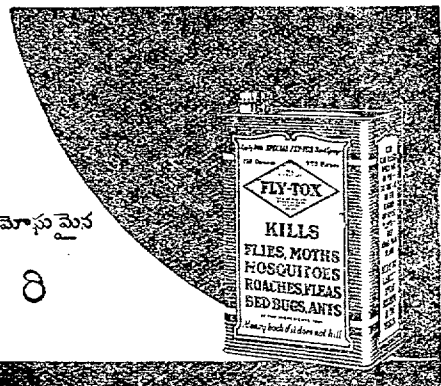
మరిమాడు స్థానము లింకను ప్రశ్నకేంప బడియున్నవి. ఈస్థానములకు చేర్చుకొనబడు వారిపేర్లు వారముదినములలో ప్రకటింపబడును. జూలై రెండవవారములో పాతకాల తెరువబడును. సరియగు తేది మునుందు ప్రకటింపబడును.

డబ్ల్యు. పి. ఇగ్నేషియస్.

FLY-TOX

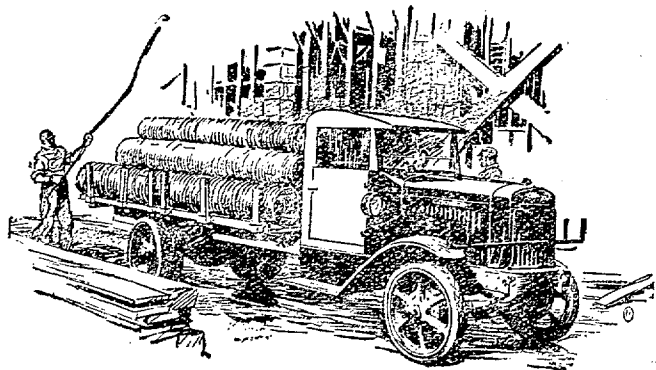
ప్రపంచమునందుగల వాటిలోకెల్ల ఆమోఘమైన

క్రిమి సంహారి

INTERNATIONAL HARVESTER TRUCKS

1-1½ టన్ మాడల్లు నవీనమైనవి
స్టాకులోనున్నవి.

ఒక టన్ ట్రక్కు

ఒక స్టాండర్డు మాడల్లు

3,000 మైళ్లు దూరము సహారా ఎడారినిదాటినది

విడిభాగములు

తీసుకొనిపోవడలేదు లేక అవసరము లేకపోయెను.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

మద్రాసు మోటారు సేల్సు కంపెనీ.

28, జనరల్ ప్యార్కురోడ్డు, మద్రాసు.

బళ్లారి వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

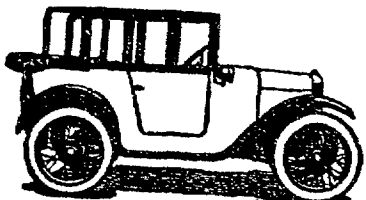
27-6-29 తేదీన సాయంకాలము 6 గంటలకు బళ్లారి మునిసిపల్ హాస్టల్స్ లో ప్రభుత్వములో ఉలి రాల్ రాల్ టి. రాఘవాచార్య బి. ఎ., బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షత క్రింద క్రితములైన బ్రాహ్మి వేదం వెంకటరాయశాస్త్రిగారి నిర్వాహమునకు తమ యపార విషయమును ఆంధ్రదేశమునకు, శాస్త్రిగారి కుటుంబమునకు, నూచించు కొరకు బళ్లారిపాఠశాల సభ కూడిరి. బ్రహ్మశ్రీ రావాడ వెంకటరామశాస్త్రిగారు శ్రీ శాస్త్రిగారి జీవితమును గురించి సంగ్రహముగ సుపన్యసించుచు వారి యపార పాండిత్యమును గురించియు, వారి విమర్శనా కౌశలమును గురించియు, వారి కవిత్వశక్తిని గురించియు, విపులముగా భాషించిరి. తరువాత బ్రాహ్మి వేదం వెంకటరామశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించుచు శ్రీ శాస్త్రిగారి శృంగారనైషధము యొక్క టీకా విమర్శలు వారికి ద్రివి చిరస్థాయిగ నిలువ గలిగె ననియు, వారి సర్వ స్వతంత్ర బిరుదమున కర్తృత్వ సంపాదించె ననియు నుడివీరి. తరువాత శ్రీ రాఘవాచార్యులవారు, తమ యుపసంహార భాషణమున, శ్రీ శాస్త్రిగారు నాటక రచన యందు కొంత నవీన ఫక్తిని ద్రోశిరి. వారి ధైర్య సాహసము లను చూపి రనియు, వారి నిర్వాణము గురించి మనమూరకే వగ వగ వారు జూపిన మార్గమున మనము కృషి సల్పుటయే వారికి గౌరవము చూపుట యనియు జెప్పిరి. ఈ క్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింప బడెను.

“ఆంధ్రకళాప్రపూర్ణ మహామహాపాథ్యాయ సర్వ తంత్ర స్వతంత్రాది బిరుదాంబితములను, సంస్కృతాంధ్రభాషా జ్ఞావిదులు నగు బ్రాహ్మి వేదం వెంకటరాయ శాస్త్రిగారి నిర్వాణమునకు బళ్లారి పాఠశాల శ్రీ శాస్త్రిగారి కుటుంబము నకేగాక, యాంధ్రలోకమున కీసభామాలకముగా విషాదమును దెలుపుచు, శ్రీ శాస్త్రిగారి రాంధ్రభాషకు గావించిన మహోప కృతికై కృతజ్ఞతను సూచించుచున్నాడు.

వర్కింగ్ కమిటీ తీర్మానము

సంయుక్త ప్రాంతములలో మహామ్మదీయు డొకడు శాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చుట

వై. నిలూర్, జూన్ 28:—సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ లో మహామ్మదీయ రూరల్ నియోజక వర్గమున కొండాబరేకు పక్షమున సభ్యుడుగానున్న క్యాబిట్ లో ఆహమ్మదుసాయను స్వరాజ్యసభ్యుడుకాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహకము వారితో రామయ్య దొడల్లపనసమితి జూపుచు తనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

BABY AUSTIN 7 H.P.

ఆస్టిన్ 7 హెచ్. పి.

ఈకారు మోటారు-సైకిల్ సైడ్ కారు ధర కంటెను స్వల్పముగా పెంచు ధర గలది, ఒకసైకిల్ పెడనందు ఉంచ వీలుగలదు, గంట 1-కి 45 మైల్స్ వేగములో ప్రయాణ మొనర్చును, నిట్రమైన దిగుడులందు ఎక్కగలదు, ఒకగాలను పెట్రోలుకు 55 మైల్స్ దూరము ప్రయాణ మొనర్చగలదు, ప్రయాణపు ఖర్చులు మిక్కిలి తక్కువ, ప్రతివిషయమునందును తృప్తిని గలిగించినది.

మంచి సుగుణములలో ఇవికొన్ని ఆస్టిన్ 7 నందు గలదు, ధరలు రూ. 2800 నుండి గలదు.

The South Indian Motor Co.
MOUNT ROAD, MADRAS.

40 సంవత్సరములుగా సవరణబంగారమునకును మంచివెండికిని పరిశుద్ధమైనరత్నములకును నాణ్యమైనవనితరమునకుప్రసిద్ధికేసిన

VEECUMSEE
చిలదాసు & సన్స్
CHABILDOSS & SONS
DIAMOND MERCHANTS JEWELLERS
GOLD & SILVER SMITHS

నెం. 112-113 చినాబజారురోడ్ మద్రాసు
112-113, CHINA BAZAR ROAD MADRAS.

చైదుమారు

వెద్దాపురం శిల్పు-బట్టలు.

నాణ్యమైన సరకులు! సరసమైన ధరలు!!

మాపేరుగల ప్రేమమార్కుల శిల్పు-బట్టలు యితరుల శిల్పు-బట్టలకంటే నాణ్యమైనవనే సంగతి తమకందరకు తెలిసిన విషయమే.

మావద్ద అన్నిరకములలోను శిల్పు-కండువాలు, ధోవతులు, పేటాను, చీరలు, జాకెట్లు, శిల్పులన్నూ సాత్తిపంతులు శేష్శిల్పురకములున్నూ వున్నవి. అన్నిరకముల వెద్దాపురం శిల్పు-బట్టలన్నూ మావద్దనే చొరకగలవు. వివరములకు యీ దినపత్రికను చూడము.

మలివెద్ది ను బ్రహ్మణ్యం

శిల్పు-క్లాత్సు మేన్యూ ఫేక్చరర్, వెద్దాపురం, (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

ఉంగుటూరు

హిందీపాఠశాల

ఈ గ్రామమున సుమారు ఆరుమాసములనుండి శ్రీయుత తల్లాప్రగడ దుర్గాప్రసాదరావుగారిచే నొక హిందీ యుచిత పాఠశాల నమపడుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని యజ్ఞానుసారం వారు తమ యాంగ్ల భాషాభ్యాసమును వదలి స్వయం కృషిమల్లను పిదప కొంతకాలమునొక సాధూమల్లను హిందీభాష నభ్యసించి తాము నేర్చినందుకు ఫలితముగా సుమారు 20 మంది విద్యార్థులకు హిందీ గరపుచుండిరి. మొదట కొలది నుండితో సావంపబడిన యీ పాఠశాల నేటికి 20 మంది విద్యార్థులచేచిరా జిల్లుచున్నది.

త్వరలో యీ పాఠశాల అభివృద్ధిచేయవలె నూచనలు కన్పించుచున్నవి. శ్రీ ప్రసాదరావుగారిని ప్రోత్సహింప వలె యీ పాఠశాల నభివృద్ధిలోనికి దెచ్చు టీగ్రామవాసుల ముఖ్య కర్తవ్యము.

పురాతన శిలాశాసనము

ఈ గ్రామమునందు ఏలూరు కాల్యకు యుత్తరమునందు గల యడవిచెంత నొకరి పొలమునందున ఒక శిలాసూపము గలదు. అది భూమిపైకి సుమారు 2 గజముల ఎత్తుగలిగి నొక వైపున నొక విగ్రహమును రెండవ వైపున లిపిలోడను చెక్కబడి యున్నది. అద్దాని కొందరు పరీక్షించి ఆ లిపిని గ్రహింపజాలక పోయిరి. పదవ మూపమును పరీక్షించువారలు ఎ వరైననూ యిచ్చుటకు వచ్చి పరీక్షింపవచ్చును. యీ గ్రామము చేబ్రోలు ట్రేడునుకు ఒక మైలుదూరమున నున్నది.

(ఒకవిలేఖరి)

WANTED.

Applications are invited for the post of District Organisers for the Districts of Ganjam, Vizagapatam and East Godavary, one for each District from local persons of ability, energy and character. Preference will be shown to such as have previous experience in the Insurance line.

Pay Rs. 100 per month and actual travelling.

For particulars, apply stating age and qualifications before 15th July, to

The Secretary,
ANDHRA INSURANCE Co., Ltd.,
MASULIPATAN

పత్రికా సంపాదకునకు

4 నెలలు శిక్ష

‘పంజాబు కేసరి’ యవమానమును గూర్చి వ్యాసము వ్రాసినందులకు

కలకత్తా, జూన్ 28:—వైసున్ సంఘము లాహోరు వెల్లినప్పుడు పోలీసులు లజపతిరాయలను చావగొట్టికందులకై యాగ్రహము ప్రకటించుచు వ్రాసిన వ్యాసమునకు హిందీవాక ప్రతికయగు శత్రుత్వ సంస్కార సంపాదకునకు రాజద్రోహ నేరమునకు శిక్ష విధింపబడెను. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టములో ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వము (డెమాక్రసీ) నకును, నిరంకుశాధికారమునకును భేదము తెల్పుటకు ‘యిరాకాసీ’ అనుపదము వాడబడెనని ప్రతివాదిపక్షమున వాదించబడెను. సంపాదకునివిమర్శ పోలీసువారికి మాత్రమే సంబంధించిన దని వ్యాసమూర్తు లభిప్రాయపడిరి. ముద్దాయి నేరస్థుడేయని కోర్టువారనిరి. కాని క్రింది కోర్టు విధించిన 6 నెలల శిక్షను 4 నెలలు చేసిరి. (శ్రీ ప్రెస్)

ఒక వింతదొంగతనము

డిల్లీ, జూన్ 28:—డిల్లీలో నొకదొంగతనము జరిగెను. ఈ విషయమును పోలీసువారు విచారణ సలుపుచున్నారు. ఒక మనుష్యుడు నొక బ్రాహ్మణశ్రీ యింటికి వెళ్లి యా శ్రీని తన యజమానుని యింటిలో జరుగు వైదికకార్యమునకు ముత్తెరువగా నుండుటకు పిలిచెను. ఆశ్రీ అందుల కంగీకరించి బయలుదేరుటకు పూర్వము తనసాములను ధరించెను. సాములు ధరించి వైదికకార్యమునకు వచ్చిన, యజమానుడు యాకార్యమునకు వచ్చిన శ్రీనికురూ లని భావించి సంభాషణ తక్కువచేయునని యీమాసగాడు యాశ్రీతో పలికెను. అటుమీద యా బ్రాహ్మణశ్రీ తన నగలన్నియు నొకపెట్టయందుంచి తనగృహములో భద్రపరచి యామనుజునివెంట పోయెను. ఈమనుష్యుడు యా శ్రీతో యజమానుని గృహమువరకు పోయి వెంటనే మరలి వచ్చి, యాశ్రీపెట్టిన నగలపెట్టెను అపహరించెను. (శ్రీ ప్రెస్)

కావలెను.

ఉన్న రెస్టిట్యుషన్లు ఒక డాక్టరునకు బలిజనాయుడు తెగకు చేసిన ఒక చక్కనికన్ను కావలెను. వివరములు తెలిసి కొక గోదావరి పోస్టాఫీసులో క్రింది చిరునామాకు పంప గోరెను. భాష్య నెం. 98 ౯౦ ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసు

కృష్ణాజిల్లాలో సహకారోద్యమము

జిల్లాబ్యాంకువారి వివరీతచర్య

(ఒకవిలేఖరి)

కృష్ణా కో ఆపరేటివు బ్యాంకువారు ఇటీవల అర్జునూరు సొసైటీ సంవత్సరమున నమలించిన నిర్ణయాలను, కృష్ణాజిల్లాలో సహకారోద్యమమున చాల విషయములను అడ్డువించి వారు సాగించుచున్నది నిజముగ సహకారోద్యమము యను సంకేతమును గలిగించుచున్నది. ఆంధ్రవలన, సహకారోద్యమాభిమానులకు చాల హృదయవేదన గలిగించుటయే గాక ఇట్టి చర్యలను మొదలుపెట్టిన నిరసించని యెడల, ఈ ఆత్మగౌరవముగలవారి యుద్యమమున చేరి పనిచేయుట గాని, క్రొత్తసంఘము లేర్పడి పనిచేయుటగాని, సహకారోద్యమమును, జిల్లాబ్యాంకువారు విధించిన పరమతం క్రింద ఋణము పుచ్చుకొనుట ఆత్మగౌరవహీనమని యించి అర్జునూరు సంఘమువారు ఋణము పుచ్చుకొన నిరాకరింపవలసి వచ్చెను. బ్యాంకువారి చర్యలననుసరించిన సమస్యలను మనదేశమున సహకారోద్యమమున కంతకును వర్తించుననుటచేతన, తక్షణమే సహకారోద్యమమున కంతకును ఆరిష్టదాయకము లగుటచేతన, నాని నిజుల సంగ్రహముగ నుదాహరించెదను.

బందరు తాలూకా అర్జునూరు యూనియన్లో చేరిన అర్జునూరు దేవరవాడ సంఘము ది 1-1-23 నుండియు పనిచేయుచున్నది. అప్పటినుండియు నిరసించుచున్న, వ్యవహారములన్నియు సామరస్యముగానే జరుగుచున్నవి. కాని 1928 సం॥ ప్రాంతమునుండియు జిల్లా బ్యాంకునకు గ్రామ సంఘమునకును నీ విషయమున కారణ మగు నివాదము ప్రారంభమయ్యెను. జిల్లా బ్యాంకువారు, అర్జునూరు దేవరవాడ సంఘమున కవుడు రు 4000 ల ఋణమును మంజూరుచేసి, కో ఆపరేటివు ఇన్ స్పెక్టరు గురూరు సామి వాయుడు గారి దగ్గర నుండి మెంబర్లకు సొమ్ము బట్టాడా చేయించుటకు ఆర్డరువేసిరి. తనకును ఇన్ స్పెక్టరునకును పడకపోవుటచే నతని ప్రాతాహ్వానమున జిల్లా బ్యాంకువారు మొదట నట్టి నిర్బంధము విధించిరి నాసొసైటీ అధ్యక్షుడవుడు వెలిపెను. 31-3-23 తేదిన సంఘమువారు బ్యాంకువారి ఉత్తరువు నాడే పించుచు సదరు ఆర్డరును రద్దుచేయవలసినదిగా గోరగా, జిల్లా బ్యాంకు డైరెక్టరును మ-రా-రా-త్రి భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు సదరు సొసైటీ సరిత్రను, రికార్డును ఆసాంతము పరిశీలించి సొసైటీ స్థాపనమొదలుగా బాగుగా పనిచేయుచున్నదనియు, ఇన్ స్పెక్టరు దగ్గరనుండి సొమ్ముబట్టువాడాయెను నిర్బంధమువిధించుట సమంజసముకా దనియు, ఆ యుత్తరువును రద్దుచేసి ఋణమివ్వవలసినదనియు వ్రాయగా అటులనే జరిగెను. కాని వ్యవహారము లంతట నాగక, ఈ వత్సరముంతకంటె తీవ్రతరమగు రూపమున ప్రస్తుత కిష్టానికి కల్పించెను. 8-8-29 న సొసైటీవారు తిరిగి రు 4000 ల ఋణముకొరకు దరఖాస్తు పెట్టి యుండిరి. ఆనాటికి ఓవర్ డ్యూ ఏమియులేదు. అయినను రిజిస్ట్రారువారు ఓవర్ డ్యూ యున్నదని వ్రాసి, దరఖాస్తును తన నద్దనే ఆపియుంచగా, సొసైటీవారు, బ్యాంకు సెక్రటరీ నద్దనుండి, ఓవర్ డ్యూలేదని శిఫార్సు తీసికొని వెళ్లినప్పటిను, ఎంతయో కష్టముమీద సదరు దరఖాస్తు 22-8-29 న బ్యాంకు డైరెక్టర్ల మీటింగులోనికి దీసికొని రాబడెను. అప్పుడైనను చర్చకు నచ్చును గదాయని మామచుండగాఁ కారణము డెబు పకయె నా సభలో నధికసంఖ్యాకులు, సదరు దరఖాస్తుపై చర్చ నాపుచేసిరి. అర్జునూరు యూనియన్ కార్యదర్శియు, బ్యాంకు డైరెక్టర్లలో నొకరును, అర్జునూరు సొసైటీ అధ్యక్షులు నగు మోవల్ల వేంకటసుబ్బారావుగారు, ఏప్రిలు మాసపు బ్యాంకు సభలో నీ విషయమై ప్రశ్నింపగా, సభవారు-జిల్లాబ్యాంకు కార్యదర్శిని అర్జునూరు వెళ్లి సొసైటీ తనిఖీచేసి నివేదిక నంపవలసినదనియు తీర్పుచేసిరి. అందుపై 21-4-29 న కార్యదర్శి గ్రామములోనికి వెళ్లి మెంబర్లనందరను పిలిపించి విచారణచేసి నివేదిక నంపిరి. ఈ సొసైటీ బాగుగానే పనిచేయుచున్నదని, చెడు సొసైటీగా నెంచుటకు కారణము గన్పడదనిన్ని, వి నా మీ వ్యవహారము లేవ్యయను గనుపించలేదనియు లెక్కలు చాలబాగుగ నుండుటచే ననియు వ్రాసిరి. సొసైటీ రికార్డులలో గూడ కేక్రల రీగారటులనే ప్రకటించుచు వ్రాసియుండిరి.

తన విచారణ ఫలితముగ కేక్రలరీగారు వి నా మీ వ్యవహారము లేమియులేదని అంగీకరించియును గూడ తుదకు బ్యాంకు వారొసంగ మొత్తములను ఇన్ స్పెక్టరు సభ్యులకు బటవాడా

చేయవలెననియు, ప్రాతబాకీల నాడే వ నూలు చేయవలెననియు, ఆవనతిమీద ఋణమును మంజూరు చేయవలసినదనియు వివరీతముగ శిఫార్సుచేసిరి. ఆ శిఫార్సును, డైరెక్టర్ల మీటింగులో, చాలచుండి ఆశీర్వాదించి పదిర్చిరి. కాని, పట్టాభి శిథిలావస్థయ్యగారు వారితోపాటు మరికొందరును శిఫార్సును బలపరచి నెగించిరి.

ఈ మరకులు, తమ సంఘమునకును సభ్యులకును, అవమానము గలుగజేయుట కుద్దేశించబడె నని అర్జునూరు సొసైటీ వారు భావించి 22-5-29 న జరిగిన మహాజనసభలో సదరు మరకుల కనుమతిని డెబువుచు, ఆవరకులక్రింద తాము ఋణము పుచ్చుకొనమని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. డైరెక్టర్లలో నధికసంఖ్యాకు లిట్టి మరకును విధించి, ఈ సంఘము సహానించుటకు కారణము, సంఘ వ్యవహారములలోని లోపములు కారణముగా దనియు, ఈ సొసైటీ అధ్యక్షులను మోవల్ల వేంకటసుబ్బారావుగారు, డైరెక్టరు హోదాలో, జిల్లా బ్యాంకు మీటింగులలో, కొన్నివ్యవహారములయందు వోటుచేసిన పద్ధతి కొందరు ప్రముఖులకు రుచింపక ఇటుల చేసినన, సొసైటీ సభ్యులలో చాలచుండి తలంచుచున్నాడు. వి నా మీ పద్ధతు లేవనియు, లెక్కలు సరిగనున్నవనియు కార్యదర్శి అంగీకరించిన పిమ్మటగూడ బ్యాంకువారట్టి తీర్మానము గావించుట, సదరు అవమానమును బలపరుచుచున్నది. ఇదియే నిజమున నెడల, సహకారోద్యమ మూలనూత్రముల నితరులకు బోధింపదగిన ప్రముఖులనువారు గూడ తమ విశాల హృదయములయందు సంకుచిత భావములకు తావొసగి ఏమియు నెరుగని సంఘసభ్యుల చిక్కు-పరచుట శోచనీయము.

ఇన్ స్పెక్టరు వెళ్లి బటవాడా చేయవలె నను మరకు పున్నంత వరకు, తాము ఋణము పుచ్చుకొనమని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించి, అర్జునూరు సొసైటీయును, సభ్యులును తమ ఆత్మగౌరవమును నిలువజేసికొనిరి. కాని బ్యాంకు డైరెక్టర్ల యం దధికసంఖ్యాకు లనలించించిన పద్ధతి సహకార నూత్ర విహితమైనదా యనవిషయము విచారించవలసి యున్నది. ఇన్ స్పెక్టరు ఋణముల బటవాడాచేసి, బాకీల సతడే వనూలు చేయవలెనని తీర్మానించుట వలన, సహకార నూత్రములకు కట్టివేళ్లతో పెళ్లగించి, ఆ స్థానమున మార్గాదేశపద్ధతుల నాటిరని అంగీకరింపక దప్పుడు. ఇన్ స్పెక్టరు, ఋణముల నిచ్చుట, వనూలు చేయుట మొదలగు పనులను జూచునెడల, ఇక నాఋణములకు, ఇతర సభ్యు లెటుల బావి నుండగలరు? సంఘము యొక్క సమష్టి బాధ్యత కేక్ర-వ ఆవకాశముగలదు? కార్యదర్శి యెందుకు? అధ్యక్షుడెందుకు? సంఘమెందుకు? సహకా

ర్యోమమును పేరెందుకు? బ్యాంకు వారి పనులను ఇన్ స్పెక్టరు ద్వారా జరిపించుకొనిన కరువార, నీతాల దరిమిలాను, బాకీలు వనూలు గానియెడల వానికి బాధ్యతవహించుట నెగిరుటగాని, పంచాయితీదారుల గోరుటకు బ్యాంకు వారికి నైతికముగ నెట్టిహక్కును నుండజాలదు.

బాకీవనూళ్లు మొదలగు పనులన్నియు సంఘపంచాయితీ దారులవలన జరుగవలసినవేగాని ఏ ఇన్ స్పెక్టరువలనను జరుగజాలవు. ఋణముల వోసగుటకు, వనూలుచేయుటకు, పంచాయితీ దారుల ననంతకు తొలగించి, ఇన్ స్పెక్టరును దెచ్చి వారితై మా ర్పినబెట్టి, వారి గౌరవమును పలచదనము చేయునెడల, పంచాయితీదార్లు కార్యభారము విహించుటకు ముందుకురా వెరతురు సరిగదా! సభ్యులకుగూడ వారియెడల గల గౌరవము నలించి బాకీలు వనూలుగ కట్టచును. సహకారపద్ధతి అభివృద్ధి యంద వలె ననినయెడల, పంచాయితీదారుల యొక్కయు, సభ్యుల యొక్కయు గౌరవమును కాపాడవలయునేగాని, దానిని భంగ పరుచుట యుచితముగాదు.

ఈ విషయముల నన్నిటిని, జిల్లా బ్యాంకువారును, జిల్లాయందలి సహకారోద్యమాభి మానులును విచారించి, సంకుచితభావములకు తావిచ్చక, విశాలదృష్టితో దిలకించి సహకార నూత్రములకు మూలచ్ఛేదకులగు తమ తీర్మానమును సరించి, వ్యవహారముల చక్క-బెట్టెదరు గాక. ఒకమారు వ్యక్తి పగలకు తావొసంగినయెడల, అవి ఎంతవరకు వ్యాపించునో చెప్పట కష్టము. అట్టివానివలన ఉద్యమమున కంతకును చెరుపు నాటిల్లును. ప్రస్తుతము సభ్యులు బ్యాంకు చర్యలవలన కష్టనష్టముల చెందునది, ఈసంఘముల నమ్ముకొనియుండు, నిరపరాధులను రైతులుగాని, తమ ఎదుటనుండు వ్యక్తిగాదు. ఒక గ్రామమున నిటుల జరిగిన రైతులు కష్టపడిన విషయమును గాంచి, ఇతర గ్రామవాసులు సహకార సంఘముల వేర్వేరుచు కొనుటకుగాని సభ్యులుగ చేరుటకు గాని చాల వెనుదీయుదురు. ఇంకను ఎంతయు వ్యాపింప నలసియున్న సహకారోద్యమము నిట్టి ఆరిష్టములనుండి దప్పించి సక్రమ మార్గమున నడిపించు విశాల దృష్టిని సహకారోద్యమ నాయకులకు భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక.

(ఒక విలేఖరి)

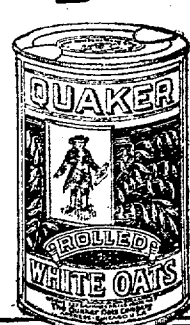
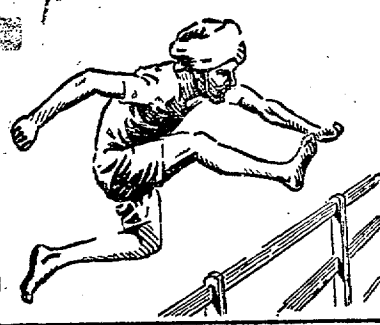
మోహినితైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు నాటుటకు యోగ్యమైనది.

అన్నతొండవీడ్లో బొంబాయి-మదరాసు

65

కేరీరము ఆరోగ్యకరముగాను బలముగాను పెంచుటకును, ఎచుక పుష్టి కండరముల పుష్టి ఆభివృద్ధివరకుల కావశ్యకమైన భాగములన్నియు చేరిన భోజనాహారము. క్యాక్టర్ ఓట్సునందు కార్బోహైడ్రేటులు విరివిగా నుండుటచే కేక్రిని కలుగజేయు ముగుణములిందు గలవు. ప్రోటీన్స్ కండరము ను ఓట్సులను పెంపొందించును. క్రెక్టరిచే ప్రసాదించబడిన ఈ ఆదర్శ నియమైన ఆరోగ్యకరమును ఆహారమునందు విలువైనది, విస్తారముగాగలవు. క్రెక్టరు ఓట్సు నిర్మము ప్రాతఃకాల భోజనమున కవయోగించిన మధ్యాహ్నమువరకు ఆకలికాకుండా చక్కగా పనిచేయుటకు వలయు కేక్రిని ప్రసాదించును. అటులనల్ల న చదువుటవల్ల, ఖర్చుపొయిన కేక్రిని మరల చేకూర్చును.

రుచికరమైనది, మితవ్యయము చేకూర్చునది. రయోనవర్షు ముఖ్యమైనది. క్రెక్రివానికి క్రెక్టరు ఓట్సు ఒకతూట భోజనముగా నుండు క నవలసినది.

ఎల్ల పురుషు క్రెక్టరు ఓట్సు టిక్టోనే కోరుదు. క్రెక్టరు ఓట్సు పూర్తితేదన, కేరీరిమైన బొమ్మతో అట చూడుడు

Quaker Oats

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా సంఘము

తేది 22-6-29 న పగలు 12 గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయములో సమావేశమై జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహకసభవారు తీర్మానించిన తీర్మానములు.

1. అఖిల భారత కార్యనిర్వాహక సభవారి తీర్మానానుసారం జిల్లాలో కాంగ్రెసు సభ్యులను జేర్చు ఏర్పాట్లు (తూ॥ కృ॥ జి॥ లో చేర్చబడిన 1803 మింజుమతే) 1. దేశం కోటకు:—గొల్ల పెంకటసుబ్బయ్యగారు, కొడాలి, నరసింహారావుగారిని 2. దివికి:—ముట్లూరి లక్ష్మీకాంతయ్యగారిని, గొల్ల పూడి చలపతిరావుగారిని, కె. కైకలూరు:—ము. శ్రీరాజుగారు. ఇప్పటికిని 1082 సభ్యులను జేర్చి తెలియచేయబడింది. ఇంకను 1500 ను చేర్చటకు తీర్మానించడ మయినది. బండరు:—500 ను, గుడివాడ తా॥ 500 ను, దివి తా॥ 800 ను, కైకలూరు 200 ను, చేర్చవలెను. బొబ్బిల పెంకటశేషయ్యగారిని, ఆ. నాశ్వర రావుగారిని, ఎల్మేని సుబ్రహ్మణ్యం గారిని, బోయపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారిని, యీ పని చేయుటకు కోరడ మయినది.

2. జిల్లాలో కాంగ్రెసు పని జరిపించుటకు విలయు ధన మును సేకరించుట. 1. గొ. బ్రహ్మయ్యగారు 2. చె. వేం. నరసింహంమగారు 3. ముట్లూరి కృష్ణారావుగారు 4. బొబ్బిల పెంకటశేషయ్య గార్లును విరాళములు వసూలు చేయుటపై నడిగా కోరడమైనది.

3. గ్రామములలో విదేశీవస్తుబహిష్కరణ ప్రచార ము తీవ్రముగా జరిపించు ఏర్పాట్లు, అఖిల భారత విదేశీవస్తు బహిష్కరణ సంఘమువారిచే ప్రచురించబడుచున్న కరపత్రములు తెలుగున అచ్చు వేయించి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముల నుండి తగుచందా సేకరించి పంచిపెట్టవలసినదిగా ఆం. రా. కా. కమిటీవారిని కోరడమైనది. యీలోపుగా ప్రత్యేకముగా మన కార్యదర్శి వెంటనే ట్రైపు ప్రముగా తెలుగు చేయించి గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములకు పంచి పెట్టవలసినది.

4. ప్రచారకుడు:—వేదాంతం లక్ష్మీకాంతగారిని నెల 1 కి రు 80/- మించకుండా ప్రచారకుడుగా నిర్ణయించడ మయినది.

5. పట్టణ గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘముల నుండి జిల్లా సంఘమునకు యెన్నుకోవలసిన సభ్యులు పేర్లు చేయవలసినది వచ్చిన దరఖాస్తు. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు అధికారము లేదని నిర్ణయించడ మయినది.

6. గాంధీగారు సంచార సందర్శమున ఆత్మీయ వాగ్ శ్వరావు బులుకు ఆంజనేయులుగార్ల బిల్లులలో కూడిక పూర్వ పాటునలన కలిగిన రు 100/- లు అడ్డపెట్టుమెంటును గూర్చి భో. ప. సీతారామయ్యగారి పుత్రతం. యీ ఖర్చు మంజూరు చేయడమయినది. మొత్తం దరిమిలా వసూలైన విరాళముల నుండి యీయవలెను.

7. ప్రచారకుల బిల్లులు:—తెండాల తాలూకా

గుడ్డ	రు	22-6-0
కుట్టు కూలి		39-0-0
మే॥ పెం చలపతిరావుగారి	11-6-29	2-8-0

4-6-29	బిల్లు,	6-2-0
--------	---------	-------

27-5-29		2-6-0
---------	--	-------

22-6-29	పి. వి. నరసింహంగారి బిల్లు	18-12-0
---------	----------------------------	---------

13-5-29	నెం 928 రు పాపనా ప్రెస్ బిల్లు	3-8-0
---------	--------------------------------	-------

14-5-29	నెం 930 రు	1-4-0
---------	------------	-------

7-5-29	లోగడ ఖర్చు వ్రాయబడిన బిల్లు	5-0-0
--------	-----------------------------	-------

10-5-29	ఖర్చు	6-8-0
---------	-------	-------

28-4-29		2-9-0
---------	--	-------

18-4-29		1-0-0
---------	--	-------

బిల్లు లంగీకరించడ మయినది.

ప్రచారకుల డయరీలు:—అంగీకరించడ మయినది.

8. పాతరికార్డు వప్పగించు:—పాతరికార్డును వప్పగించిన గురించి జరిపిన యావత్తువిషయములు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి తగుచర్య నిమిత్తం తెలియ పరచుటకు కార్యదర్శికి అధికార మీయడ మయినది.

గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య,
అధ్యక్షుడు.

వజ్రదలవలన కలిగిన నష్టము

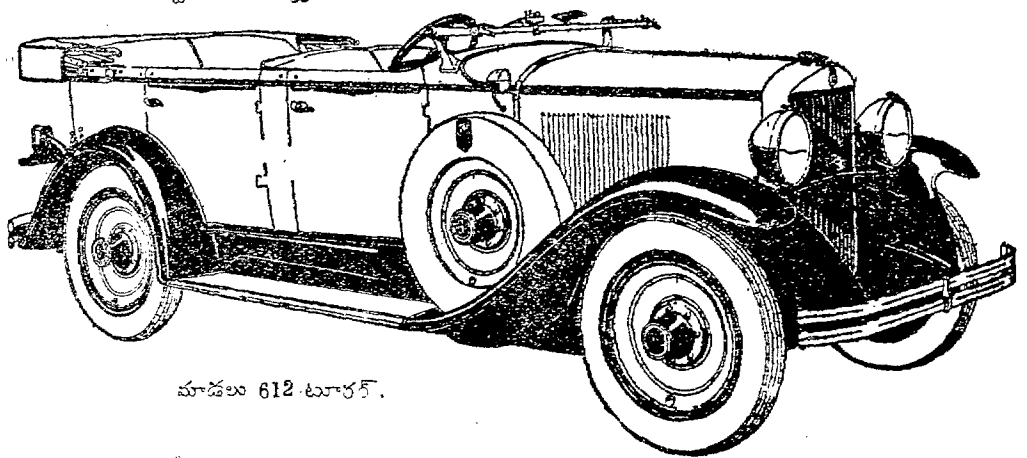
సిల్వెట్టు, జూను 28:—కరిముగంజి సబ్ డివిజనునందు చాలాగృహములు కూలిపోయినవి. ఇంకను చాలాగృహములు నీటిలో మునిగియున్నవి. కొన్ని గ్రామములు జనరాహిత్యమై యున్నది. ప్రజల నివాసస్థలములు కనుగొనుటయు అసాధ్య ముగానున్నది. (అ. వె.)

ఎ వ్వు డు ను బా గు గా నే

యు ం డు ను

ఒక ఆహ్వానము:—గ్రహం-పేజ్ మోటారులు ప్రస్తుతము చక్కగా తెలియనట్టి దేశములందు బాధ్యత గల న్యాయపరస్థులకు ఒక అవకాశ ముగలదు. ఈనూతన వ్యక్తమునందు గల అసాధారణమైన లాభమునందు ఆకర్షితగలవారిని, ప్రతినిధిగా నుండ గోరువారిని ఆహ్వానించుచున్నాము

మాడలు 612-టూర్స్.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—

మద్రాసు రాజధాని, హైద్రాబాదు (డక్కన్), మైసూరు సంస్థానములు వగైరాలకు.

ఫ్రెడరన్ బర్గ్ అండు కంపెనీ.,

2/11, హాంటింగ్ డ్వు, మద్రాసు.

బ్రాంచీలు:—బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సెక్రందాబాదు.

ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలు:—టి. పి. వాట్సు ఎస్సెస్వోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, విశాఖపట్నం.

దక్షిణజిల్లాలు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, ఎస్సెస్వోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరుచినాపల్లి.

సీడెడ్ జిల్లాలు:—టి. హెచ్. పి. ఎస్సెస్వోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, బళ్లారి.

మలబార్ కోస్తు:—జి. లీచ్, ఎస్సెస్వోర్, కల్లికోట.

GRAHAM-PAIGE

ఆంధ్రపద ప్రాసాక్షరనిఘంటువు

ఇయ్యది సవనపద్ధతిని వ్రాయబడుచున్నది. 'ఇది ప్రాసనిమి త్తమై శ్రమపడు కవులకు మిక్కిలి యుపయోగకరముగా నుండును' అని బ్ర॥ పండిత చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహం పంతులుగారు 'ప్రాసవిషయమున నియ్యది మహాపకారము కాక పోదు కావున వీరి (గ్రంథకర్తగారి) యూహా ప్రశంసనీయము' అని శతావధాని బ్ర॥ చెళ్ల పిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారు 'ఈనిఘంటువు కవినీకాయమునకు మిథుల సహాయముగానుండును' అని బ్ర॥ దుర్భాసుబ్రహ్మశ్రేష్ఠ (నెల్లూరు కళాశాలయందు ప్రధానాంధ్రపండితులు) గారు, 'ఇయ్యది నూతనపద్ధతిని వ్రాయబడుచున్నది. కావ్యనిర్మాణము చేయగోరు కవుల కీగ్రంథము సాహాయ్యకారియని నే నభిప్రాయపడుచున్నాను' అని బ్ర॥ నాగపూడి కుప్పస్వామయ్యగారు నభిప్రాయము వ్రాసంగియున్నార. దీనిని 98 పుటలకాకభాగముగా విభజించి ప్రచురింప నున్నాడను. నిఘంటువు పూర్తియగునప్పటికి దాదాపు ఏడు వందల పుటలుగల గ్రంథమగును. నానాధములు మొదలగు విషయములెల్ల శబ్దరత్నాకరము బోలియుండును. అపూర్వ నిఘంటువు. కొన్ని ప్రతులే ముద్రింపబడుచున్నవి. కాన, నీ గ్రంథము వలయగోరువారు తమ నానుడయములను (వివరమున

విలాసములతోడను) వ్రాసి బంపవ్రాగి తులు. మాదిరి ప్రతి (పండితావళి యభిప్రాయములతోడను నారుపుటలుగలది) పంపగోరువారు రు 0-2-6 లు విలువగల తపాలాబిళ్లలు (పోస్టేజ్ స్టాంప్) పంపుకొనవలయును. ప్రతిభాగము (96 పుటలుగల గ్రంథము) యొక్క నెల రు 1-0-0. తపాలాఫాటీలు కొను నాచే భరింపవలయును. మావిలాసము.

టి. శ్రీనివాసరావువాచార్యులు,
గ్రంథకర్త, తిరుపతి.

అప్పికట్లఫిర్కా యెన్నికలు

బాపట్ల తాలూకాలో జేరిన అప్పికట్ల ఫిర్కా యెన్నికలు 27-6-29 జరిగినవి. ఇనుగంటి వేంకటప్పయ్యచౌదరి గారికి ప్రత్యర్థిగా నిలిచిన వేరిరాజు కొంఠరాజుగారు అధికపంఖ్యాకులచే నెన్నుకొనబడిరి.

మల్లాది వెంకటకృష్ణయ్య.

పార్లమెంటు కార్మిక పక్షమునా॥ రికమీదట మాసమున కొకసారి సమావేశ మగుదురు. మునుపటివలె వారమున కొకసారి గూడరు.

విదేశవార్తలు

సహకారవాదులార!

ఇక నైన దేశనాయకులతో జేరుడు

“భారతీయుల మోక్షము

దేశనాయకులచేతిలోనే యున్నది”

“బాధ్యతగల కార్మికపక్షసభ్యులెవరును
హిందూదేశమునుగూర్చి మాట్లాడరాదని
నిశ్చయించుకొనిరి”

[బీము సర్వీసు]

వైరుక కమిషను సిఫార్సులు సహాయానివేదిక
ననుసరించి యుండవచ్చునట!

లండన్, జూన్ 28—కార్మిక ప్రభుత్వ మేర్ప
డిన నెంటునే బాధ్యతగల కార్మికపక్షసభ్యులెవరును
భారతదేశమునుగూర్చి మాట్లాడిన కార్మికపక్షము
నకు సంకట మేర్పడు గాన ఎవరును మాట్లాడరా
దనుకొనిరి.

ఇక ఎవరు మాట్లాడినా మిగిలినవారు “లెఫ్టులింగు” కార్మికపక్షమువారు. ఈపక్షము తరపున ఖేన్సరు బ్రావోగారు కృషిసల్పుచున్నారు. న్యూఢిడరుపత్రికలో కార్మికపక్షమువారిచ్చిన ఆద్యములను సెరవేర్చినది సరి.

బాధ్యతగలవా రందరను మానముద్రను నహించినను రాజాగారి యుపన్యాసమున భారతదేశమునుగూర్చి కార్మికపక్షమువారు ముఖ్యమున ప్రకటనమును గావించెద రనియు సయి ముక కమిషనువారు తమ సిఫార్సులను సహాయకమిషను నివేదిక శనసరించి చేయుటను ఆలోచించుచున్నారనియు చెలియు చున్నది. కాని ఇది నిజమా యని కార్మికపక్షమువారి నడుగ ఎవరును నిజమని జెప్పలేదు, సరిగదా! భారతదేశ సంస్కరణ మునుగూర్చి 1930 అక్టోబరు న ర మ న ఏ మి యు తలజెట్టరనియు, అందుచేత రాజాగారి యు ప న్యా స ము న భారతదేశమును గూర్చి ప్రకటనమును జేతు రనుకొనుట విశ్వస నీయుగాదనియు చెలుపుచున్నారు. కాని ఈ పరిస్థితి లన్ని యు మారినందున భారతదేశమును గూర్చి రాజాగారి యు ప న్యా స ము న ప్రస్తావించెద రనుచున్నారు.

ఈ ప్రకటనముల నైనను ఇదమిద్ద మని ఏమి యు నిర్వచించ బడదు. ఆకును అంటకుండ పోకను పొందకుండ ప్రస్తావించెద రట. భారతీయులపట్ల సా నుభూతిని జూపుదు రట. భారతీయులును ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారును ఒకరి నొకరు తెలిసికొని సామ రస్య భావముతో మెలగవలె ననెద రనియు, 1919 ప్రకటనములో జెప్పినటులే పరిపాలనమును సాగించె ద మనియు, చెలిపెదరట. అంతకంటె స్పష్టముగ ఇట్లు జేసెద మని ప్రకటించరని ఫ్రీ ప్రెస్ వార్తలు చెలుపుచున్నవి.

కార్మిక ప్రభుత్వము

ముఖ్య కర్తవ్యము

కలకత్తా దేశీయ మహాజనసభవారు గోరినటుల 1929 లోపుగ ఇండియాకు డొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చు విషయ మును గూర్చియు, భారత బాతీయవాదులు వైరుక కమిషనును గాని, నెంటులు కమిటీనిగాని, ఎంతమాత్రము ఆమోదించువార ము గాదు; బహిష్కరించిత మను విషయమును గూర్చియు, కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనమును గావించునని యున్నది. భారతీయులను సభ్యుల బరచుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమునకు రెం డే పద్ధతులు గలవు. వైరుక కమిషనువారు నివేదికను ప్రకటిం చిన పిదప పార్లమెంటువారు చేయబోవు భాసనములను భారత దేశమునకు ఇండియా ప్రభుత్వ ఆజ్ఞలలో నిర్ణయించిన కాలము

లోపుగ డొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చెద మని ప్రకటించు టొకటి. ఈ లోపుగ నెన్నుదిగ పార్లమెంటు యధికారము నంతను క్రమముగ భారత ప్రతినిధుల కిచ్చుట జరుగవలెను.

రెండవది:—సయిమునుకమిషనులు భారత రాజ్యాంగ విధాన నిర్మాతలు గారనియు, సంస్థానవర్షములను చెలుపు నంతవరకే సయిమును కమిషనుల పని అనియు చెలుపవలెను. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియాకు అనుకూలమును రాజ్యాంగ విధానమును తయారుచేయుటను భారతనాయకులతో రొండు టేబిలు సభను సల్పెద రునవలెను. డొమినియను అధికారము నచ్చునటుల మార్పులను జేయవలెను. కాని ఇందులో ఒక్కటి గూడ జరుగవలెకాదు. ఏలన, సయిముక కమిషనులకు రాయలు కమిషనుగాబట్టి అట్టికమిషనునకు హక్కులను స్థిరపరచుకొని మంత్రివర్గమునకు భారతపరిస్థితులను ఆయాలోగముగ చెలియ బరచుటచేగాక ఏ ఏ సంస్కరణములను ఎంతవర కీయవలెనో గూడా సిఫార్సుచేసెదరు. దీనినిలన కార్మిక ప్రభుత్వమునకు సం కట మేర్పడునని సయిమును కమిషనులలో చాలమందికి తోచుట లేదు.

నెంటులు కమిటీ విందు

అంతయు ఘోష

[బీము సర్వీసు]

లండన్, జూన్ 28:—ప్రభుత్వమువారు నెంటులు కమిటీ కిచ్చిన విందు సందర్భమున జరిగిన యుపన్యాసములు చిదంబ ర ర హాస్య ము లు గ ను న్ను వి. రాజశీయ వర్గమువారు రందరను ఈ రహస్య మెందులకా అను చున్నారు. ప్రధానామాత్యుడు ఏమైన జెప్పదలచిన, అంత అర్ర స్తుమైన విషయముగా యుండజే. నలుగురును హార్షించునదిగా నే యుండగలనే. భారతీయుల కిచ్చిన ఆద్యమును నీటగలిపి వైరుక కమిషను ఏర్పాటుకు తోడైరని భారతీయులు దూషించుచుండ తమ చర్యను సమర్థించుకొని తాను జేసినపని బాగానే యున్నదనియు వైరుక కమిషనుల, నెంటులు కమిటీవాపనియు బాగున్నదని ప్రకటించుట కిది ప్రధానా మాత్యునకు చుంచి యునకాశేమే యనచున్నారు.

ఈసందర్భములందే కార్మిక వర్గమును సమీపించి ఇంత రహస్యముగ విందును సాగించుటకు కారణ మేమని యడుగ అసలు వైరుక కమిషనును కార్మికపక్షము వారిలో చాలమంది అంగీకరించుట తప్పకుటచే అట్టి రహస్యమునుగూర్చి ఇట్టి విందులో ప్రస్తావించిన మరంత చిట్కలేర్పడుననభయముతో రహస్యముగ జరిగెనని ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరితో కార్మికసభ్యులు తెలిపిరి.

నెంటులు కమిటీ సభ్యులలో నొకరినియడుగ అంతరహాస్యమేలతో జెప్పజాల ననెనట. ఇంకొకసభ్యుడు విందు కార్య క్రమమును ప్రకటించిననే బాగుండు ననెనట. అంత ప్రకటించ కపోవుటకు కారణము కన్పించ దనెనట. కాని ఇంతలో ముం చుకపోయిన దేదియు లేదని ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి చెలుపుచున్నా డు. ఒకరినొకరు పొగడుకొనుటతో సరిపోయెననెను.

ఇండియా రాజప్రతినిధిగ రాజకుటుంబములో ఎవరినై

న నియమించిన భారతీయులకు నచ్చునని గ్రాహంపోలు గారనగ ఎంతమాత్రము కాదని చున్న ఈశ్వరనరక గారనిరి. మనప్రస్పత్తి తోగూడుకొన్న విషయము గాని రాజకీయములతోగూడుకొన్న విషయము గాదనిరి. మరియు ఇండియాలో స్వాతంత్ర్యోద్య మము దృఢముగ నాటుకొన్నవని హెచ్చరించిరి.

భారత పరిస్థితులు

డాక్టరు బి సెంటుగారు

[బీము సర్వీసు]

లండన్, జూన్ 28:—చాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికా ప్రతినిధి భారతపరిస్థితులనుగూర్చి డాక్టరు బి సెంటుగారి నడుగ ఆమె ఇట్లు తెలియచేసిరి:—భారతరాజ్యాంగవిధానమును ఎంత ఉదారభావముతో లాభకరముగ పార్లమెంటువారు తయారు చేసినను భారతీయులు స్వయముగ నిర్ణయించుకొనిన రాజ్యాంగ విధానమును తయారుచేసుకొననీయనవుడు వారు దాని నెంతమాత్రము ఆమోదించరు.

అట్టార్ని జనరలు జోవిటుగారు

[వైరెస్]

రుగ్బీ, జూన్ 27:—అట్టార్ని జనరలు జోవిటుగారు కార్మికపక్షముతరపున నభ్యర్థిగ నిలుచుటకు కృతనిశ్చయుడనైతి నని మరల వ్యక్తీకరించెను.

సర్ శంకర నాయుగారు

డాక్టరు సుహృదగారు

[యాటరు]

లండన్, జూన్ 29:—శంకర నాయుగారితో భిన్నా భిప్రాయము గలుగుటచేతను చెడుటచేతను మీరును జాల్మీకరు అలీఖాన్ గారును శుక్రవారము నెంటులు ఇండియను కమిటీ సభకు పోలేదను సంగతి నిజమేనాయని రూటరు యడుగ ఆవదంతులు తప్పునియు ముసల్మానుల పండుగ గుటచే సభకు పో లేకపోతిమనియు ముసల్మానులు స్వల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్య మునుగూర్చి త్వరలోనే ఒడంబడి కుదురుననియు సుహృదగారు చెలిపిరి.

గమలపరిశ్రమ ప్రస్తుత పరిస్థితులనుగూర్చి రాం శే ముగ్గా నాల్లుగారు వర్తకసంఘాధ్యక్షునితోడను గమల కార్యదర్శితో డను చర్చించుచున్నారు.

అట్టార్ని జనరలు జోవిటుగారిని కార్మికపక్షము వారి యభ్యర్థిగ ఒప్పుకొనిరి. ఇదినికి కన్వర్జెన్సిపు ప్రత్యర్థియం డనోపు ననుచున్నారు.

బిటిషు సామ్రాజ్యవర్తకము నిరుడు అభివృద్ధి గాంచె నని ఇతే ప్రభువు చెలిపెను.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా అమ్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:—23, సెకెండులైను బీచిరోడ్, మద్రాసు.

“ఉ చి త భీ మా”

అంటే, ప్రీమియములు, డాక్టరు పరీక్ష, వయస్సు నిర్బంధము లేకుండా తన జీవితమును భీమాచేయుట.

కా వ లె ను

కడప, బళ్లారి, అనంతపురం, చిత్తూరు, విశాఖపట్టణము జిల్లాలలో నెల 1-కి రు 85/-లు జీతముమీద పనిచేయు జిల్లా అర్గనై జడ్లున్నా, గుంటూరు, కృష్ణాజిల్లాలలో నెల 1-కి రు 40/-లు జీతముమీద పనిచేయు తాలూకా డేజంటులు. ఇతర వివరములకు:—

స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అమ్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

23, సెకెండులైను బీచ్ జి. పి. ఓ. మద్రాసు. (లేక)

అర్గనైజింగు సూపరిన్ డెన్ డెంటు బెజవాడ.

ఆఫీసులు:—నంద్యాల, ఏలూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు, కాకినాడ, గుంటూరు, అమలాపురం, వగైరా.

నాకాదళనిరయ సభ

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రత్యము

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 29:—జాతీయమిలిటరీ జరుగుచున్న నాకాదళనిరయసభలో గాని, ప్రత్యేకముగనుండు సభలోగాని పాల్గొనుటకు ఇచ్చుకుండు మని, ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగనున్న రిని రాంకేయన్ నాల్గొనగారిలో శిష్టవలెనని డాన్ సేనానికి కబురంపిరి. మన్మోనాల్గొనగారి ప్రత్యుత్తరము నెమరు జూచుచున్నారు.

వైచి యుద్ధము

ఫ్రెంచి పార్లమెంటు

(రూటరు)

పారిస్, జూన్ 29:—అంగ్లో ఫ్రెంచి, అమెరికన్ ఫ్రెంచి యుద్ధము ఒడంబడికలు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు వినాశముగాని నిరాకరించవలెనని ఫ్రెంచి పార్లమెంటు లో నిశ్చయించిరి.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారు రాజుగారి యువన్యాసము ను తియ్యరచేయుటకు కడపటిసారి నిన్న సమావేశమైరి.

ప్రభువులసభలో సైను కమిషనరులు సెంట్రలు కమిటీసభ్యులు సాక్ష్యమును దీసికొనుటకు గూడిరి.

రాజుగారు వేసవి కాలమును క్యాండ్రింగ్ హాములోనే గడప నిశ్చయించిరి.

లాహారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షత

బీహారు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు

మహాత్మాగాంధీగారి పేరు సూచించుట

పాట్నా, జూన్ 28:—బీహారు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు లాహారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షతకు మహాత్మా గాంధీగారి పేరు సూచించి యున్నారు. బీహారు శాసనసభయందు టెనెన్సిబిల్లు తదితర ముఖ్యులకు బిల్లుల చర్చ సమయమున కాంగ్రెసు పార్టీకి చేరిన శాసనసభ్యులు యాచర్యులు పాల్గొనుటకు అభిలషారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి అనుమతిపడవలయు నని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!! ఇకను మోసపు పుస్తకములను కొని మోసపోకుడు.

సతీపతికుటుంబాల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ మిదివర కాంధ్రభాషలో వెలువడియుండ లేదు. ఇంగు గృహస్థాశ్రమధర్మము సతీపతుల న్యోన్యప్రేమతో వర్ణింపగ విధులు, ప్రేమతత్త్వము, స్త్రీజాతులు, పురుష జాతులు, వాని ప్రవర్తనలు, జాతుల పాఠనములు, వానియొక్క అభిప్రాయము, శిష్యాగృహధర్మములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంతానము గలుగునను విషయము, గర్భవిషయములు, గర్భస్త్రీ లనుసరింపవలసిన విధులు, గర్భిణుల యారోగ్యావస్థకత, శిశురక్షణ, ఆర్థికోడండ్లవైరములకు గల కారణములు, వానిని కేమింపజేయు నుపాయములు, వారికుండవలసిన స్నేహశక్తికత, మున్నగు 280 విషయములతోను, సందర్భానుసారముగ గల ఆఫ్ టోక్, రైట్ వ్యాకులు 25 తోను క్షజ 410 పేజీల పైబడిన సీమకాలికతోను చక్కని లైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహస్థుడు తప్పక చదివియే తీరవలెను. కొద్దిప్రతులే గలవు. 28

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0; తపాల ఖర్చు 7 ఆణాలు రెండుపుస్తకము లాకేసారికొనువారికి తపాలఖర్చు లేదు చూచిరునామా:—ఆర్య్ బుక్ డిపో. 19 తాండవరాయ మొదలివిధి, తిరువళ్ళీ, మద్రాసు.

ఆంధ్రభటు సంఘము

విలూరు, జూన్ 29:— ఆంధ్రభటు సంఘసమావేశము ఈనెల 30 వ తేది సాయంకాలము 4 గంటలకు యేలూరునం దలి పాపమూర్తరావు సభమున జరుగును. హిందీ ప్రచార పోటీ పరీక్షలు జరుపు విషయమై ఈసంఘమువారు ఆలోచించెదరు. (తంతివార్త.)

ఇ. పి. కెనుహాము వాల్మగారు మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ జూన్ నెల 29-వ తేది శనివారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గత 24 గంటలలో అవర్షింపు, గత 24 గంటలలో అవర్షింపు, గత 24 గంటలలో వర్షము, జూన్ 1-న వర్షపాతము, సంచితవర్షము. Rows include గోపాల్ పూర్, విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, చెల్లూరు, నేలము, కోయంబత్తూరు, తిరుచూపల్లి, నాగపట్టణము, నుగ్గుర, పాంబన్, పాలంకోట, తిరువేండ్రము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మెర్కార, కొడైకనాల్, కూనూర్.

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో 0.7 "కాకినాడలో 0.6" వర్షించెను. ముల్కు విస్తారముగ నున్నది. మచిలీపట్నము లో 3 కాకినాడలో 7 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి తక్కువ.

డక్కన్:—కర్నూలు బళ్లారిలో చినుకులుపడెను. ముల్కు విస్తారముగ నున్నది. బళ్లారిలో 5 కడపలో 9 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.1 వర్షించెను. మద్రాసులో 5 సెంటు వాన కురిసెను. పగటి వేడిమి 7 మొదలు 12 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్, సహాయవాతావరణవైద్యుడు.

హిందూస్థానీ సేవాదళము

సహాయమునకై జవహర్లాల్ పండితుని విన్నపము

అలహాబాదు, జూన్ 27:—హిందూస్థానీ సేవాదళపక్షమున శ్రీయుత పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి రీక్షింపి విన్నపమును గావించుచున్నాడు:—అనేక కష్టములతోడను, లోపములతోడను, బాధపడుచున్న యా ప్రపంచమునందు ప్రజల సహాయముపై నాధారపడు ధర్మకార్యము లెన్నేని యుండును. వాని కన్నిటికి తగురీతిని సహాయము చేయుట మన విధియై యున్నను ప్రస్తుత సమయమున భారత స్వాతంత్ర్య సమస్యకు సంబంధించిన యొక ప్రధానవిషయము తదితరవిషయము లన్నిటికంటె నెక్కుడు ప్రాధాన్యమును వహింప వలసియున్నది. మహాశక్తి సంపన్న యగు భారతీయే తన యవయవములను విజృంభింపజేసి భారత దేశమునం దాక్రమణ గావించిన వారిని పదభిష్టలను చేయ క్రమ క్రమముగా గట్టిప్రయత్నములను గావించు చున్నది. పూజ్య రాల్ గు భారతీదేవీ యనుంగు బిడ్డల మగు మనము మరల నామెను స్వాతంత్ర్య సింహాసనముపై నధిష్టింపజేయుట కెట్టిప్రయత్నము లను చేయుదము? శీఘ్రముగా దరియించును డిసెంబరు 31 తారీఖుయొక్క ప్రాముఖ్యత మనలో నెందరు గ్రహించుచున్నా రు? ఆతారీఖు ఒకయుగము సంతముచేసి మరియొక నూతన యుగమును ప్రారంభింపజేయ దగియున్నది. ఈ యుగమునందు యా దర్శములు ప్రజల కార్యాచరణ దక్షత, ప్రజల దృక్పథము నూతనమార్గమును ద్రోక్కగలవు ఈతారీఖుకు మనమెట్లు తయారు కాగలము. ఈతేదీ యనంతరము మనమెట్లు నడించగలము? దీని కొక మార్గముగలదు. భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటమునం దుపయోగపడు సైనికులను తయారుచేయుటయే ప్రత్యేకముగ పగతి మనకు స్వాతంత్ర్యము కేకలువేసి గందరగోళము చేయు జన సమూహముల విలన లభింపదు. బాగుగా శిక్షనొంది కేకలువేయక గందరగోళము చేయక కార్యసాధన మునకు గడంగువారే మనకు కావలసి యున్నది. ఇట్టి భారత స్వాతంత్ర్య యోధులను తయారు చేయుటకు హిందూస్థానీ సేవాదళము పూనుకొనియున్నది. మిలో యావన్ ద్రోణమున్న యెడల సేవాదళములో జేరి భారతస్వాతంత్ర్య సేనలో యోధులుగానుండు మహాభాగ్యులు! ననుభవింపుడు. ఏకారణము వలన నేమి మీరు దానిలో చేరజాలక పోయినో నయోన్యధ్యులై మిశ్రక్తి సాగర్ధ్యము లుడిగిపోయి యావన్ త్యాహము నుండ మందముగా నున్నచో హిందూస్థానీ సేవాదళమునకు ద్రవ్య సహాయము చేయుడు. మనజాతీయ సేవకు మనుష్యుల లెంతయవ సరమో ద్రవ్యముకూడ నంతే యవసరము. చేతనై నచో రెండును సమకూర్చుడు. లేనిచో ఒక్కటైనను సమకూర్చుట మీ విధి యని తెలంపుడు. దళములో చేరి శిక్షనొందు వ్యధ అనేకులకు లేకపోవచ్చును. కావున దాని సమకూలుగా చేరి ధనమును సమర్పింపుడు.

పాంచాల యువకులకు విన్నపము

డిసెంబరు 31 తారీఖు సమీపించు చున్నది. ఇంతవరకు మీరేమి నిర్వహించి యుండిరి? ఆ తారీఖునకు తయారగుటకు మీరేమి చేయుదురు? హిందూస్థానీ సేవాదళములకముగా పాంచాల దేశమునందలి యావసులను యువతీసులును నే నుద్బోధించుచున్నాను. ఈ సంచత్సరము కాంగ్రెస్ సభను లాహారులో నిర్వహించవలసియున్నది. గనుకను, అతి శీఘ్ర కాలములో నింతకంటె కష్టతర మగు కార్యమును హిందూస్థానీ సేవాదళము నిర్వహించవలసియున్నది గనుకను, మీరందరు దళములో చేరి అన్ని విధముల సాయము చేయుదురని హిందూస్థానీ సేవాదళముద్వారా మిమ్ముల నందరిని నే నుద్బోధించుచున్నాను. సేవాదళ యాజమాన్యమున సుశిక్షితై జాతీయ మహాసభా తీర్మానములు కార్యరూపమును దాల్చునట్లు చేయుటకు సంసిద్ధు లగుదు రని కోరుచున్నాను. (శ్రీ శ్రీ)

వెంపుడుతొండ్రిని చంపినందులకు చార్జి పెట్టబడుట

డెల్లీ, జూన్ 28:—డెల్లీ నగర మేజిస్ట్రేటు యీశ్వరు గారు నై బిస్తి హత్యకేసులో ధనములు అను ముద్దాయని హత్య చేసినందుకు గాను ఇండియన్ పిసలుకోడు 302, 324 సెక్షన్ల క్రింద చార్జి పెట్టిరి. ఈముద్దాయ తన పెంపుడు తొండ్రిని చంపినందులకును చనిపోయిన యా కుమారుడు అడ్డమురాగా వానికి గాయములు గావించినందుకు గాను ముద్దాయ చార్జి పెట్టిరి. ముద్దాయని సేవనన్నది. పంపిరి. (శ్రీ శ్రీ)

జయపురం స్థానము - పంచములు

శ్రీరామకృష్ణుని పరమార్థప్రకాశము పలు మాటలు శ్రీజయపుర స్థానమునందు బ్రయాణమును సలుపుట కవకాశము కల్గినది. ఈయేట వేసవిలో నేను కొన్నివలె టూల్స్ వెంట గూడ సంచార మొనర్చితిని. నా సంచారము నందు గల విశేషములు గ్రాయుటకుముందు నవటి పంచము లనుగూర్చి మాత్రమే ప్రస్తుతము వ్రాయుచున్నాను.

అప్పుట 'మెరగాని, డొంబు' అని రెండు జాతులు కలవు. అనగా మనయాంధ్రదేశములోని మాల, మాదగ జాతు లని వానిని గ్రహముగా నెంచవలయును. డొంబువారి కంటె మెరగానివారు బాతిచే గొప్పవారు. మనదేశమందు మాదిగ వారికంటె మాలవారు గొప్పవారు. డొంబుజాతి మన మాదగ జాతి వలెనే చర్మములు బాగుచేయుటయే ముఖ్య నిమిత్తముగా గలది. కావుననే డొంబుజాతి మెరగాని జాతికంటె గొప్పదిగా జరిగిపోవడం బడుచున్నది కాబోలు!

మనదేశమునందు బలె నచ్చటి పై రెండు తెగల పంచము లకు నిమిత్తము లేదు. లోకాచారమునుబట్టి వారిని మెరగాని, డొంబు, అని వ్యవహరించుటకాని యస్పృశ్యత కారణముగా వారిని మారమారమున నుంచుట లేదు. అచ్చటి వల్లెటూళ్ళ జనులను 'కేశియ లోకో' అని వ్యవహరించెదరు. అనగా పల్లె టూళ్ళవారు ఈ జానపదులలో మెరగాని డొంబు జాతుల వారె నాగరికత యందు అగ్రస్థానము నాక్రమించుచున్నారు. అప్పుట వివిధ జాతులవారికి కట్టుబాట్లు లన్నియు నొకేతీరున నుండును. క్రైస్తవ మత వలం బటలు దక్కనితరు త్వరకు తైత్తోడుగరు. మెరగాని డొంబుజాతుల పురుషులు మనతోపాటు సరసనగూర్చుండి సరస సల్లాపములు గావించె దరు. యిండ్లయగులపైని వారు హాయిగా స్వప్నస్థులతోపా టుగా నన్ని పనులు నెరపుచుందురు. వంటయిండ్లు పడకటిండ్లు తక్కు వారు తిరుగరానివోట్లు లేవు. ఈ యిండ్లయందు బడు గురతోపాటే గాని వారికి బ్రత్యేకమున నాతంకములేదు. కూప తటాకాదులయందు వారు స్వేచ్ఛగా నీరు ఉపయోగించు కొనవచ్చును. వారికిని ప్రత్యేకముగా రేవులులేవు. పురుషులు కరెసనము (వ్యవసాయము) చేయుట వృత్తిగాంగల్గియున్నను స్త్రీలు వర్తకము మిక్కిలిగాఁజేయుచుందురు. పురుషులకన్న స్త్రీలు నాజూకుగానుందురు. సంతలలోను, ధగజనున్న పల్లు ములో నార్కట్టులలోను పంచముస్త్రీలె విశేషముగా క్రయ విక్రయములు జరుపుచుందురు. డొంబువారికంటె మెరగాని వారు అన్ని విధముల తేజాగల్గియుందురు. మనదేశపు స్త్రీలకంటె రచ్చటి స్త్రీలు సర్వాంగ సౌష్ఠ్యముగల్గి యుందురు. అనగా వారు మిక్కిలి ధృఢకాయలు. మతొక గొప్ప విశేష మేమనగా మనదేశమందు బ్రాహ్మణులయొ దేవాలయముల ముఁజెంతకు రావీలులేని యీ రెండుజాతులను నచ్చట బ్రా హ్మణులు భగవంతునిగూర్చి కీర్తించుచుండగా బంధములు వారి చెంతనుండి నిరంతరము ఉత్పన్నమగుచు వాద్యములు జేయు చుందురు. దేవతోత్సవములలో హాయిగా స్వేచ్ఛగాఁ బాల్గొను చున్న వారిని గాంచినపుడు తద్దేశియుల విశాలభావములగాంచి యను ముగ్ధులము కావలసినవచ్చును. ఆంధ్ర దేశీయులగు పంచముల క్రితభాగ్య మేనాటికి లభించునో!! మన కింటిపేళ్లు మొదలు పన్నట్లుగా నచ్చట గలము శేరు ప్రతివారికేను చివరనున్న యందును. ఉ:-అర్జున డొంబు, మొ!!

పండిత పెనుమెచ్చ సత్యనారాయణరాజు, తణుకు.

బెంగాలు రాజకీయములు

గవర్నరుగారు కాంగ్రెసునాయకుని అహ్వానించుట కలకత్తా, జూన్ 28:-బెంగాలు శాసన సభ కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులు జె. యం. నేను గుప్తగారికి బెంగాలు గవర్నరుగారు 500 అహ్వాన మంపిరినియు, నేనుగుప్తగారు రేకటిదినము గవర్నరు గారిని సందర్శించెద రనియు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారికి రూఢిగ తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అధ్యక్షపదవికి సోటి

శాసనసభ అధ్యక్షపదవికి పలువురు అభ్యర్థులు పోటీ చేయుచున్నను నిజమున పోటీ శాంతోష్ రాజగారికిని కుమార శివిశేఖరేశ్వర రాంగారికిని జరుగు నని చెప్పవచ్చును. శాంతోష్ రాజగారికి ఎక్కువవోట్లు రావచ్చును. అధ్యక్షుని ఎన్నికవిషయమై అన్ని పార్టీలవారు ఆడిగారమునాడు ప్రత్యే కముగ సమావేశమై ఆలోచనలు సలిపెనట. ఈవిషయమై ను బాన్ బంద్రబోసుగారిని ప్రక్షింప అధ్యక్షుడు ఏ పక్షమునకు చేరని సభ్యుడుగ నుండవలయునని వారు చెప్పిరి. (శ్రీ ప్రె.)

నైజాముగారు ఇంపీరియల్ బ్యాంకియందు

ద్రవ్యముంచుట

బొంబాయి, జూన్ 28:-నైజాముగారు తమ స్వంత ఖజానానుండి 1 కోటిరూపాయలు ఇంపీరియల్ బ్యాంకియం దుంచి, తమపేర ఒకక్రొత్తలెక్క ప్రారంభమొనర్చిరి. ఈలెక్క నిర్వాహకత్వము ఆరికసభ్యునియైన జరువబడును. (శ్రీ ప్రె.)

రైల్వేబండ్లు వేగముగాపోవుటకు

తగు ప్రయత్నములు

కలకత్తా, జూన్ 28:-తూర్పుబెంగాలు రైల్వేయొక్క క్రొత్త విజంట్లు ఆరైల్వేకు చేసిన బండ్లన్నియు ప్రస్తుతముపోవు వేగమునకన్న అధికవేగముతో పోవునటుల చేయవలెనని ప్రయత్నముల నలుపుచున్నారు. సెప్టెంబరు 1 వ తేదీనుండి అన్ని బండ్లు నూతన వేగపద్ధతిని అవలంబించును. దీనివలన డార్జిలింగు, ఆస్సాము మొయిల్లలో పోవు ప్రయాణికులు మరింత త్వరలో పోవు టును. (అ. ప్రె.)

శుభ సందేశము.

చికాకు, తలనొప్పి, మలబద్ధము, అజీర్తి, ధాతుక్షయము, మెదడు తీణత, రక్తహీనత మున్నగు రుగ్మతలకు కారణమగు దౌర్బల్యమును హరింపజేయుటకు యీ జీవామృతము ఉత్తమోత్తమమైనది. ఇందు చేర్చబడిన ప్రతి ఓషధియు మానవశరీరమందలి ప్రతి ధాతువునకు పటుత్వమును కలిగించి, జీవితమును సౌఖ్యప్రదముగ, ఆనందమయముగ నొనర్చును. స్త్రీ పురుషులెల్లరు వయోభేదము లేక సర్వకాలములయందును నేవింపదగిన శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకౌషధము.

వలసీసా 1-కి రు 3-4-0. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

కండపుష్టికి—వీర్యవృద్ధికి—జవనత్వములకు

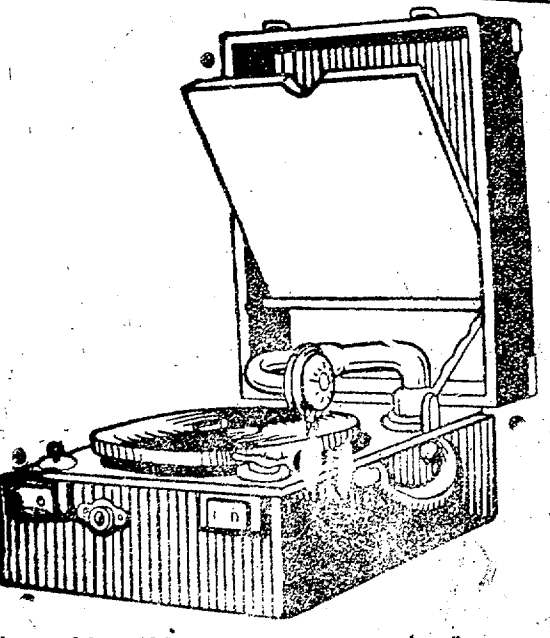
ఆయుర్వేదాశ్రమము, తపాలుపెట్టె 287, మదరాసు.

(ఎల్ల బోషధ విశ్రేణులు అమ్ముదురు)

ప్రైమా ఫోనులు (సంపూర్ణ ధ్వనిగల మొదటితరగతి ఫోనులు)

ప్రైమాఫోను టేబిలు ఎలెక్ట్రిక్ గ్రాండులు గ్రామఫోనులకు ప్రత్యేకమైన సమానాలో ఎగుమతి చేయబడిన మోటోఫోను ఎలెక్ట్రిక్ మోటోఫోను, క్రమచఖ్యాతి గాంచిన స్టాన్లీడు డైరెక్టు డ్రైవు మోటోడ్రైవు సిద్ధపరచబడినవి నిరంతరము విడుగు పుట్టించెడు మోటారు తిరుగుడు సంపూర్ణముగా తొలగించి, పూర్వకాలపు మెకానికల్ స్ప్రింగు మోటారు స్థానమున జలశ్రవణముగా గైకొనినది. గ్రామఫోనునందు ప్రీతిగలవారికికి వరము వంటిది. అనుకూలమున, సౌఖ్యదాయకమునగు ప్రైమాఫోనులతో పోయెనది లేవు. 225 నెం మోడలు రు 250 ఇండియా, బర్మా, సింఘాపూర్ రైల్వేస్టేషన్లకైనను, ఏ రేవు స్థలమునకైనను శుంకములేకుండ పంపబడును. వలయానికి కేటలాగు పంపబడును.

5409 సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:- ఈ తర ప్రత్యుత్తరములు ఆంగ్ల భాషలోకి జరుపవలెను. **BOMBAY PHONO GENERAL AGENCY,** బొంబాయి ఫోనో జనరల్ ఏజన్సీ, 520-22-24 కాల్యాదేవి రోడ్డు, బొంబాయి. 520-22-24, Kalbadevi Road, Bombay.

Telegraphic Address "PRIMAPHONE" 3.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీ విశేషం)

నాట్యకళాపరిషత్తు

జూలై, 26: — తెనాలియందు జరిగిన నాట్యకళాపరిషత్తులో ప్రధానకార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనబడిన శ్రీ భమిడి పాటి చిన యజ్ఞనారాయణ శ్యామల పరివత్తు సభ్యులను చేర్చుటకు యత్నించుచున్నారు. భావికార్యక్రమము గూర్చి సమాచారమును నాట్యకళాభివృద్ధికిని సంప్రదించుచున్నారు. వీరి యుత్సాహము కార్యసూచము చాలావని అనిపించుచున్నది.

మైసూరు రాజావారి వద్దంతి

ఈ నెల 17 దిని శ్రీ మైసూరు మహారాజావారి వద్దంతి యగుటచే శ్రీ బుద్ధవరపు జగన్నాథరావు పంతులుగారు ప్రధానముగా అధిపతిగా, పూజ చేయించిరి. కొంతవార్డులకు ప్రాముఖ్యములు మనీషులో ప్రార్థన సలిపిరి. పేదలకు అన్న పంపిణీయు గావించిరి.

హిందీ ప్రచారము

నగరమున తన ప్రాంతస్థానము లేక హిందీ ప్రచారములు పలువుర రుద్రులచేయు వెడలుబడులు జరుగుచున్నది. హిందీ ప్రచారక సంఘమువారు గాని, కాంగ్రెసు వారు గాని ఈవిషయమున తనబాధ్యత స్వీకరింప లేదు. ప్రస్తుతము వారణాసి భానుమూర్తి గారు హిందీ ప్రచారము చేయుసంకల్పముతో విద్యార్థులను చేకూర్చుచున్నారు. నగర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి శ్రీ కొల్లూరు సూర్యనారాయణ గుప్తగారు పట్టుదలతో హిందీ ప్రచారము చేయింప యత్నించుచున్నారు. ఈవిషయమున నగరవాసులు జాగ్రత్తపడవలసి తోడుపడుట యుచితము.

ఆర్యసమాజ ప్రచారము

ఈ మధ్య వారము దినములనుండి హిందూపక్ష మందిరము ఆర్యసమాజ ప్రచారమును గూర్చి తీవ్రమగు వాదోపవాదములు జరిగినవి. శ్రీకేశవ దేవస్థాని గారు ఆర్యసమాజ ప్రాముఖ్యమును గూర్చియు హిందూమత లోపముల గూర్చియు నుపన్యసించిరి. శ్రీ ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు దానిని ఖండింపుచు నుపన్యసించిరి. ఇంకను పక్షములకును తీవ్ర విమర్శనలు జరిగెను. పర్యవసాన నాటేమున్నది.

అమ్మకమునకు

1. ఒక క్రాస్లి ఫక్స్ గాస్ ఇంజను ఎన్. ఇ 120 టైప్ 58 బి. హెచ్. పి, "సి" టైప్ గాస్ ప్రొమ్యూసర్ ప్లాంట్లో సహా ధర రూ 6000 లేక కొంచెము తక్కువగా నుండును.
2. 30 కిలోవాట్సు డైనమో 440 ఓల్ట్ ట్యూ "డి. సి" ది ధర రూ 2000, లేక కొంచెము తక్కువగా నుండును. పైన తెలుపబడినవి చక్కగా పనిచేయుచున్నవి.

వివరములకు ఈ దినపత్రికమునకు వ్రాయవలెను.

HOE & Co,
PRINTERS,
Stringers Street,
G. T. Madras.

కొత్తగా కనిపెట్టిన

జర్మనీ గనేరియా క్యాపుయెల్లు

భయంకరమయిన పెగరోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంత కాలమునుండి కాపురమున్న రోగినియినను 9 బూట్లములతో ఆరోగ్యవంతులుగా చేసి యెక్కువవలమును గలిగించి రక్తమును శుద్ధిపరచును. మూత్రనాళమునుండి వెలువడు ప్రసమును నిలిపి వేయును. మంటనుత్పించును. స్త్రీలకు గర్భముచేడి తెలుపు విస్తారముగా పడుడ, మూత్రసంబంధమును యితర జాడ్యములు బర్మా గనేరియా, అనుభవించలేని పెగరోగములు ఎగైరా మామయగుచున్నవి. సంబంధించిన వారోగ్యవంతులు కాలేరు. విస్తారపొగడ్డ లవనసరము.

30 క్యాపుయెల్లు అమరియుండు

64

పెట్టె రూ 2-9-0, 3 పెట్టెలు రూ. 6-12-0!

Dr. A. S. MURTY COY.,
Chicacole City, Ganjam Dt

90 ఏండ్లవాడు పెండ్లిచేసికొన నుండుట

మంచి దారుణ్యముగా నున్నాడు

జనరలు సర్ చార్లెసు మాన్యుఫీల్డ్ క్లార్కు (జనుహము లాడ్జివార్షుకహోలీపుడు. విండెల్లను) అనునతనికిని కన్యకైన్సు అను స్త్రీకిని త్వరలోనే వివాహము జరుగగలదని డెయిలీ న్యూసుపత్రికలో ప్రకటింపబడినది.

ఇతడు మాన్యుఫాక్టరీ. వయసు 90-వ యేడు జరుగుచున్నది. 1839 లో పుట్టెను. ఇతనికి 90 యేండ్లను అన్ని విషయములలోను ముఖ్యముగా సైనికవిషయములలోను చాల శ్రద్ధపుచ్చుకొనుచుండును. ఇతడు సేనలో 50 యేండ్లు పనిచేసెను. 1856 లో యిరడు సేనలో చేరెను. 1907 లో ఫిం చేసు పుచ్చుకొనెను. 1902 లో యిరనికి జనరలుహోదా యి య్యబడినది. 1891 లో విలెట్టి జి. సి. వి. బిరుదమియ్యబడి నది. ఇతని కొక్కడే కొడుకు. అతడు విరోహముహాసంగ్రామము నందు మృతిచొందెను. ఇతని కిద్దరు పుత్రులున్నారు. ఒక పుత్రుడై జర్మిగనర్మగుభార్య. ఆమె పేరు లేడివింగహము. రెండవ పుత్రుడై బ్రిటెషు-జనరలు హోనరబుల్ సి. జె. ఫార్వెన్యూగారి భార్య. ఇతడు పెండ్లి గూడదలచిన స్త్రీ ఇప్పటివరకును అవివాహితగా నేయున్నది. మధ్యవయసులో నున్న చాల అందమైనది. కొంతకాలమునుండి యీమె సర్ చార్లెసుగారి యింటికి సమీపముననే నివసించుచున్నది. (ఇండియను డెయిలీ మెయిల్)

కొబ్బరి మొక్కలో యేనుగుతల పుట్టుట

పుదుచ్చేరిలో జరిగిన చిత్రము

పుదుచ్చేరిలో గూడియూనను వెంకటాచలపిల్ల వీధిలో నున్న మనీషుకు వెనుకనున్న కొబ్బరిలోటలో 4-5 అడుగులు యెత్తుగల కొబ్బరిమొక్క ప్రానులోనుండి ఒక ఏనుగుతల పుట్టి నది. తలయును ముండెమును గోగుమరంగ (బ్రౌను) కళ్లును అనుపసరు రంగును కలిగియున్నవి. బానికి రెండు దంతములు గూడ నున్నవి. అవి నిజమైన యేనుగుండు దంతముల వలెను. చాల గట్టిగానే యున్నవి. నిజమైన యేనుగు తలకును కొబ్బరి మొక్కలోనుండి పుట్టిన యీ యేనుగు తలకును యెట్టి భేదమును లేదు. దానికి ప్రాణముమాత్రము లేదు. చాలమంది వచ్చి చూచి ఈపువున్నారని అని ఒకవిలేఖరి పుదుచ్చేరినుండి యీనెల 26 వ తేదీని హిందూపత్రికకు వ్రాసెను.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరువణి.

కృషన్ సాల్టులు

విరోహాఖండములో ప్రతిపంపర్వరమును కలకొలిపి వ్యాధిగ్రస్తులకు పోయి భూమినుండి ఉద్భవించు జలమును తాగుతేదేములు కొన్నికలవు. ఈ జలమునందు కొన్ని అమాల్మములైన ఖనిజములనుండి రోగుల కారోగ్యము నొసంగును. అదిత భాగ్యవంతులు, యువరాజులు, వర్తకులు మున్నగువారు మాత్రమే శుభ్రనీడగలవైన యీచెలమ లున్నఫలములకు పోగల్గుదురు.

కృషన్ సాల్టులందుగూడ యీచెలమలందలి జలమునకువలెనే లోహపంజుధమైన ఉప్పులు కలిసియున్నవి. ప్రతిరోజును ఉదయమున కృషన్ సాల్టులకు కొంచెము వేడినీరు చేర్చి తాగుచుండినచో విరోహలో నట్టిజల ముండుఫలములకు కలకొలిపి రూపములు ఖర్చుచేసి పెరినపుడు కలుగునంతలాభమును పొందగలరు.

కృషన్ సాల్టులకు చాలునిధములైన ఉప్పులు కలియును. అవి ఉదయమునకు, కాలేయమునకు, కిడ్నీలకు, పేరుకు, నరములకు మేలు కల్పించును. ముఖమునకు, అభిక్షరకు, తలకొప్పికి, అజీర్తికి, తిమిరునాయువులకు, కుంటిలోని నొప్పులకుగూడ వానిని నేనింపవచ్చును.

మీరు వ్యాధి గలిగియున్నట్లు లోచనచో వేడినీటిలో కృషన్ ను కొంచెముగా కలిపి త్రాగుడు. కొలిపినములలో మీరు శుభమును, ఆరోగ్యమును పొందగలరు.

ఎగుమతి చేయునపుడు చేతితో

తాకబడదు.

KRUSCHEN SALTS

ఇ. గ్రీఫిత్సు హ్యూగ్స్ లిమిటెడ్,
సావిత్రము 1758.
హంబుర్గు, ఇంగ్లాండు.

జాబులు

నెల్లూరు

కళాప్రపూర్ణ వేదం వెంకటరాయశాస్త్రిగారి నిర్వాణము

మన్విపత్ కాన్సిలులో స్థిరమిది.

నెల్లూరు పురపాలకసంఘము కే 25-6-29 ది పుర పాలక సంఘసభనందు చేర్చబడిన శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద సాయంకాలము సమావేశమయినది. ఆ సభలో శ్రీయుత మంగమూరు వేంకట సుబ్బారావు బి. యె. బి. యెల్. గారు (కాన్సిలర్) తీర్మానము ఉపపాదించుచూ బ్రి శ్రీ కళాప్రపూర్ణ వేదం వెంకటరాయశాస్త్రిగారు నెల్లూరుజిల్లా వారసుని వారి తల్లితండ్రుల జన్మస్థానము మనజిల్లా అనియు, ఆంధ్రమహాభారతము నెల్లూరులో, పెన్నానది యొడ్డునయున్న హరిహర దేవాలయములో తిక్కవరాసెననియు, దానికి సమీపముననే, రంగనాయకుల పేటలో వెంకటరాయశాస్త్రిగారు నివసించుచుండెననియు మన నెల్లూరు ఆంధ్రమహాభారతమునకు జన్మస్థానమనియు కాన్సిలు వారు గొప్ప సంస్కృతవేత్తయనియు, అనేక గ్రంథములను నాగరభాషనుండి ఆంధ్రమునకు తర్జుమా చేసెననియు ప్రతాప రుద్రయ నాటకమును యెరుగనివారు మన నెల్లూరులో లేరనియు ఉపన్యసించిరి.

చేర్మెన్ తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు — ఆంధ్రదేశమునకు కవిరాజును గోల్పోతిమనియు సంస్కృతముందు నిధియనియు, యిట్టివారి నిర్వాణమునలన సింహపురికి సంస్కృత కవిసింహమును గోల్పోయిమనియు, అందుకు విచారమునుచూపుచూ ఆంధ్రదేశమునకు సంస్కృతమునకున్న కవిత్వమునకున్న రాజునంటివాడనియు చుడుపుచూ, ఆంధ్ర సుప్రసిద్ధ పండితుడును విఖ్యాత కవీశ్వరుడునునగు కళాప్రపూర్ణ వేదము వెంకటరాయశాస్త్రిగారు స్వర్గములై నందుకు యీ పురపాలకసంఘము వారు చింతిల్లును వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపఁజేసినట్లు తీర్మానమును చదువగా గౌరవపూర్వకముగా కాన్సిలు సభ్యులు లెందరు హస్తములను తీసి నిలువబడి యేకగ్రీవముగా ఆంగీకరించిరి.

కొట్రా ఆదిశేషయ్య.

రీసెటిల్ మెంటు ఉపసంఘము: బంధరు

ఆరకపూడి వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద 23-6-29 రీసెటిల్ మెంటు ఉపసంఘమువారు భోగరాజు పట్టాభిశిల్పారామయ్యగారి యింటివద్ద జరిపిన సభాకార్యక్రమము.

తీర్మానము

1. యీ ఉపసంఘమునకు గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారిని కన్వీనరుగా ఉండుటకు తీర్మానించడ మయినది.
2. యీ దిగువవారిని యీ ఉపసంఘములో ప్రస్తుతము సభ్యులుగా చేర్చుకొనుటకు తీర్మానించడ మయినది.
1. బొమ్మ వెంకటశేషయ్యగారు - కాతరం, 2. కోడే గోపాలకృష్ణయ్యగారు - యలమర్రు, నిరుమోలు, 3. పొట్లూరి సూర్యనారాయణగారు - గుడ్లవల్లేరు, 4. కొర్రపాటి శివరామయ్యగారు - కాప్తాపాలెం, చిల్లపల్లి, 5. కామినేని వెంకటరత్నంగారు - రామవరము, కైకలూరు, 6. కాజ రంగయ్యగారు - పసుపర్రు, పామర్రు, 7. కాలగడ్డ మధుసూదనరావుగారు - మొగల్రాజపురం, బెజవాడ, 8. కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులుగారు - పోతునూరు, ఏలూరు, 9. ముళ్లపూడి తిమ్మరాజుగారు - తణుకు, 10. గారపాటి ఆంజనేయ చౌదరిగారు - చాటపర్రు, ఏలూరు, 11. కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్యగారు - బండరు.

3. యీ సభ్యులు వెంటనే ప్రత్యేకవిరాళములు వసూలు చేయుటకై తగు యేర్పాట్లు చేసికొనుటకు తీర్మానించడ మయినది. ఇందుకు వారికి అవసరమున ప్రయాణపు ఖర్చులు మోటారు వగైరాలు యేర్పాటు చేసికొనుటకున్నా తీర్మానించడ మయినది:—అంగీకరించడ మయినది.

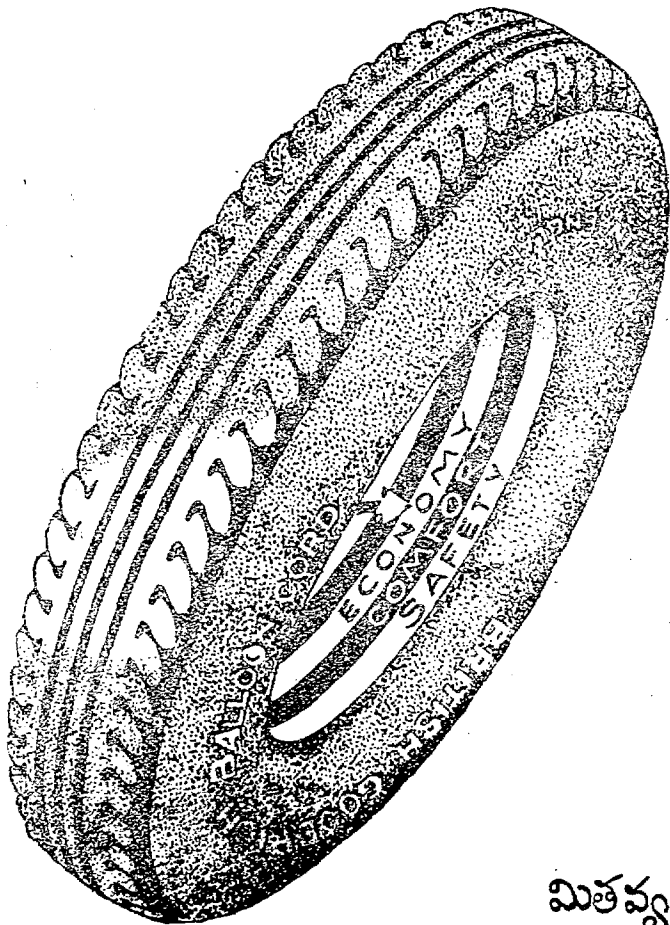
4. రీసెటిల్ మెంటును గూర్చి సంగతులు యావత్తు తెలియజేయు కరపత్రమును 10 వేలు అచ్చు వేయించి వెంటనే పంచిపెట్టించుటకు తీర్మానించడ మయినది:—అంగీకరించడ మయినది.

5. వసూలు అయిన ధనమును గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారి శ్రేణి భారతలక్ష్మీ బాంకులో నిల్వ వుంచుటకు తీర్మానించడ మయినది:—అంగీకరించడ మయినది.

6. రీసెటిల్ మెంటు విచారణ సంఘమువారు పంపిన ప్రశ్నావళిలను గ్రామముల వెంట తిరిగి పూర్తి చేయించుటకు ప్రథమ పానుంతురావుగారిని ప్రచారకునిగా యేర్పాటు చేయుచు ఆయనకు నెల 1 కి రు 25/-ల జీతమును ప్రయాణపు ఖర్చులును ఇచ్చుటకు తీర్మానించడ మయినది:—అంగీకరించడ మయినది.

7. రాబోవు సమావేశము జూలై నెల 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు కారలో స్థానములో మాడుటకు తీర్మానించడ మయినది.

గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్య, కన్వీనరు.

మితవ్యయము

సౌఖ్యము నిరపాయము

అన్నియు వలసినంతవరకు గుడ్ రిచ్ నందు కలవు

రబ్బరు తయారైనట్లులో గత 58 సంవత్సరముల నుండి నిలుకడగలిగినయున్న గుడ్ రిచ్ వాటర్ క్యూర్ పద్ధతి చాల ఉత్తమోత్తమమైనది. బ్రిటిష్ గుడ్ రిచ్ టైర్లు ఎక్కువ దూరము ప్రయాణ మొనర్చగలవనియు, రిపేరుఖర్చులు ఆటే ఉండవనియు సౌఖ్యము గలిగించుటయందు నూతనానుభవము మట్టిరోడ్లమీదనైననుసరే నిరపాయమును గలిగించునట్టి గుణముగలిగిన బాగు వైభాగము గలిగి తయారైనదని నిర్ధారణ చేసికొనవచ్చును. మీరు మరుసటివార్యాయం వీటినే కొనుడు.

BRITISH
GOODRICH
NEW NON-SKID TYRES
BEST IN THE LONG RUN

POLINES

GONO MIXTURE

“పాలిన్స్ గనోమిక్చర్”

గనేరియా, లెకోరియాకు ఆమోఘమైన శాస్త్రీయపరిశోధనము. 5 దినములలో వ్యాధిని నమూనముగా నాశనమొనర్చును. వైద్యులందరిచే శ్లాఘింపబడి అనేకులచే వాడబడుచున్నది.

1. మొదటి డోస్ తో వెంటనే విముక్తిగలుగును,
  2. 12 గంటలలో స్రవించుట ఆగిపోవును.
  3. 5 దినములలో పూర్తిగా నయమొనర్చుటను.
- ఒకమారు వాడిచూచిన, దాని అద్భుతగుణమునుమీరే కనుగొనెదరు.

16 షోసులకు సరిపోవు సీసా 1 కి రు 3/-

పోస్టేజ్ ప్రత్యేకం రు 0-7-0

126

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

D. POLINES & Co.,
Manufacturing Chemists,
5, Harimohan Roy Lane,
Beliaghata, CALCUTTA

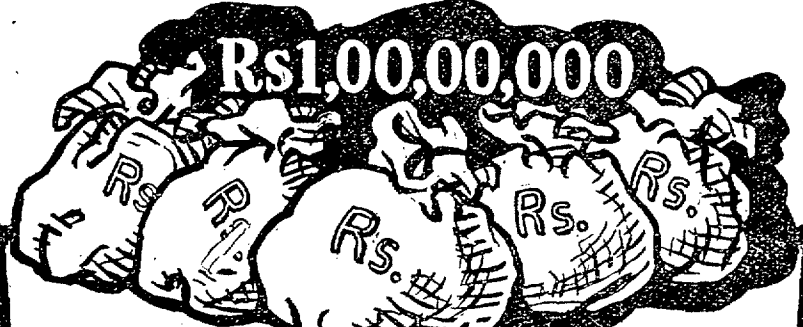
గుంటూరు మండల ఆది ఆంగ్ల సంభ-గూడవల్లి

అవటపల్లి నారాయణరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద జయద్రథముగా జరుగుట

సానిక సంస్థ హాస్తి పర్వ
ఈ నెల 11వ తేదీన హాస్తి పర్వ సంబంధించిన సానిక సంస్థ సంబంధమును సమర్థులను చర్చించుటకై రేపల్లెతా లూకా గూడవల్లి గ్రామమున ఆదిమాండ్రుల పెద్ద సమావేశము కట్టి జరిగినది. జిల్లా యొక్క వివిధ ప్రాంతములనుండియు తదితర స్థలముల నుండియు సుమారు 100 గురు ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. భుజనచ్చిన ప్రముఖులలో శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్రుడు, మార్కండేయ, సంకీర్ణరావులు, మార్కండేయ రాఘవస్వామి, మనగంటి వెంకట్రావు, రాయుడు గంగయ్య, సుంద్రు సోమయ్య యం. యల్. సి. గోగినేని మల్లిఖార్జునుడుగార్లు మొదలైనవారు గలరు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు తాళ్లూరి వెంకటాద్రివాసగా రు ప్రతినిధులగు పావ్యగతమొసగుడు తమ సంఘముయొక్క కష్ట సుఖములను పుష్టముగా చర్చించిరి. గుంటూరు మండలమునందు ఆదిమాండ్రులు చాలమంది యున్నవని వారిసంఖ్యను తగిన పలుకు బడిలేకుండ యున్నారనియు ప్రస్తుతకాలమున విద్యయొక్క ద్రవ్యమో గలవారలకు మాత్రమే అట్టి పలుకుబడి ఏర్పడుచు వుదనియు, ఈ రెండును లేని ఆదిమాండ్రులు రెక్కైన కలము లవారి స్వాధీనమై పైకినచ్చుటకు అశక్తులైయున్నారనియు శాసనసభలయందును, సానిక సంస్థలయందును నిచ్చు జాతుల ప్రతినిధు లనుపేర యెవరెవరినో ప్రభుత్వమువారు నియమించుచు న్నారనియు ప్రభుత్వమువారు యికముందు ఆదిమాండ్రులనే నియమింపవలెననియు, యిట్టిసందర్భపు నియామకములకు ఆదిమాండ్రులకు ప్రత్యేకముగ ఓటింగు అధికారమును నిర్ణయ ప్రదేశములును ఏర్పరచిన చాల అనుకూలముగా నుండవలయునని చెప్పిరి.

కారణాంతరములచే నిల్లలనుగ్రరి ఆంజనేయులు యమ్. యల్. సి. గారు రాకపోవుటవల్ల పిమ్మటను ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులచే ఉపపాదించబడి సుంద్రు వెంకయ్య యమ్. యల్. సి. గారిచే భుజనపలికి శ్రీయుత అవటపల్లి నారాయణ రావు యమ్. యల్. సి. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభాధ్యక్షులు కడచిన 25 సంవత్సరములనుండియు ఆదిమాండ్రుల అభివృద్ధికై జరిగిన కృషిని చర్చించుచు గూడూరి రామచంద్రుడు, వేమూరి రాంకీ రావు, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి, చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహం, తల్లావెగడ నరసింహశర్మ, చతుర్యేను వెంకటకృష్ణయ్య, నల్లపాటి హనుమంతరావుగార్లును, పితాపురం, మనగాల జమిందార్లవంటి ప్రముఖులను ఆదిమాండ్రులకై చేయుచున్న సేవను ప్రశంసించిరి. ప్రభుత్వమువారు నిచ్చు జాతులకై చేయుచున్న ఉపకారమునకు తమకృతజ్ఞతను తెలిపియుచు సాధ్యమయినంతవరకు ప్రభుత్వమువారు ఆదిమాండ్రులకు ప్రాథమిక పాఠశాలలు స్థాపించియు, రెడ్యుత పాఠశాలలలో ప్రవేశమిచ్చించియు, మునులను క్రైస్తవమున, సానిక సంస్థలకు ప్రతినిధులుగా నియమించుట మొదలగు విధముల ప్రోత్సహమును యిచ్చుచున్నారని తెలిపిరి. ఆదిమాండ్రుల ప్రాతిభ్యమును నహించుటకు తగినవారు లభింపవలెను తమయందభిమానుగల ఆదిమాండ్రుల సంస్కర్తలను ఏర్పరచుకొనుటలో యుత్సాహించిరి. ఆదిమాండ్రులు తమ ప్రాతిభ్యమును ప్రభుత్వ నియామకము ద్వారా సాధించుకొన్నను లేక స్వీకరణద్వారా నెరవేర్చుకొన్నను సేవ యే ప్రధానము నియు అట్లు సేవ చేయజాలనివారలను ప్రభుత్వమువారు నియమించినను, ప్రజలే ఎక్కువగా నెవరు ఒక్కటే యనిరి. ఒకవేళ ప్రభుత్వ నియామకము బదులు ప్రజలే ఏకాం పద్ధతినొకరినొకరిన ముడలి ఆదిమాండ్రులకు రెడ్యుతలై గాక ప్రత్యేకపు వోటింగు అధికారము ఏర్పరచబడినగాని లాభము లేదనిరి. ఆదిమాండ్రులకు విద్యలేదు. అస్తిలేదు. కాని చిన్న పీఠముమాత్రము ఉండవచ్చును. కాబట్టి యుక్తయశస్సులపట్టి యువను, వ్రాయును నేర్పింపజేసిగాని, లేదా ముద్రమున్నట్టిగాని, లేదా పశువులన్నట్టిగాని, ఒక అరక గలిగినట్టిగాని ప్రతివానికిని ఓటింగు అధికారము నొసంగి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును ఏర్పరచు తమ వారినైనను తమ ముందభిమానము గల మరియొక కులమువారిని ఎక్కువగా యుక్తముగనుండు నని నూచించిరి. తరువాత ఈ సభ తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించ బడెను.

Rs. 1,00,00,000

సంవత్సరమునకు ఒక కోటి రూపాయలు ఆదాయము గలిగినను

బిడ్డ ఎప్పుడు వ్యాధిగ్రస్తడై పెరిగి పెద్దవాడై పేరు ప్రతిష్ఠలు నిలుపగలవాడు కాజాలడేని, మీకు సంతోష మనునది లేకే లేదు.

ఒకకోటి రూపాయలు ఉండినను లేకపోయినను సరే, కొడుకుకుడిన అతడు ఆరోగ్యవంతుడుగాను, బలము గలవాడుగా నుండవలెనని అతనికి రాజాహారమైన గ్లాకో నిప్పించవలెను. మీకు పేరు ప్రతిష్ఠలు తెచ్చిప గలడు. రాజకుటుంబము లయిడింటిలో, వారి బిడ్డలకు యివ్వబడుచున్నట్టి ఆహారము గ్లాకో మాత్రమే. మీ బిడ్డకు గ్లాకో నిచ్చిన, ఎట్లుభివృద్ధి సొందగలడో, ఎంత హాయిగా నిద్రించునో ఎట్లు సంతోషముగా కట్టెలు నో మీరే కనుగొనగలరు.

గ్లాకో

ఆరోగ్యకరమైన పోషక కారకములు చేరిన పాలాహారము

Glaxo

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు అండుకో, లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
తపాలపెట నెం. 40 మదరాసు.

3706

తీర్మానములు

1. ఆదిమాండ్రుల పురోభివృద్ధికై నిరంతరకృషిచేయుచు తమసర్వస్వమును చెమర్చించిన శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్రరావుగారికి యాసభవారు తమకృతజ్ఞతా పూర్వకమున సంతకము లిచ్చించుచున్నారు.
2. సానిక సంస్థలో ఆది ఆంగ్ల సంస్థలను సభ్యులను నియామకముచేయు పద్ధతిని పూర్తిగా నూనివేయుచు అట్టి పద్ధతి అమలులో నున్నంత కాలమునకై నను ఆదిమాండ్రుల పక్షమున ఆదిమాండ్రులే నియామకము చేయవలెను ననియు, 21 సం॥ దాకిన శ్రీ పురుషులకు ఎన్నికసామ్యం యివ్వవలెను ననియు, ఆది ఆంగ్ల సంస్థలపట్టి సానిక సంస్థలలో ఆదిమాండ్రులకు తమ ప్రాతినిధ్యము యివ్వవలెనుననియు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
3. ఎన్నికల సంవత్సరములలో హ్యూరైరా ప్రతినిధులు వోటు అమలుపట్టిగా, వోటు నిచ్చునట్టియు దురభివృద్ధులను గర్హించుచు అట్టిపద్ధతినీ నిరతాహారములకై యాసభవారు చేయుటను ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.
4. సానిక సంస్థలకు స్థాపించబడిన బాలికా పాఠశాల లన్నిటియందును రాష్ట్రములమీద నూలునవలెను నిర్బంధముగా సేవ్యరహితము నని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
5. ఈసభయందంగీకరింపబడిన కెండాతీర్మానములలోని అంశములు అమలులోనికి నచ్చునట్లుగా సానిక సంస్థల శాసనము ను చూర్వచేయులెనని యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
6. రేపల్లె తాలూకాబోర్డులను మంగళగిరి పరమస్థు దాసుగారిని సభ్యులుగా నియమింపవలెనని యాసభవారు శ్రీ గుంటూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులను కోరుచున్నారు.

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్స్ూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెట్టింపులాభముల పద్ధతి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.
హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కంపెని యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని క్లెయిమ్ చేసరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించుచున్నారు.

వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.
82-1
ఫోను నెం. 2420
చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,
నార్తరక్ సర్కార్లు, తెజవాడ.
వి. కె. చెట్టి
కెక్రెటరీ మద్రాసు.
పోస్టుబాక్సు నెం. 150

మాదీఫల రసాయము

సర్వవైద్యములకు సంచీవి వంటిది. గర్భిణీ శ్రీలకు చాల మంచిది. నోట నీరుగుట, వికారము, గుండెలో మంట, తల తిరుగుట, ఇత్యాది దుర్గణములను బోగొట్టును. వెల బుడ్డి 1 కి 1-8-0
6
ఆర్డరసాయనశాల,
మైసూరు (కృష్ణ)

శ్రీ కాశీక్షేత్రమునందు సంస్థాపించబడిన సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయము యొక్క స్వయావిరణాదికము *

అఖిలభారతవ్యాప్త బ్రాహ్మణమహాసమ్మేళన కార్య నిర్వాహక సంఘమువారున్నూ, భారత ధర్మమహాసంఘసంఘ మువారున్నూ కలసి పై విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు నిల యు ప్రయత్నమును ఉత్సాహపూర్వకముగ జేయుచున్నారు. భారతధర్మమహాసంఘమువారి కార్యాలయ సమీపమున క్రొత్తగా ఒక విశాలమయిన ప్రదేశమును విశ్వవిద్యాలయార్థము కొన్నారు.

విశ్వవిద్యాలయ స్వరూపాదికము

1. సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయము సదాచారపరాయణులగు సంస్కృత పండితముండలియొక్క అధికారమునకు లోబడి పనిచేయును.

2. భారతవర్షము అంతయు యీ విశ్వవిద్యాలయము యొక్క పరిపాలనముక్రింద చేరవచ్చును.

3. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు కేంద్రస్థానము శ్రీ కాశీ క్షేత్రము. అచ్చట ఒక్క మహావిద్యాలయ చుట్టముగా నుండవలయును.

4. (క) ఈ విశ్వ విద్యాలయ నుండ, ఋష్యదమ, కృష్ణయజుర్వేదము, శుక్లయజుర్వేదము, సామవేదము, అథర్వేదము అని 4 గా వేద విభాగాలు లుండును. (ఖ) వేదం గములకు ఒక్కొక్క అంగమునకు ఒక్కొక్కాఖి చొప్పున 6 అంగములకు 6 కాఖి లుండును. కర్మకాండ, గణితము, కావ్యము, అలంకార శాస్త్రములుమాడా యీ కాఖియందే నేర్పబడును. (గ) సాంఖ్య, యోగములకు 2 కాఖి లుండును. (ఘ) న్యాయ, వైశేషికములకు 2 కాఖి లుండును. (ఙ) వేదాంతమునందు 7 విభాగాలు లుండును:—(1) శాంకరము; 2-5. వైష్ణవ సాంప్రదాయములు నాలుగు 6. శాక్తము 7. వైశము అని 7 కాఖిలు. (చ) పూర్వమీమాంస (ఒకకాఖి.) (ఛ) ధర్మ శాస్త్రములందు ఆచారములందు ప్రచారమునందు నిబంధన గ్రంథముల ననుసరించి 4 కాఖి లుండును. (జ) ఇతిహాస పురాణములందు 2 కాఖిలు. (ఝ) ఆర్థశాస్త్రమునందు 1 కాఖి. (ఞ) చిత్రప్రతిమాది భేదములతో శిల్పశాస్త్రము నందు 2 కాఖిలు.

(బ) మంత్రశాస్త్రమునందు 1 కాఖి (త) ఫలితజ్యోతిషమునందు 1 కాఖి (థ) ఆయుర్వేదమునందు 2 కాఖిలు (మొత్తము మీద 18 విభాగాలు, 86 కాఖిలు)

4. ఒక్కొక్క విభాగమునకు ఒక్కొక్క అధ్యాపకుడుండును. ఆతనికి నెల 1 కి 100 రూపాయలు సన్మాన మీయవలయును.

5. మహావిద్యాలయమున కంతటికిని ప్రధానాధ్యాపకులొక్కరుండవలయును. వారికి నెల 1 కి సన్మానము 200 రూ.

6. నెల 1 కి 10 రూ. చొప్పున 200 విద్యార్థి వేతనముల నొసంగవలయును.

7. మహావిద్యాలయమునందు మరికొన్ని అవాంతర విభాగములుండును:—

అ. సనాతనధర్మద్యేషులకువారు చెప్పెడి కుయుక్తులను భంజించి సనాతన ధర్మమును బోధించుట. ఆ. లుప్తగ్రంథోద్ధారము. ఇ. పత్రికాప్రచారము. ఈ. సదాచారవిభాగము, ప్రాచీనరీతి ననుసరించి వ్యాయామబోధనము. ఉ. పరీక్షా విభాగము. ఊ. ప్రచార విభాగము.

8. భరతఖండమునకు దప్పటచ్చట ఇదివఱకు స్థాపించి యున్నట్టియు, స్థాపింపబోవు నట్టియు సంస్కృత పాఠశాల లన్నియు యీ విశ్వవిద్యాలయ నియమముల ననుసరించిన యెడల విశ్వవిద్యాలయమునకు కాఖిలనుగా వానిని పరిగణించెదరు.

9. ఆయాశాఖావిద్యాలయములందు యందు అధ్యాపకులకు, విద్యార్థులకు, పైని చెప్పిన రీతిగనే మాసికముగ సన్మానము ఇవ్వబడును.

* కాశీక్షేత్రము నందు జరిగిన అఖిలభారత వర్షీయ బ్రాహ్మణమహా సమ్మేళన ఫలయొక్క శీర్షికను ననుసరించి యేర్పరచబడిన విశ్వవిద్యాలయ స్వరూపాదికమును ఆంధ్రయొక్క కార్యనిర్వాహకసంఘాధ్యక్షు లగు మహామహాపాధ్యాయ పంచానన తల్పరత్న భట్టాచార్యులవారు విమర్శనార్థము ప్రకటించిరి. దానియొక్క భాషాంతరీకరణ విధి.

నియమములు

1. సత్కారమును పొందెడి అధ్యాపకులన్నూ, విద్యార్థులన్నూ సనాతనధర్మపరాయణులై సదాచారశీలులుగా నుండవలయును.

2. అధ్యాపకులు తమతమ పుత్రులకు మాడా సంస్కృత భాషను చెప్పించుటయే గాక, వారు మాడా సదాచార శీలులుగా నుండు నట్లు జాగరూకులై యుండవలయును.

3. విశ్వవిద్యాలయమునా కేర్పరిచిన పాఠ్య గ్రంథముల నే తమతమ పాఠశాలయందు బోధింపవలయును.

4. అప్పుడప్పుడు విశ్వవిద్యాలయమునా కేర్పరచబోవు నియమములను మాడా అనుసరించవలయును.

ఈ విశ్వవిద్యాలయమువారు ఒక పరీక్షాసంఘమును మాడా యేర్పరచవలయును. ఈ సంఘమువారు భరత వర్షము నందు అన్ని ప్రాంతములందును గల రాజధాను లందున్నూ, గొప్ప గొప్ప పట్టణము లందున్నూ, పరీక్షా కేంద్రముల నేర్పరచి పరీక్షించి ఉత్తీర్ణులకు విశదముల ను, పదకములను, ధన బహుమానమును ఒసంగుచు ప్రోత్సాహము నొసంగవలయును.

ఇప్పటికిన్నీ భరతఖండమున గల పట్టణము లందున్నూ, పల్లెలయందున్నూ, సదాచారమునకు ఆదర్శభూతులయిన విద్యాంశులు విరళవిరళముగా గనబడుచు అవలంబములేక కృశించుచున్నార. ఇట్టివారలను కనుంగొని పీరిని సంగ్రహించుటకు నలయురీతినిమాడా విశ్వవిద్యాలయమువారుఆలోచించవలయును.

సంస్కృతభాష, సనాతనధర్మము, విశ్వవిద్యాలయము ద్వేషము మున్నగువానినిగూర్చి లోబలకు అదరము కలిగించుటకు ముఖ్యముగా పత్రికనో, పత్రికలనో విశ్వవిద్యాలయము వారు ప్రకటింపవలయును. లుప్త గ్రంథోద్ధారముమాడా విశ్వవిద్యాలయమునా రోనర్వలయును.

విశ్వవిద్యాలయమునా రియాదరణముక్రింద భరతఖండము నందంతట సదాచార ప్రచారణము జరుగుమంత వలయును.

ఉపదేశక మహావిద్యాలయ మును ఒకశాఖ విశ్వవిద్యాలయ యాధీనమున నుండవలయును. అందు ధర్మతత్త్వవిరూపణము, నీతిబోధక పురాణకథల సమూహము, ఉపన్యాసభోరణి, విరోధిమతఖండనము మున్నగు కేవలములు నేర్పడవలయును.

కర్మకాండ విభాగమునందు శ్రాతస్మార్తకర్మలయొక్క ప్రయోగసరళి, పారోహిత్యకృత్యములనోపయోగిక్షణము, అర్థసహితముగ బోధించవలయును. ఆయుర్వేదాధ్యాపన విభాగమునందు శస్త్రచికిత్సయు, జ్యోతిషవిభాగమునందు ఫలిత, గణిత, దృగ్గణితాది శిక్షణము, గ్రహసాధనోపయోగయంత్రాది సంగ్రహము, సమూహవలయును. లలితకళావిభాగమునందు ఆర్ష సంగీతము చిత్రప్రతిమానిర్మాణాదికము బోధింపబడవలయును.

ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు సంస్కృతభాషలోపాటు రెండవభాషగా రాష్ట్రభాషయో లేక రాజభాషయో ఇచ్చానుసారముగ గ్రహించితిరవలయును. ధూగోళము, దేశచరిత్రము

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము

అన్ని ప్రాంతములందు గల మాస్రాత, కాశ్యత కాతాదారులు పలుమారు కొరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీన్-గుడ్డు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్సు, వెండి, బంగారు, హరిపైరి, రంగులు, వెయింటల్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఫ్యాన్సి సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు వీజస్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినట్టివారే నియమింపబడి యున్నారు.

ఇతరులతరపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పద్ధతిపైన వారీసామానులను మాకు పంపిన విక్రయింతుము.

నేట్టి అగ్గిపుల్లలు, గంధకము అన్ని రకములది, లేబిల్సు మొదలగునవి మిక్కిలి సరఫరాగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గమ్యస్థానమునకు చేరుటకై ఆర్డరులు మిక్కిలి కీన్దుముగా చేరువట్లు పంపబడును. నేట్టి అగ్గిపుల్లలు మీకు దగ్గర నుండు రైలుస్టేషనుకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడును. లేబిలులను మా కిచ్చిన ఇతర లేబిలులుగల సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును.

తంలివిలాసము: ప్రావక్ టెలిఫోను నెం 28496.

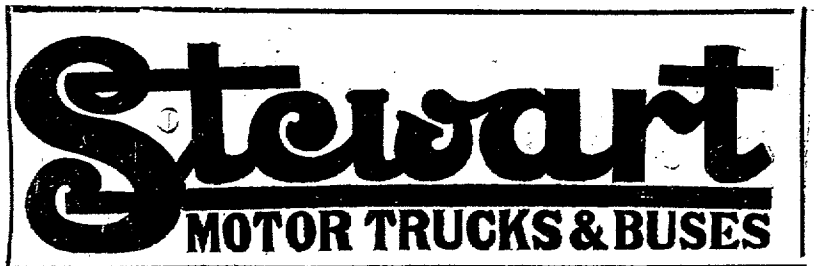
phone 23496.
gram: Shravak.

LALLUBHAI JECHAND SHAH

Wholesale Matches Merchant,

Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

దీర్ఘ కాలము మన్నుట

మీరు బస్సులను, లారీలను కొనుటకు తీర్మానించక మునుపే, మీయోగము, అదృష్టము నిజముగా ఫలించవలెనని కోరిన మాదివ్యమైన స్టూవర్టు మాదిరిలను చూడుడు.

స్టూవర్టులను విక్రయించుట మాత్రముచే మేము ఆగుటలేదు. స్టూవర్టును గలిగిన ప్రతి స్వంతదారునికి సంపూర్ణతృప్తికి, లక్ష్యమునకు పూచీ నిచ్చుచున్నాము. మాపరిశ్రమశాల నిపుణులైనవారి విచారణక్రింద అనుభవశాలులుగు మెకానిక్కుల చేతను, అన్ని నిధముల విడిభాగములచేతను అమర్చబడియున్నది.

ఆశగల స్టూవర్టు స్వంతదారులు త్వరతో తాము ముందుగా తెలిసికొనిన, నిరీక్షించినయోగము, అదృష్టము త్వరలోనే సిద్ధించినట్లు గ్రహింతురు.

పూర్తి వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

లక్ష్మీమోటారు వర్క్సునునందు
అమృతము సర్వీసు గలదు.
నేలం, కోయంబుత్తూరు
జిల్లాకు సబ్ డిలర్లు,

రాజగోపాల్ మోటారువర్క్సు,
మదరాసు.
(సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు, మద్రాసు రాజధాని.)

తెక్కలు యీ మాడున్న అత్యవశ్యకముగా బోధించి తీర
జలయును.

ధనావశ్యకత

వైన చెప్పిన సంస్కృతవిశ్వవిద్యాలయము తదంతర్గత
విద్యాలయములకు తగిన భవనములను కేంద్రస్థానమున కావగర
మునందున్న ఆయా రాష్ట్రములందు తగినపరీక్షా కేంద్రములను,
పాఠశాలలను ఏర్పరుచుటకును, లక్షలకొలది, కోట్లకొలది ధనము
ఆవశ్యకమయి యున్నది. కార్య ముపక్రమించుటకే సుమారు
20 లక్షల రూపాయలు కావలసియున్నవి.

వ్యయమునకు అంచనా

1. కేంద్రములో విద్యాలయమునందు అధ్యా

భవనము అధ్యక్షులకు కావలసిన ఖర్చులకు

గాను	...	...	రు	10 లక్షలు
2. విద్యార్థి వేతనములకుగాను	...	...		6
3. శోధనకు (రిసర్చికి)	...	...		1
4. లైబ్రరరీ ఖర్చులకు	...	...		1
5. ప్రచారవిభాగమునకు	...	...		1 లక్ష
6. పరిశోధనవిభాగమునకు	...	...		5 "
7. వార్తాపత్రికావిభాగమునకు	...	...		2 "
8. భరతఖండమునందు దంతలు అధ్యాపకులకు, విద్యార్థులకు సహాయ మొనర్చుటకు	...	...		14 "
9. విశ్వవిద్యాలయ మూలగనమున	...	...		5 "
10 సదాచారశిక్షా విభాగమునకు	...	...		1 "

ఇదిగాక విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన గృహనిర్మాణాది
కరమునకు కూడ ధన మావశ్యకమే గదా!

పరమపవిత్ర సదాచారసంరక్షణప్రయత్నముగ సంస్కృత
త్రైభాషయొక్కయు, తన్ములముగా భారతదేశముయొక్కయు
ఆర్ష విజ్ఞానమును మఱి లోకులకు తెలుపుటకు చేయుచున్న
యీ ప్రయత్నమునందు సత్కార్యనిర్వహణాదీక్షా గరిష్ఠ లగు
భారతధర్మ మహామండలమువారు బ్రాహ్మమహాసమ్మేళనము
లో కలిసి కార్యనిర్వహణమునందు నిమగ్నులయి యుండుటచేత
త్వరలోనే కార్యము సానుకూలముకాగలదు. ఇప్పటికి 11 లక్షల
రూప్యములు సమకూరినవి.

ఆయాదేశమునందు గల పండితులు మున్నగువారల తమ
తమ యభిప్రాయములను సలహాలను సఘమువారికి తెలిపి తమ
తమ రాష్ట్రములందు ధర్మాత్ములను ధనసహాయమును
విశ్వవిద్యాలయమునకు చేయునటుల ప్రోత్సహించ వలయును.
ప్రోత్సాహము నొసంగువారలు.

మానేజరు సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయకమిటీ,
c/o భారత ధర్మమహాసమ్మేళనము, బనారసుసిటీ, ఆనువోటికి
పంపవలయును.

బేజిక్ వెంట్రుకలు రాలిపొయేటట్లు

చేసేపాడి లేక మీగడ

అనేక సంవత్సరముల క్రిందటనుండి మన
హైందవ స్త్రీలు దేహమందంతటను వెండ్రుకలుం
డుట అనారోగ్యమనియు రోతయనియు చెప్పుచుం
డురు. అయితే యిదివరకు ననేక ఉపాయములు
కనిపెట్టిన్ని బాధను కలిగించెడివిగా నుండినవి. వెల
సరసముగా తయారయినటువంటి చూర్ణములు
సహాయకరము లైనవి. తాత్కాలపు శాస్త్రజ్ఞులు
యిటువంటిమందును నితవరకు కనిపెట్టలేదు.

బేజిక్ డెసిలేటరీ, మందుల పావులందును,
బజారులలోను లేక స్వయముగా మార్బిక్ అండు
హ్యారిస్ లిమిటెడ్, వాటర్ లూ ఏఫి, కలకత్తా.

మీరు ఒకసారి నువ్వయోగించిన, యెల్లప్పుడును
చువయోగింతురు.

4795-1

మార్బిన్ అండ్ హారిస్,

15, సుంపురామ శెట్టిబిడి, మదరాసు.

మీరు బలహీనముగాను, మందముగా నున్నప్పుడు

'అశ్వన్'

మిమ్ములను మంచిస్థితిలో నుంచగలదు.

అశ్వన్ శారీరకముగాను, మానసికముగాను అత్యున్నత యావనశక్తిని గలిగించుచున్నది. కృశించినట్టి శరీరమును,
కృశించిన నరములను ఇది మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చును. అది మీ శరీరమునకు మనస్సుకు తగిన ఆహారము. శరీర
మును మలేరియానుండి అశ్వన్ కాపాడును. వ్యాధి తిరుగుముఖములో నున్నప్పుడు అమోఘమైనరంగా మిచ్చును. వైద్యులు
కూడ దీనిని పుష్టికొనవలసినట్లు సలహా నిచ్చుచున్నారు.

ప్రధాన ప్రోదులన్నిటియందు కెమిస్టు లందరివద్దను విక్రయించబడుచున్నది.

**BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS, Ltd.,
CALCUTTA.**

Stockists:—

N. DESAI GOUNDER & Co., 41 Bunder St., Madras.

D. V. NAICK Bros., Calicut.

NATHAN & Co., Cochin.

ప్రకృతిచికిత్సాలయము, గుంటూరు.

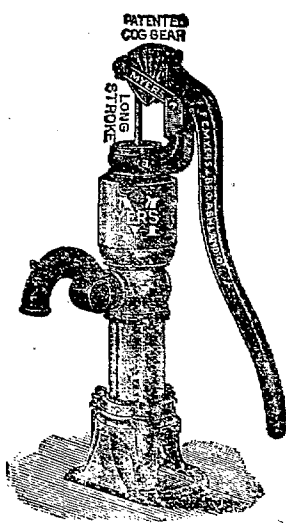
నర్వదుస్సాధ్యరోగములును గుమర్చబడును. పలువురువైద్యులు నీవ్యాధి దుస్సాధ్యమని
చెప్పినచు నిరుత్సాహము నొందకుము. ఇందుకకాలము ప్రకృతి చికిత్స కవకాశమిచ్చినచో నీకు
పరిపూర్ణారోగ్యము గలుగకతప్పదు. మాచికిత్సా విధానములచే నర్వవ్యాధులు నిశ్చేషముగా
గుదురును. మేము ప్రయోగించునది కేవలమొక్క జాతిచికిత్సగాదు. మానవునకు శారీరక, మాన
సిక, నైతికాభివృద్ధి దాయికములగు నర్వచికిత్సలు - పథ్యచికిత్స - వివిధజల చికిత్సలు - చరక
బాహు ప్రోక్తములగు శోధన చికిత్సలు - అనపాయమూలికలు, రక్తక్షాళన చికిత్స - మద్రాసు
మున్నగు గొప్ప పట్టణములలోఁ గాని పొందఁజాలని విద్యుచ్ఛక్తి - అమెరికా జర్మనీమున్నగు విదే
శములలోఁ గాని తెలియఁబడని కశేరుకా, ఆస్థినమీకరణ చికిత్సలు, చీనాదేశమునఁ బ్రశస్తయగు
మర్దనచికిత్స - కాంతచికిత్స - మృద్వాయు చికిత్సలు - లంఘనచికిత్స - మానసికచికిత్స - కర్మ
విపాకచికిత్స - హామాపతివైద్యము - యూనని మూలికాచికిత్స - వర్ణచికిత్స - యివి యివి
యననేల ప్రపంచమున ప్రయోగింపఁబడు నర్వోపయుక్తములగు చికిత్సలును బ్రయోగించి దుస్సా
ధ్యములని తదితరవైద్యులు తీర్మానించిన సమస్తవ్యాధులు - నిర్మూలింపఁబడును. వివరములు
గోరువారొక అణాబిళ్లను బంపి యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసిన సమస్తవిషయములఁ దెలిసికొనఁ
గలరు.

ప్రొఫెసరు డి. రంగాచార్యులు, యన్. డి.

ప్రకృతి చికిత్సాలయము, గుంటూరు

ఒక్కటే ప్రశ !

గుణమా ప్రధానము లేక చౌక ధరయా?

ధరలకు లోబడక, నమ్మకముగు శ్రేష్ఠతరముగు, పంపు మీను
కావలసిన, మేయర్సు పంపులనే కొనుడు!

టక్కరి మాటలకు లోబడి, మోసపు పంపులను కొనక, జగ
ద్విఖ్యాతముగు మేయర్సు పంపులనే వాడుడు! ప్రపంచమందే మూలఁ
జూచినను, లక్షలకొలది మేయర్సుపంపులు వాడకమం దున్నవి.

లి మాయి బ్రదర్స్ లిమిటెడ్.,

1/173 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

త్రొండు అండు కో.

సబు యేజంట్లు, బెజవాడ.

